

OSHO

BUNTOVNIK

SADRŽAJ:

Sadržaj:.....	2
VELIKA SINTEZA	3
BUNTOVNIK GLASNIK NOVE ZORE	5
ŽIVJETI SA VATROM U DUŠI	8
BOLJE POŽURI ILI ĆE ZEMLJA NESTATI.....	11
NASILJE JE SKRNAVLENJE	13
DRUŠVENA PRAVDA JE DRUŠVENA OSVETA	14
MIR JE U TVOM DOMU: UĐI I POGLEDAJ	17
ŽIVOT JE JEDINI HRAM.....	20
BUNTOVNIK JE SLOBODA UNUTAR SEBE	23
AMBICIJA I KONKURENCIJA: NOSILAC DRUŠTVA.....	25
BUNTOVNICI SU POTREBNI: SAMO INDIVIDUE VRIJEDE.....	28
BUNTOVNIŠTVO: SADA ILI NIKADA	31
ZA TEBE JE TVOJE SVIJETLO JEDINO PRAVO SVIJETLO.....	33
POTPUNA SLOBODA - NIŠTA MANJE !.....	34
PROSVIJETLJENI BUNTOVNIK ĆE RAZDRMATI PRIESTOLJA MOĆI	36
UHVATITI PLAMEN.....	38
NAJVISA AVANTURA LJUBAVI	39
PRIHVATI ŽIVOT KAO PRELJEPU ŠALU.....	40

VELIKA SINTEZA

Moj buntovnik, moj novi čovjek je Zorba Buddha.

Čovječanstvo je živjelo: ili u realnosti duše a iluzornosti materije, ili u realnosti materijalnog a iluziji duhovnog. Čovječanstvo se u prošlosti može podijeliti na materijaliste i spiritualiste. No, nitko se nije usudio da sagleda stvarnost o čovjeku. On je oboje istovremeno. On nije samo duhovan - nije samo svijest - a nije samo ni materija. On je jaki sklad između materije i svijesti. Zapravo, materija i svijest i nisu dvije stvari već samo dva aspekta jedne stvarnosti: materija je vanjsćina svijesti, a svijest je unutrašnjost materije. No, nije još bilo ni jednog filozofa, pisca ili duhovnog mistika u prošlosti koji je deklarirao ovo jedinstvo. Oni su uvijek bili skloni da dijele čovjeka nazivajući jednu stranu stvarnom, a drugu nestvarnom. To je stvaralo atmosferu šizofrenije u čitavom svijetu.

Ti ne možeš živjeti samo kao tijelo. To Isus misli kada kaže: "Čovjek ne može živjeti samo o kruhu" - ali to je samo pola istine. Ti ne možeš živjeti ni samo kao svijest, a ne možeš živjeti ni bez kruha. Ti posjeduješ dvije dimenzije svog bića i obije teže biti ispunjene jer daju podjednaku mogućnost za razvoj. No, prošlost je obično bila naklonjena jednoj na uštrb druge, i obratno.

Čovjek nikada nije bio prihvatan u cjelini.

To je obično stvaralo bijedu, agoniju i veliko mračnjaštvo i noć koja je trajala tisućama godina, i izgleda kao da nema kraja. Ako slušaš tijelo tada uskraćuješ sebe, a ako ipak ne slušaš tijelo tada ćeš patiti od gladi, siromaštva i žudnji. Ako slušaš samo svoju svijest tada će tvoj rast biti jednostran: svijest će se razvijati ali će tijelo biti zgrčeno i ravnoteža će biti izgubljena. U ravnoteži je tvoje zdravlje, u ravnoteži je tvoja cijelost, tvoja radost, tvoja pjesma, tvoj ples.

Zapad je odabrao da sluša tijelo i postao je sasvim gluhi kada je u pitanju stvarnost svijesti. Krajnji rezultat je velika nauka, moćna tehnologija, društveno bogatstvo, bogatstvo svjetovnih stvari: a usred svega toga bogatstva je siromah bez duše, sasvim izgubljen - ne znajući tko je, osjećajući se kao nakaza koja je slučajno na zemlji.

Dok se svijest bogati materijalnim svjetom dotle će tijelo biti teško, a duša biti slabašna. Ti si toliko opterećen vlastitim izumima, vlastitim otkrićima za koja misliš da su donijela bolji život iako se zapadna inteligencija slaže da to nije dovoljno valjano.

Istok je odabrao svijest, a odbio sve što je materijalno - uključujući u to i tijelo - kao maya, kao iluziju, kao opsjenu u pustinji koja samo tako djeluje, a koja nema ničeg stvarnog u sebi. Istok je stvorio takve ljudе kao što su Gautama Buddha, Mahavira, Patandžali, Kabir, Farid, Rajid - dugu liniju ljudi sa velikom sviješću, sa svjesnošću. No, Istok je isto tako stvorio milijune siromašnih, gladnih, bolesnih koji su umirali kao psi - bez dovoljno hrane, čiste vode za piće, odjeće i zaštite.

Čudne li situacije... Na Zapadu svakih šest mjeseci oni uništavaju milijune dolara vrijednosti u mlijeku i drugim proizvodima bacajući ih u ocean jer im je to višak koji može zauzimati prostor u skladištima i da snizi cijenu tih proizvoda, što bi moglo poremetiti njihovu ekonomsku strukturu. Na jednu stranu, u Etiopiji svaki dan umre hiljadu ljudi dok u isto vrijeme Evropska ekomska zajednica uništava ogromne količine čiji troškovi uništenja vrijede dva milijuna dolara. Tko je odgovoran za ovaku situaciju?

Bogati čovjek na Zapadu traga za svojom dušom, a nailazi na prazninu bez imalo ljubavi, iskrene molitve za čovjeka, već samo riječi koje kao papagaj uči u nedjeljnoj školi. U njemu nema ničeg duhovnog, nema osjećaja za druga ljudska bića, nema poštovanja prema životu, pticama, drveću, životinjama - a uništavati je sasvim lako.

Možda se Hirošima i Nagasaki i ne bi dogodili da čovjek nije mislio da samo postoji materija. Toliko mnogo nuklearnih bombi možda ne bi bilo ispaljeno da je čovjek pomislio da postoji skriveni Bog, skriveni sjaj koji ne treba uništavati već otkrivati, koji ne treba razarati već osvijetliti - treba otkriti hram božji. No, ako je čovjek samo tvar, ako je samo kemija, tjelesan, kostur prekriven kožom tada sa smrću sve nestaje, ništa ne ostaje. Stoga je bilo moguće i ono što je učinio Adolf Hitler ubiti šest milijuna ljudi bez razmišljanja. Ako su ljudi samo materija čemu onda dvoumljenje.

Zapad je izgubio svoju dušu, svoju unutarnjost. Predavši se nerazumlju, dosadi i mrzovolji - nije mogao ni naći sebe.

Stoga je svako naučno otkriće bilo beskorisno jer je kuća bila puna svega samo nije bilo domaćina u njoj.

Na Istoku je drugačije, domaćin je prisutan ali je kuća prazna. Teško je uživati u životu praznog stomaka, bolesnog tijela, sa smrću koja te okružuje: nemoguće je biti meditativan. Stoga smo mi na Istoku bili nepotrebno gubitnici. Svi naši sveti ljudi, filozofi - i spiritualisti i materijalisti - su odgovorni za ovaj kriminal prema čovjeku.

Zorba Buddha je odgovor za sve. To je sinteza duha i materije. To je deklaracija da nema konflikta između duše i tijela, svijesti i materije: da možemo biti bogati na obje strane. Možemo imati sve što je svijet otvrio: nauku i tehnologiju, a možemo i imati sve što su Buddha, Kabir, Nanak otkrili u svom unutarnjem biću: cvijeće, ekstaze, miris božanskog, krila krajnje slobode.

Zorba Buddha je novi čovjek, buntovnik.

Njegovo buntovništvo se sadrži u težnji da uništi šizofreniju kod čovjeka, da uništi podijeljenost: da uništi spiritualnost koja je protiv materijalnosti, da uništi materijalnost koja je protiv spiritualnosti. To je manifestno da je tijelo i duša zajedno, da je egzistencija prepuna duhovnosti, da su čak i planine žive, da je drveće osjetljivo, da je sve bitisanje ujedinjeno, ili da je možda to samo jedna energija koja se ispoljava na

dva načina: kao materija i kao svijest. Kada se energija iščisti tada se ispoljava kao svijest, a kada je energija sirova, kruta, neiščišćena - tada izgleda kao materija. Čitava egzistencija i nije ništa drugo do jedno energetsko polje.

To je moje iskustvo - to nije samo moja filozofija. To je i potvrđeno od moderne fizike i njenih otkrića: egzistencija je energija. Mi možemo dopustili čovjeku da ima oba svijeta zajedno. On ne treba da napusti ovaj svijet da bi dospio do onog drugog, i obratno. Zapravo, imati samo jedan svijet, dok si u mogućnosti da imaš oba je nepotrebno izazivanje siromaštva.

Zorba Buddha je najbolja mogućnost.

On će živjeti svoju prirodu do krajnjih mogućnosti. On će pjevati pjesme ove zemlje.

On neće odbiti zemlju, a neće odbiti ni nebo. On će zahtijevati sve što ova zemlja ima: svo cvijeće, sva zadovoljstva, a tražiti će i sve što nebo može pružiti. On će tražiti pravo na svu egzistenciju kao na svoj dom.

Čovjek prošlosti je bio siromašan jer je dijelio egzistenciju. Novi čovjek, moj buntovnik, Zorba Buddha traži pravo na svu egzistenciju kao na svoj dom. Sve što postoji je za nas i mi treba da to koristimo na najbolji mogući način -bez imalo krivnje, bez nedoumice, bez probirljivosti. Bez probirljivosti koristi i uživaj u svemu što ti materija pruža, a isto tako uživaj u svemu što ti svijest dopušta.

Budi Zorba, ali ne zastani tu. Kreni dalje prema biću što je Buddha. Zorba je samo pola, kao što je i Buddha samo pola egzistencije.

Ima jedna stara priča. U jednoj šumi u blizini grada živjela su dva prosjaka. Prirodno, oni su bili u neprijateljstvu u kojem su obično ljudi istih profesija - dva liječnika, dva profesora, dva sveca. Jedan od njih je bio slijep dok je drugi bio bez nogu, ali su oba bila suparnički nastrojena i čitav dan bi se u gradu nadmetali.

Jedne noći njihovu kolibu je zahvatila vatra koja se širila šumom. Slijepi čovjek je mogao istrčati vani, ali nije znao na koju stranu se vatra širi i gdje da bježi, a hromi čovjek je pak vidio sve ali nije mogao bježati - video je samo kako mu se smrt približava.

Oba su zaključili da su potrebiti jedan drugome. Hromi je donio iznenada odluku: "Slijepi može trčati, a ja mogu vidjeti kuda trči." Oba su u tom trenutku zaboraviti na svoja suparništva. U takvom kritičnom trenutku, kada su oba izložena opasnosti, nužno se zaboravlja na sva neprijateljstva. Sva su neprijateljstva u suštini glupost.

Oni su stvorili veliku sintezu; dogovorili su se da slijepi čovjek iznese hromog na svojim leđima vani i tako su mogli funkcionirati kao jedan čovjek. Tako su i spasili svoje živote. Pošto su spasili jedan drugoga tada su postali i prijatelji - po prvi put su odbacili svoja neprijateljstva.

Zorba je slijep - on ne može vidjeti, ali on može plesati, može pjevati, može se radovati. Buddha može vidjeti, ali on samo može vidjeti. On je čisto oko - jasnoća i uočavanje - ali on ne može plesati; on je stješnjen: ne može pjevati, ne može se radovati.

Krajnje je vrijeme za sjedinjenje Zorbe i Buddhe. Svijet je u plamenu i svačiji život je u opasnosti. Samo takav novi čovjek može spasiti čovječanstvo. Takvo sjedinjenje je jedina nada. Buddha može doprinijeti svješću, jasnoćom, očima koje vide i dalje, koje vide i ono što je nevidljivo. Zorba može dati svoje cijelo biće Budinoj viziji - učiniti da to ne Buddhe samo suha vizija već učiniti da to Buddhe veselje ispunjeno plesom, ekstatični put života.

Ambasador Šri Lanke mi je napisao pismo u kojem traži od mene da prestanem da koristim složenicu Zorba Buddha jer je Šri Lanka budistička zemlja i da to: "... vrijeda naše religiozno osjećanje jer ti mijesao različite ljude, Zorbu i Buddhu." Ja sam mu petom napisao pismo: "Pošto ti ne shvaćaš da Buddha nije ničije lično vlasništvo, i Buddha nije samo Gautama Buddha kome ste vi klanjali hiljadama godina u vašim hramovima. Buddha jednostavno znači "onaj koji je probuđen". To je samo pridjev, a ne vlastito ime. Isus se isto tako može nazvati Buddhom, Mahavira je i bio nazivan u džainističkim knjigama, Buddha. Lao Tzu bi isto tako mogao biti nazvan Buddhom - i svako tko je prosvijetljen je Buddha. Dakle, probuđenost nije ničije vlasništvo - svako tko spava može se i probuditi. To je zapravo logični i prirodni zaključak: ako si sposoban da spavaš tada si sposoban i da se probudiš. Zorba je uspavan iako on ima mogućnosti da Buddhe probuđen. Zato ne budite nepotrebno razdražljivi, ljuti. Ja ne govorim o vašem Gautama Buddhi, već govorim o čistom kvalitetu probuđenosti. To ja koristim samo kao simbol."

Zorba Buddha jednostavno znači novo ime za novo ljudsko biće, novo ime za novo vrijeme, novo ime za novu epohu.

On mi nije više odgovorio. Čak i čovjek koji drži mjesto ambasadora je toliko podcjenjiv, glup. On je mislio da piše veoma bitno pismo meni, a da nije nikada ni razmislio o imenu i značenju riječi Buddha. Buddha nije prezime Gautame. Njegovo pravo ime je Gautam Sidarta. Sidarta je njegovo ime a Gautam porodično ime, prezime. On je nazvan Buddha tek kada se prosvijetlio, inače bio je Zorba. Svako tko nije probuđen je Zorba.

Zorba je izmišljeni karakter, čovjek koji vjeruje u zadovoljstva tijela, zadovoljstva čula. On uživa potpuno u životu bez da razmišlja što mu se može dogoditi u narednom životu - bilo da završi u raju ili da skonča u paklu.

Zorba je bio jedan siromašni sluga. Njegov gazda je bio veoma bogat, ali veoma ozbiljan kako samo to može biti Englez. Jedne noći za punog mjeseca...Nikada neću zaboraviti to što je on tada rekao svome gazdi. Zorba je bio u svojoj sobi i poslije kraćeg vremena izašao vani sa gitaram u rukama i željom da pleše po plaži. Pozvao je svog gazdu da mu se pridruži. Rekao je: "Gazda, samo jedna stvar ti ne valja - previše razmišljaš. Dođi! Ovo nije vrijeme za razmišljanje: mjesec je pun i cijeli ocean pleše. Nemoj propustiti ovaj

izazov!"

On je vukao gazdu rukama. Gazda je pokušavao da se odupre i da ne pođe sa njime, jer je Zorba bio sasvim lud. On je običavao da pleše na plaži svake noći. Gazda je bio u nedoumici: što ako neko naiđe i vidi ga kako stoji na plaži sa slugom. A Zorba ne samo da ga je pozivao da dođe, on ga je i pozivao da plešu zajedno. Vidjevši noć punog mjeseca, ocean kako trepti, Zorbu koji pjeva uz gitaru, iznenada se u gazdi počela buditi energija i pokretati noge što nije osjetio nikada do tada. Ohrabren i ubijeđen, on je konačno počeo uživati u plesu. U početku je bio suzdržljiv, no kako nije nikoga bilo na plaži u kasnoj noći, on se sasvim predao. Tada je zaboravio sasvim na svijet i postao jedno sa Zorbom koji pleše, oceanom koji pleše, i mjesecom koji pleše. Sve je postalo jedno i sve je bilo ples.

Zorba je izmišljeni karakter, a Buddha je objektivan za onog koji odbaci svoj san i postane probuđen. Budisti ne treba da su uvrijedjeni. Ja sam dao Buddhi energiju kako bi mogao plesati i dao sam Zorbim oči kako bi mogao vidjeti iza neba i proširiti svoje iskustvo egzistencije i evolucije.

Moj buntovnik nije drugo do Zorba Buddha.

BUNTOVNIK GLASNIK NOVE ZORE

*Voljeni Osho,
da li buntovnik pripada nekoj kategoriji?*

Buntovnik, po svojoj pravoj prirodi, ne može pripadati nekoj određenoj kategoriji. On upravo predstavlja novu kategoriju, on uvodi novog čovjeka u svijet. On je glasnik nove zore, novog početka. Nikakva kategorija iz prošlosti ne može sačinjavati njegovo biće. Sve kategorije koje su do sada postojale ukazuju na neuspjeh ili nesposobnost da mijenjaju čitavo čovječanstvo.

Buntovnik je sjeme transformacije svega.

Bilo je zaista i velikih ljudi u svijetu, ali čak i najveći su mali pri usporedbi sa autentičnim buntovnikom o kojem ja govorim jer su oni svi, na bilo koji način, ipak činili kompromise sa vladajućim sistemom. To je mjesto na kojem se buntovnik razlikuje od svih njih.

Oni su bili mudri ljudi, bili su kreativni umjetnici, bili su muzičari, plesači, raznovrsni ljudi - prošlost je proizvela zaista izuzetne ličnosti - ali im je ipak nešto nedostajalo. Jedna osnovna stvar im je nedostajala, a to je odvažnost da se odupru kompromiserstvu sa nosiocima uloženih interesa. Nitko od njih nije bio potpuno u svom buntovništvu. Da, djełomični buntovnici su postojali, ali djełomično buntovništvo nije dovoljno. Čovjek treba potpune buntovnike koji mogu da promijene odredište čovječanstva koje je krenulo ka groblju. Oni trebaju da promijene smjer kretanja u pravcu edenskih vrtova.

Buntovnik će trebati da stvori vlastitu kategoriju - po svom načinu života, po vlastitoj odgovornosti, svojoj kreativnosti, po svojoj ljubavi i svojom nekompromisnom pristupu što ga jedino može odvojiti od prošlosti. Buntovnik neće imati prošlost, povijest. On ima samo sadašnjost i prostranu budućnost koja mu se ukazuje. Ta budućnost neće biti uslovljavana mrtvom prošlošću jer za buntovnika ne postoji prošlost.

Buntovnik je potpuna sloboda, potpuna ljubav, potpuna kreativnost. On je sasvim nova vrsta čovjeka što je bio san nekolicine velikih ljudi u prošlosti, nekolicine pjesnika, filozofa, nekolicine mistika. No, to je samo ostalo njihov san; toliko nedokučivo da su ljudi to počeli nazivati utopijom, a te pjesnike i mistike - utopistima.

Riječ utopija u svom korijenu znači „ono što nikada neće doći“. Ti o tome možeš sanjali, no tvoji snovi su u suštini bespredmetni, to je utopijsko, to neće doći. To je beznadežna nada. To je opijum koji drži ljudе u snu, halucinaciji, tako da mogu da toleriraju svoju veliku bijedu i patnje koje doživljavaju u sadašnjosti.

Buntovnik nije san. Buntovnik je stvarnost. On nije utopija. On je stvarna realizacija čovjekovih mogućnosti. On je ispunjeno obećanje, ostvaren san. Prirodno, on i ne može pripadati bilo kojoj kategoriji. On će trebati stvoriti svoju kategoriju. To će se obistiniti jednostavnom činjenicom da mnogo, mnogo inteligentnih ljudi, mladih, živahnih, spremnih da krenu ka izazovu nepoznate budućnosti... malo po malo forma te kategorije će se uobičiti.

Postoje zapreke za buntovnika da dođe. Najveća zapreka za njega je ta što je protiv masa kao odlučujućeg pojma, protiv masa koje imaju svu moć. Buntovnik je osjetljiv i nježan poput ruže. Ti ga možeš uništiti veoma lako, ti ga možeš žrtvovati bez većih teškoća. Ali ja sada ipak osjećam veliku garanciju da će se buntovnik roditi - možda se već i rodio. Narodu će trebati još samo malo vremena da ga prepozna. On je sasvim nov, on ne pripada nikakvoj kategoriji: možda će ipak ponekad biti potreban mali jaz da bi ga prepoznao.

Zašto sam ja tako siguran u to? Siguran sam u to stoga što je čovjek prispijao do krize koju nikada do sada nije susreo. On je sada na mjestu gdje treba da se odluči: ili novog čovjeka ili sveopće samoubistvo, a ja sam ubijeđen da čovječanstvo neće izabrati samoubistvo. To je garancija, to je moja nada da će se novi čovjek uzdići. Dani starog čovjeka su prošli. On je živio previše, čak i posthumno. On je bio mrtav još davno. No, njegovo vrijeme je ipak skončano. On je i stvorio takvu situaciju da se pojavi novi čovjek, buntovan čovjek koji se buni protiv svih religija, svih vlada, svih vladajućih sistema, uloženih interesa; buneći se protiv svega onoga što je čovjeka držalo slijepim držalo u zatočeništvu, tjeralo ga da živi u mraku, nikada mu ne dopuštajući da okusi ljepotu života.

Bivši čovjek je stvorio takvu situaciju koja je tek trebalo da se dogodi, to je dolazilo malo pomalo. Svaki

naredni rat je bivao sve opasniji. Albert Ajnštajn je bio upitan: "Možeš li nešto da nam kažeš o trećem svjetskom ratu?"

On je rekao: „Žao mi je. Ne mogu vam ništa reći o trećem svjetskom ratu, ali ako nešto želite saznati o četvrtom onda vam o tome mogu reći.“

Čovjek koji je pitao bio je u čudu kako mu može nešto reći o četvrtom ratu ako ništa ne zna o trećem. Ali ga ipak upita u nevjericu: "U redu, što možeš reći o četvrtom svjetskom ratu?"

Albert Ajnštajn mu tada odgovori: "Četvrti se nikada neće dogoditi - tek toliko se može reći o četvrtom ratu. O trećem se ništa neće reći."

Svi vaši veliki ratnici, osvajači, sve vaše povijesne ličnosti, svi vaši takozvani veliki ljudi su doveli smrt na zemlju. Doveli su smrt tako blizu nas da sada čovječanstvo mora izabrati pravu alternativu. A druge alternative ne postoji do Novi čovjek. Stari čovjek je izagnao sebe iz egzistencije.

Buntovnik će imati novu moralnost. Ta moralnost neće biti po nečijim zapovijestima već samo po vlastitoj svijesti. On će ostvariti novu religioznost, ali neće pripadati nijednoj religiji jer je to glupost. Religioznost je privatni, osobni pojam. To je nešto nalik ljubavi i zato to ne može biti organizirano. Onda kada pokušaš da organiziraš istinu ili ljubav ti je tada ubijaš. Organizacija djeluje skoro kao otrov. Novi čovjek neće biti kršćanin, Hindus, muhamedanac ili budist. On će samo biti religiozan, spiritualan, duhovan.

Religioznost se tada neće uzimati kao vjerovanje već kao način života - milostiv način života, divan život, odgovoran način života, put ispunjen svijeću i ljubavlju, ispunjen prijateljstvom i podjelom svih dobara. To će biti način koji će donijeti novi svijet, svijet bez granica. Tada neće biti potrebne vojske, naoružanja, neće biti potrebne nacije ni religije. A ono što je potrebno je malo meditativnosti, malo tišine, malo ljubavi, malo više humanosti... samo malo više i egzistencija bi postala miomirisna i ispunjena nečim sasvim jedinstvenim i novim tako da moraš naći neku novu kategoriju za to.

Redovnice u jednom samostanu su bile uznemirene. Viša sestra ih je pozvala i zatražila da joj kažu što je po srijedi. Nitko nije htio govoriti dok se napokon jedna nova redovnica nije ohrabrla i rekla: "Ono što ovom mjestu nedostaje je nekoliko zdravih muškaraca."

Glavna sestra je bila šokirana. "Dobro, ona je u pravu. To je samo ljudska priroda", rekoše i druge redovnica ohrabrene.

"Onda, dobro" - reče Viša sestra. "Sve će vas opskrbiti sa svijećama pa se tako zadovoljite."

"To nije dovoljno dobro, mi smo to probale" oglasiše se neke.

"To je bilo dobro kada sam ja bila mlada", reče na to Viša sestra. "U čemu je vaša primjedba?"

"Pa, reče im Glavna sestra, zar vam to nije isto. Postupak je isti: unutra, van, unutra, van,...To će vas također zamoriti."

Čovjek je umoran od svega staroga - stare politike, starih religija, starih duhovnosti, starih svetaca, starih vrijednosti. Čovjeku je postalo krajnje dosadno.

Ovaj vijek je dao priliku samo jednoj filozofskoj školi, a to je egzistencijalizam. U tom učenju je dosada glavna tema; Ne Bog, ne da li egzistencija počiva na materiji ili svijesti, da li smo za pakao ili raj, da li smo za teoriju reinkarnacije ili preporod. Glavna tema je ipak dosada. I nije bezazlena stvar da su baš današnji mislioci otkrili da je najveća čovjekova potreba kako izaći iz dosade koja postaje sve teža i teža. To je nalik crnim oblacima koji se nadnose i uništavaju svu radost čineći život bespredmetnim, stvarajući situaciju u kojoj izgleda da su rođenje i život samo prokletstvo a ne blaženstvo.

Filozofi su tvrdili da je život prokletstvo, besmislena dosada, neprekidna patnja koja nema smisla. Ti previše patiš, žrtvuješ se mnogo, a kraj rezultira jednostavno u ništa

Političari su doveli nacije u stanje stalnog rata ponekad hladnog, ponekad vrelog - ali se rat ipak nastavlja u čemu im i naučnici pomažu na putu koji može uništiti ovu planetu. Toliko je puno nuklearnog naoružanja na zemlji da se ona može uništiti čak sedam puta. Ta je statistika stara deset godina.

To je veoma čudna kombinacija. Filozofi nude samoubistvo kao jedini izlaz iz ove zbrke, a političari stvaraju komunizam, demokraciju, socijalizam, fašizam i svakojake ideologije - ne za čovjeka već za žrtvovanje nekim idealima. Potom su i naučnici proizveli pravo oružje za pravo vrijeme tako da se u bilo kom trenutku može život uništiti na ovoj planeti.

Ja ne vjerujem da će se to dogoditi iako su sve pripreme za to obavljene - i više nego što je potrebno. To se ipak neće dogoditi jer život ima izuzetnu težnju za vječnim trajanjem, za vječnom ljubavlju - to nije žudnja za smrću. Upravo je i novi čovjek garancija da će se uništiti sve ono što čovječanstvo drži blizu smrti.

Prepreke su velike ali i te prepreke imaju svoju pozitivnu stranu. Pošto one donose smrt čovječanstvu, čovječanstvo se trudi da nađe izlaz iz takve situacije, trudi se da opstane - rađa se velika buntovnost i nemirenje sa nacijama, religijama, dosadnim filozofijama nalik egzistencijalizmu; destruktivnim naukama, tehnologijama; političarima i religioznim vođama koji su podijelili čovječanstvo i izazvali diskriminacije među narodima, a sve to bez razloga.

Novi čovjek ima sve šanse da Buddhe izbavitelj. Isus nije uspio da izbavi čovječanstvo, isto tako ni Gautam Buddha, ni Krišna - ali buntovni mlađi svijet svugdje oko nas je na putu da Buddhe spasilac ovog čovječanstva. Ja vjerujem mlađim ljudima, vjerujem u njihovu težnju za ljubavlju, njihovu težnju za životom; vjerujem u njihov poriv za pjesmom, plesom i sviranjem. Ja ne vidim da su oni spremni da umru. Ako pak čovjek prošlosti želi da umre on može izvršiti samoubistvo, nitko ga u tome neće sprječiti. Ako su političari toliko zainteresirani za smrt oni se mogu baciti u ocean. Ali oni nemaju nikakvog prava uništiti one koji još nisu ni okusili radost života, koji nisu ni udahnuli miris bitisanja, koji nisu ni vidjeli ljepotu svijeta i zvijezda, sunca i mjeseca, koji nisu spoznali sebe, koji još nisu bili putnici na vlastitom unutarnjem putovanju, koji su

sasvim neupoznati sa vlastitom subjektivnošću, sa svojim blagom.

Ne, mladost cvjeta, bilo kojih godina da je... a svako tko voli život je mlad. Čak i na samrtničkoj postelji, ako voliš život - ti si mlad. I zato su svi oni koji su ljubavnici života na putu da stvore pravu atmosferu dobrodošlice za buntovni duh čovjeka - druge alternative ne postoje.

Moja uvjerenost o buntovniku kao spasiocu čovjeka i ove planete je potpuna - kategorično potpuna. Buntovnik baš treba da Buddhe bez straha od javnog mišljenja, bez straha od masa, bez straha od maski, ponašanja.

Jedan svećenik je želio da sakupi novac za svoju crkvu. Rečeno mu je bilo da se sreća krije u užgajanju i uvježbavanju trkačih konja. Zbog toga je odlučio kupiti jednog i oprobati sreću. Pošto je dobar konj bio skup kupio je jednog magarca. Kratko potom je stupio na trkalište i na njegovo iznenađenje plasirao se na treće mjesto. Sljedećeg dana na sportskoj stranici lokalnih novina pojавio se napis: "Svećenikovog magarca šou".

Svećenik je bio razlučen i nezadovoljan pa je ponovo pristupio sa svojim magarcem na sljedećoj trci. Ovog puta je pobijedio a novine su na naslovnoj strani donijele napis "Svećenikov magarac ispred svih."

Biskup je bio nezadovoljan sa takvom vrstom publiciteta te je zatražio od svećenika da više ne učestvuje na trkama. Sljedećeg dana su novine napisale: "Biskup zbrisao svećenikovog magarca." No to je bilo previše za biskupa pa je naredio da svećenik sjaje s magarca i da ga ustupi jednoj opatiji iz obližnjeg samostana. U novinama se potom pojавio napis: "Svećenica ima najboljeg magarca u gradu." Od toga je biskupu bilo zlo.

Kasnije je obavijestio tu svećenicu da mora nekom dati magarca odmah. Tako je ona odmah prodala magarca jednom farmeru za deset dolara. Novine su tada vjerno prenijele vijest: "Svećenica trguje magarcima od deset dolara." Sljedećeg dana su sahranili biskupa.

Nemoj uopće brinuti o lokalnim novinama, javnom mišljenju, što ljudi govore o tebi. To je način na koji mase dominiraju pojedincima vjekovima unazad. Oni koji žele biti svoji ne smiju se osvrnati na to što ljudi govore o njemu. Dokone mase su uvijek bile protiv bilo kakve revolucionarnosti, buntovništva, promjena - protiv i najmanjih mijenjanja - i zato su pojedinci kažnjavani.

Kada je prvi vlak krenuo u svakodnevnu upotrebu konzervativno svećenstvo je anatemisalo taj poduhvat govoreći da bog nije izumio vlak kada je stvarao svijet te stoga vlak može samo biti izum đavola. Potkrepljivali su tu tvrdnju objašnjenjima kako vlak i izgleda nalik đavolu jer su prve lokomotive bile čelične i ružne. Crkva je čak i osudila na svojim misama takva sredstva prijevoza riječima: "Da nitko ne uđe u vlak jer će vas on odvesti ravno do đavola!"

Tadašnji vlakovi nisu išli daleko, tek nekih dvadesetak kilometara. Za prvo putovanje uprava željeznice je ponudila besplatno putovanje, doručak, ručak, kao i povratak na polaznu stanicu. To je bilo uzbudljivo putovanje od dvadeset kilometara i izuzetna prilika da budete prvi putnik u vlaku na takvom povijesnom putovanju. Ali, isto tako, narod koji inače nije običavao da ide u crkvu okuplja se da čuje što će reći biskupi i popovi o tome. Sve crkve su bile pune. A ti ljudi su govorili: "Ne budite opčinjeni đavolom. Vidite, on vam nudi i besplatno putovanje i ručak." I još su govorili: "Što vi znate - taj vlak će sigurno krenuti, ali hoće li se zaustaviti? On neće stati i tko zna gdje će vas odvesti?"

To je govorio patrijarh Engleske. "Ovaj vlak je naručen od đavola i kada jednom uđete u njega više nećete moći izići. Što ćete onda raditi? Samo jedan doručak i jedan ručak i vaš život je okončan."

Ljudi su bili veoma uplašeni - u jednu ruku izazvani a u drugu uplašeni - no, ipak se našlo nekoliko protuha i kriminalaca koji su rekli: "U redu, pa ako i ne stane nećemo brinuti - no, vidjet ćemo!" Kada je nekoliko njih ušlo i nekoliko drugih je reklo: "Ako oni mogu, zašto da i mi ne rizikujemo?"

Ali vagoni su bili još skoro prazni. Gdje je moglo stati po šezdeset ljudi bilo ih je samo desetak. U čitavom vlaku nije bilo više od sto ljudi koji su se tresli od straha. Jeli su svoj doručak ali su mislili: "Ovo nam je posljednji doručak, još samo ručak i sa nama je gotovo." A potom taj vlak...a on je išao veoma brzo za njihov pojam, nikada takvo nešto nisu vidjeli - i sami đavo je tim mogao upravljati - tako je to bilo.

No, svećenstvo i kršćanski lideri su potom izgledali glupo. Vlak se vratio - i stao. Stoga je jasno da je sve novo, čak i obični vlak, za mase bilo strašno. Oni su obično protiv svega novog. Ali mase su u vlasti religioznih vođa, političkih vođa, a ti ljudi i ne žele da se bilo kakva promjena dogodi jer svaka promjena opasnost za status quo, opasnost za vladajuće interese. Svaka promjena će donijeti i nove promjene i oni se moraju rukovoditi po tim promjenama. Tko zna da li će to ići njima na ruku? Možda će im štetiti? Život je za te religiozne vođe i političare veoma udoban i uspješan da oni ne žele da se išta mijenja, žele da ostane sve vječno isto.

No, sada je situacija sasvim drugačija. Vladajuća klasa je dovela život u takve okolnosti da je promjena nužna - živjeti ili umrijeti? Izbor je sasvim jasan i ja sam sasvim siguran da nitko neće izabrati smrt.

Ako ljudi izaberu život tada će izabrati i životne vrijednosti. Tada će opstanak religije biti isključen. Svećenici će morati da nađu neke nove dimenzije. Tada će sveci biti pijanici, slikari, plesači i pjevači. Tada će meditanti - prosvijetljeni ljudi, viša svijest i svjesni ljudi biti na sceni.

Mi se sve više približavamo velikoj transformaciji i sve više to uočavamo u našim životima. Nešto tako rijetko i jedinstveno, što se nikada prije nije dogodilo i što se nikada više neće dogoditi ako ga sada ne prihvativimo, pokušava se izdici.

Ti ćeš se osjetiti sretnim i blaženim da možeš vidjeti veliku transformaciju svih starih vrijednosti, starih ideja i rođenje novih vrijednosti, novih idealova, novih kategorija počasti i poštovanja.

ŽIVJETI SA VATROM U DUŠI

Voljeni Osho,

duboko me dojmila tvoja vizija buntovnika. Ja sam uviјek bio ponosan što sam nekonformista. Sinoć sam usnio kako sam proganjao što živim buntovno i to me je uplašilo. Probudivši se otkrio sam da je ono što sam ja mislio o buntovništvu samo bezbijedna igra za mene, samo djelovanje u okviru razumnih granica. Sada vidim da je buntovni duh o kojem ti govorиш nešto vrlo odvažno i za čime ja još tragam.

Voljeni Osho, da li je ovo osjećanje nesigurnosti stepenica na putu do buntovnika?

Staro je uvjerenje da biti nekonformista je isto što i biti buntovnik. To je pogrešno tumačenje.

Nekonformista je reakcionar, on se ponaša u skladu sa svojom ljutnjom, gnevom, nasilništvom, egom. Njegove akcije nisu temeljene na svijesti. Mada se on suprotstavlja društvu, uviјek biti protiv društva i nije uviјek biti u pravu. U suštini dosta često se događa da ići od jednog ekstrema ka drugom je uviјek put od lošeg ka gore.

Buntovnik je velika ravnoteža, a to nije moguće bez svijesti, budnosti i neizmjerne samilosti. To nije reakcija, to je djelovanje - ne protiv starog već za novo. Nekonformista je samo protiv starog, protiv ustaljenog ali on ne vidi viziju budućnosti, on nema neke kreativne koncepte zbog čega je protiv. Što bi bilo ako bi on uspio? On bi bio izgubljen, bio bi u neprilici. On nikada o tome nije razmišljao. On nikada nije osjetio neku nepriliku jer nikada nije pobjeđivao. Njegovi neuspjesi su bili samo veliki zaklon za njega. .

Kada kažem reakcija, ja mislim da je tvoja orientacija krajnje ovisna: ti ne djeluješ sa pozicijom slobode i neovisnosti. U tome se sastoje veoma duboke implikacije. To znači da je tvoje djelovanje nus produkt. Isto tako znači da se takvo djelovanje može vrlo lako kontrolirati.

Postoji jedna vrlo kratka priča o muli Nasrudinu. On je bio nekonformist, temeljito reakcionaran, jedan sasvim negirajući um. Ako bi njegov otac rekao da pođe desno budite sigurni da će on otići lijevo. Ubrzo je otac bio svjestan toga i tada više nije bilo problema. Ako bi želio da njegov sin pođe desno on bi mu rekao da ide lijevo i on bi otisao desno. On je bio neposlušan, bio je nekonformista ali je bio i nesvjestan činjenice da je manipuliran, usmjeravan, kontroliran i da zapravo radi samo ono što traži njegov otac od njega. Malo po malo i on je postao svjestan toga. "U čemu je stvar? Prije je moj otac bio veoma ljut ako ga ne bih poslušao. Ja sam nastavio raditi po svome ali on više ne gunda." Ubrzo potom on je otkrio tu strategiju.

Kada su jednom njih dvojica prelazili rijeku na magarcu na kojem je bila utovarena jedna vreća šećera prijetila je opasnost da se ta vreća naginjući se na desno sruši u vodu. Otac je bio pozadi i znao je ako kaže da pomakne vreću na lijevo da će njegov čudni sin to odmah pomjeriti na desno i vreća će tako pasti u rijeku i čitav će šećer biti uništen. Zato e on i povikao: "Nasrudine, pomakni vreću u desno, nadajući se da će on po staroj praksi učiniti suprotno. No ovoga puta Nasrudin je djelovao ispravo i pomaknuo vreću u desno pa je vreća pala u rijeku.

Otac je tada upitao u čuđenju: "Što je sada, zar više nisi neposlušan?"

On mu je odgovorio: "Odsada ču odlučivati u trenutku hoću li biti neposlušan ili ne. Neće više imati određenu filozofiju već ču se ponašati ovisno od situacije jer si bio do sada lukav prema meni, varao si me. Ti si me usmjeravao u tom pravcu da sam morao biti neposlušan. Od danas pa nadalje moraš biti svjestan – jer ja mogu biti poslušan a mogu biti i neposlušan. Od danas ja više neću biti usmjeravan, kontroliran, neću više biti u tvojim rukama.

Nekonformist je uviјek u rukama društva i vlasti. Vladajući sistem treba više biti lukaviji i obazriviji i veoma će lako iskoristiti nekonformistu. Ali vladajući krugovi ne mogu nikada iskoristiti buntovnika jer se on ne protivi vlasti. On ima viziju budućnosti, viziju novog čovjeka, novog čovječanstva. On radi na tome da ostvari taj san, da to pretoči u stvarnost. Ako je on protiv društva to je samo zbog toga što je društvo prepreka za ostvarenje tog sna. Njegov fokus nije na vlasti: njegovo usmjerenje je ka nekoj nepoznatoj budućnosti, ka potencijalnim mogućnostima. On se ponaša shodno svojoj slobodi, svojoj viziji, svom snu. Njegova svijest odlučuje kojim putem da se ide. Tu je razlika između reakcije i djelovanja: reakcija je uviјek uslovljena tvojim neprijateljem. Možda ti nikada i ne razmišljaš o tome da je u reakciji neprijatelj u dominantnoj poziciji, da to odlučuje tvoje djelovanje. Ono što ti želiš uraditi tvoj neprijatelj odlučuje.

Buntovnik je jednostavno izvan domaćaja razumijevanja stare vladajuće hijerarhije, utemeljene društvene strukture i zamrle humanosti. Jer to ne može imati ni fragmentarnu vrijednost velikog sna kojeg buntovnik nosi u svom srcu. Svo njegovo djelovanje potiče iz tog velikog sna, on se ustremio protiv društva - ali to je samo slučajno, to nije osnovna namjera. On ustvari nije protiv društva, on je samo za Novog čovjeka. Njegov pristup svemu je pozitivan a ne negativan. On nije bijesan protiv starog društva, on je ispunjen ljupkošću i razumijevanjem te je otuda i njegov samostan stav. On zna koliko puno je stari čovjek patio, koliko dugo je živio u bijedi. Pa stoga, kako on može biti ljut prema njemu? On se ne može čak ni žaliti na njih.

On stvara novi svijet u kome će nestati ove bijede, bola i neimaštine, a čovjek može živjeti više prirodno, ljepše i sa više ljubavi, mira, uživajući u bogatstvu koje egzistencija nudi, u darovima života koji su neprocjenjivi.

Sloboda, ljubav, tišina, prosvjetljenje, krajnje cvjetanje tvog bića - sve je to pristupačno. Prepreke samo trebaju da se pomaknu. Sve stare strukture su stvarale sve više i više zapreka i smetnji za tvoj razvoj.

Ako bi buntovnik bio protiv ovih smetnji to bi novom čovjeku omogućilo da živi nesputano, da živi neobrobljeno, da živi van koncentracijskih logora i da živi svoj život sasvim slobodno kao ptica na grani... slobodno kao popoljak ruže kad pleše na kiši, na suncu; tako slobodno kao kada se mjesec kreće nebom ispod oblaka u svojoj neizmjernoj ljepoti, blaženstvu i miru.

Buntovnik je sasvim drugačiji čovjek od nekonformiste. Dobro bi bilo da ti otkriješ da biti nekonformista nije što i biti buntovnik. Nikada to ne zaboravi jer je lako biti nekonformist, ali biti buntovnik zahtijeva veliku transformaciju tvog bića. Biti nekonformista je jeftino. Pogledaj samo pankere - oni su nekonformisti koji se šišaju sa obije strane glave, ostavljajući tek tanku liniju kose na glavi i još to farbaju u psihodelične boje. Mladi čovjek, mlada žena... mladi čovjek sa pola ofarbanog brka, ili sa brkovima ofarbanim u boji duge - to su nekonformisti. To je lako bili. Ti imaš dugme pozadi na tvojim hlačama - to je nekonformistički. To će biti malo teško, zahtijeva malo discipline, ali to je dosta jeftino - i isto tako glupo.

Jedna talijanska glumica i foto model je sjedila sasvim gola na jednoj rimskoj raskrsnici i pozivala prolaznike da pristupe njenoj političkoj partiji. Oni koji bi pristali biti članovi te partije dopustila hi im da se poigraju i poljube njene grudi. Tu se okupila masa naroda koji su stajali u redu čekajući da pristupe njenoj partiji. Samo u jednom danu ona je učlanila desetak tisuća ljudi. Upravo je sada objavila da će se kandirati za člana parlamenta, a način na koji će se ona uključiti u izbornu kampanju i sakupljanje glasova je da će sjediti u udobnom automobilu i primiti svakog tko želi da glasa za nju obasipajući ga poljupcima. Ovo je zaista nekonformizam. Ona će zasigurno postati član parlamenta; ona čak može postati i premijer Italije ako bi samo rekla svojim članovima: "Ako budete glasali za mene da budem premijer, ja vam obećavam da ću u ovom istom zdanju parlamenta voditi ljubav sa vama." Ona je jedna od najljepših glumica Italije i jedna od ljepših modela Evrope.

Lako je bili nekonformist, ali što će ona priuštiti čovječanstvu? Njen poljubac ne može pomoći, ne mogu ni njene sise. Sve to može biti dobro kao šala ali to ne može pričiniti blagostanje svijetu, pa čak ni njenoj zemlji. Nekonformisti su kroz vjekove činili mnoštvo gluosti. To pokreće ljudе, iritira ih, ali ne može donijeti transformaciju svijetu. A ti kao sanjasin ne možeš biti zainteresiran za ovakvu vrstu cirkusa, za tu vrstu glupog pristupa. Ti možeš postati poznat veoma tako...

Jedan čovjek u Americi, Robert Rippli, početkom ovog vijeka postao je svjetski poznat u tri dana - a nije učinio ništa. On je samo hodao natraške u Njujorku držeći ogledalo ispred sebe kako bi mogao gledati unazad. Naravno, on je privukao pozornost. Okupljalo se mnoštvo naroda, novinari su ga slikali. Postao je glavna vijest u novinama - bio je prvi čovjek koji je hodao unazad kroz Njujork. To je postalo poznato. Na kraju, on je putovao Amerikom izazivajući veliku pozornost novinara i javnosti. Narod ga je dočekivao kao sveca, sve što je on radio je to da je nosio ogledalo. To je dobro za cirkus ali to ne može donijeti nikakvu novu vrijednost života, nikakvu novu boju života, novo cvijeće života, nova blagostanja narodu. Dobro je da ti to razumiješ, ali isto nemoj nikada to zaboraviti.

Značajno je to što si iste noći usnio: "Vidio sam sebe progoljenog zbog buntovnog života."

Ti si bio nekonformist ali nisi nikada sanjao da si progoljen zbog toga jer je nekonformist u mnogome bio predmet zabave, ruganja. Koga je tada bilo briga da njega proganja? Tko je htio trošiti vrijeme da ga proganja. Ali ta sama ideja, promjena u tvom shvaćanju da je buntovnik nešto sasvim drugo iznenada je donijelo noćnu moru u tvom snu. To je postalo značajno. Tvoje nesvjesno je izašlo na vidjelo i naložilo da se treba zbog toga brinuti.

Biti nekonformista je jedna davno potvrđena činjenica. To pripada društvenom sistemu i jednom starom ukorijenjenom društvenom nazoru. Nekonformist je uvijek postojao, nitko ga nije uništio. On nikada nije bio opasnost za društvo ili nečije uložene interese. To je samo proizšlo iz tvog nesvjesnog, zaumnog, da si ti progoljen zbog toga. "...I postao sam zaplašen. Probudivši se otkrio sam da je ono što sam ja mislio o buntovništvu samo bezbijedna igra za mene, djelovanje u okviru razumnih granica. Sada vidim da je buntovni duh o kojem ti govorиш nešto vrlo odvažno za čime ja još tragam.

Da li je ovo osjećanje nesigurnosti stepenica na putu do buntovnika?"

Kao prvo, to je svojevrsni rizik, opasnost. To je samo za one koji imaju lavovsko srce, koji imaju hrabrosti i dostojanstvo ljudskog bića. To nije za sve. Tek nekoliko buntovnika je potrebno da se stvari buntovno društvo, drugi će samo slijediti njihov primjer iako uistinu neće bini pravi buntovnici. Ako bi buntovni ljudi stvorili društvo, jedan narod - koje se sada može vidjeti ovdje - i oni bi također pripali takvom društvu. Oni to ne mogu sami iz prostog razloga jer ih je strah.

Ali kada sam ja u pitanju i moj narod, bilo što da je opasno, rizično, jezivo biće prihvачeno kao izazov za čovječanstvo, biće prihvачeno kao izazov tvoje hrabrosti, tvoga duha, tvoje duše. To je opasnost - to je ono za čime treba težiti.

Čovjek koji živi bez opasnosti, uopće i ne živi. Jedini način ispravnog življenja je da živiš sa opasnošću, uvijek na oštici mača. Tada život dobiva svježinu, mladost i žar življenja iz trenutka u trenutak. Živjeti treba potpuno u svakom trenutku jer nikada ne znaš da li će doći sljedeći trenutak. Oni koji žive konvencionalno, lagodno, životom srednje klase... riječ "srednja klasa" je pogrdna; pojedinac ne može živjeti životom srednje klase. Postoje ljudi koji lako potpadaju pod utjecaj prošlosti, pod utjecaj navika, proživljenog, utemeljenih principa, besmislenih običaja, i to sve zbog toga što se plaše i da postave pitanje o tome. Njihove konvencije imaju veće vrijednosti nego poštenje. Njihova nazovi srednje-klasna lagodnost ima za njih veću vrijednost života nego život sa svim svojim intenzitetima i vatrom.

Sanjasin je iniciran da postane plamen, da živi u neizvjesnosti odbacujući sav konvencionalni način života, prividne lagodnosti, krećući se uvijek ka nepoznatom. Ljepota je u tome kada živiš u neizvjesnosti i

kada nemaš ništa zasigurno, kada nemaš nikakvih garancija, neko osiguranje za sutra, tada ti živiš sa maksimalnom usmjerenošću na trenutačni život. Tada crpiš svježinu i sadržaj svakog trenutka u njegovoj potpunosti, znajući da to uvijek može biti i posljednja prilika. Tada ti voliš ali tvoja ljubav nije površna. Ti živiš i tvoj život je vatren. Tada je svaki trenutak intenzivne ljubavi i života značajniji nego čitava vječnost izlišne pobožnosti, praznovjerja, mrtvih idea, ropstva i ograničenosti.

Bog je govorio Mojsiji na planini Sinaj, a Mojsije je odmahivao glavom u nevjerici prema onom što mu Bog govori. Okrenuvši svoju glavu prema nebu Mojsije tada reče: "U redu, Bože, sada mi dopusti ovaj smjer. Ti si mi govorio da smo mi odabrali narod a sada želiš odsjeći jezik našem pitanju - zašto?"

Kako je bog bio džentlmen nije mogao koristiti svoje riječi, a kako je Mojsije bio prorok ni on nije mogao koristiti riječi – to je ostalo kao tajna jer je Bog šutio. Pošto je to bilo Mojsijevo vlastito otkriće on je i trebao da to objasni svom narodu a ne da pokaže svoju indiferentnost.

Židovi pate zbog ove činjenice, ove čudne ideje da su oni potvrđeni kao izabrani narod od Boga. To izgleda kao izvjesno ili je to Mojsije usnio, ili je možda pušio marihuanu na planini Sinaj - jer ja znam da se tamo gaji marihuna. No, nešto je ispalo loše i on se vratio sa idejom: "Mi smo odabrali narod." Kada je jednom to dospjelo do njihovog umu to je postalo njihov ego. Stoga, nitko nije mogao istaći neko pitanje.

Ja sam proučio mnoge židovske spise, stare i nove, ušao u mnoge komentare - značajnih filozofa kao što je npr. Martin Baber - ali nitko nije mogao postaviti pitanje o tako glupoj ideji da su Židovi izabrani narod od Boga. To je bilo tako lagodno i prijatno ali je to i stvorilo Židovima toliku bijedu u posljednjih četiri tisuće godina jer tu njihovu tvrdnju nitko nije htio prihvati kao opravdanu.

Svako ima svoje ideje. Hindusi također misle da su izabrani narod te da im je Bog dao i prvu knjigu. Hindusi su bili prvi koji su postali civiliziran narod i imaju jedan od najsavršenijih jezika, sanskrt, za koji kažu da je jedini jezik koji Bog razumije. Stoga, ako se moliš na bilo kojem drugom jeziku samo tratiš svoje vrijeme.

Baš ovdje u Puni postoji čovjek koji obučava ženu po prvi put a povijesti... On misli da je revolucionaran, on misli da je nekonformist. On obučava žene u sanskrt ritualima; o tome što sutre nalažu o braku tako da te svećenice mogu i vjenčavati što se nije dogodilo u čitavoj povijesti. Ali problem leži u tome što te žene ne znaju one nisu obrazovane - one ne znaju značenje toga što rade.

Taj čovjek je prije nekoliko dana bio upitan od jednog novinara: "Ti učiš ove žene tim sanskrtskim sutrama, spremiš ih biti svećenice u hramovima, da vjenčavaju, da vode razne ceremonije, ali one ne znaju značenje svega toga." A znaš li što mu je ovaj odgovorio: "Nije stvar u tome hoće li one znati značenje ili ne. Bog to razumije, stoga, znale to one ili ne - sasvim je beznačajno. To je prava molitva - to ja znam - to je prava molitva koju Bog razumije. Žena koja Buddhe ponavljalila tu molitvu je sasvim u redu, dovoljno je da je ona tu - znala ona značenje toga ili ne."

On je bio uvjeren da je veoma buntovan, napredan. Nitko ga u tome nije sprečavao. Ljudi su to prihvatali kao šalu. Nitko nije zvao te žene da vjenčavaju. On ih je mogao obučiti ali ih nitko nije pozivao. On ih je mogao spremati za sve ritualne ceremonije ali su svi znali da ih nitko neće pozvati da vjenčavaju, biti na sahranama, na rođenjima. Stoga ga ljudi nisu ni ozbiljno shvatili. Ali je njihovo reagiranje, njihov odgovor ukazao na veliku laž koju su Hindusi stvarali tisućama godina da je sanskrt jezik koji je došao od Boga te da je kao takav jedino razumljiv Bogu. Tako je i prva knjiga mogla biti napisana samo na tom jeziku. Kako su Hindusi od boga izabrani narod tako je on sve svoje inkarnacije smjestio u hinduističke okvire.

Nijemci misle da su oni najčistija rasa - a iz toga je i nastao konflikt - stoga su željeli uništiti Židove, jer nikako ne mogu dva naroda biti izabrana od boga. Jedan od njih mora biti sasvim uništen. Kada je Adolfu Hitleru uspjelo da ubije šest milijuna Židova bilo je sasvim opravdano za Nijemce da je on bio u pravu jer tada bog nije štitio Židove, a nije ni kaznio počinioца.

Veoma je jeftino i lagodno prilagoditi se društvu u kojem živiš; ne pitati ništa iako osjećaš da je nešto glupo. Makar prodao svoju dušu ti ćeš nastojati da zaštitиш svoju udobnost. Ti ćeš postati duhovni rob. Buntovnik odbija da Buddhe rob u bilo kojem smislu - čak i u ime nekog boga, a o čovjeku nema ni riječi.

Fridrik Niče je objavio: "Bog je mrtav, i sada je čovjek potpuno sloboden."

To je zaključak buntovnog duha. Njegov argument je jasan. Na jednom drugom mjestu je još dodao i ovo: "Čovjek i bog ne mogu živjeti u koegzistenciji jer bog vidi svijet i čovjeka u njemu kao svoje djelo. Mi ne možemo više tolerirati tu uvredu, taj pogrdan pristup ka nama zato mi objavljujemo da je bog mrtav i da je čovjek iznad njega. Tako više nitko nije ispred čovjeka."

Svakako, ovo su opasne staze, ali onaj koji Buddhe išao tim stazama može živjeti život u potpunoj slavi, živjeti život ispunjen ekstazom. Oni koji ostaju biti srednjoklasne ovce, svjetina - oni čekaju pastira koji će doći da ih izbavi.

Njihov život je prosječan tako da nije ni hladan ni vruć. To je nalik čaju koji ne želiš popiti - ni hladan, ni topao - nešto nalik mlakosti. Ne živi mlakim životom!

Harijeva stroga supruga Marta ga je povela sa sobom u trgovinu da kupi par dugih gaća. "Želite li na dugmad ili patent" upita trgovacki putnik. "Patent" - odgovori brzo Hari.

"Vrlo dobro, gospodine" - reče pomoćnik. "A želite li od deset centimetara ili dvadeset."

"Dvadeset centimetara" - pohita Hari dok se Marta ne bi umiješala.

Kada su izašli vani Marta ljutito prozbori: "Ti, ti i tvoj patent od dvadeset centimetara! Zašto? Podsjetio si me na susjeda mog oca koji je svako jutro otvarao svoju veliku garažu i izlazio iz nje sa biciklom!"

To što ja govorim može stvarno proizvesti određeni osjećaj nesigurnosti. No, što je to sigurnost? Da li je išta sigurno u životu? Da li sigurno postoji u životu ili je to samo jedna ideja, utješna ideja koju je čovjek

izmislio. Kakve sigurnosti ima?

Narod Hirošime i Nagasakija je otišao te noći u krevet sasvim siguran. Ne vjerujem da je ijedna osoba ta dva grada, ni jedna jedina osoba od dvjesti tisuća stanovnika pomislila te noći na nesigurnost. Jutrom je tu bila samo vatra i mrtva tijela. Nijedno živo biće nije ostalo, čak nijedno drvo, ptica, životinja. Sav je život sasvim nestao. Kakve sigurnosti je tu bilo?

Misliš li da su oni šest milijuna Židova ikada pomislili da će plinska komora biti njihov kraj, da će u par minuta nestati kao dim iz dimnjaka? Kakve sigurnosti je tu bilo? Nikada nije bilo neke sigurnosti.

Smrt može doći svakog trenutka, a ona i dolazi bez najave, bez upozorenja. Ipak mi i dalje živimo sa idejom sigurnosti; i kada se pojavi ideja za biti buntovnik, biti buntovni duh, mi tada počnemo misliti o sigurnosti. Ali vi uopće nemate sigurnosti!

Buntovnik to razumije: nema sigurnosti - čak on i ne pita za to. Živi u nesigurnosti, neizvjesnosti jer je to stvarna činjenica života. Ti ne možeš izbjegići to, ti se ne možeš zaštiti od toga, zato nema ni potrebe da se brineš o tome. Ne troši vrijeme uludo.

U dane kada su Dizrali i Gledston bili politički suparnici britanski parlament je odzvanjao od njihovih žučnih rasprava.

Jednom je Gledston povikao na premijera: "Gospodine, vi ćete jednom skončati bilo na vješalima ili od veneričnih bolesti."

Dizrale podesi svoj monokl i odgovori sa nepomućenom mirnoćom: "Ja bih rekao, gospodine Gledston, to sve zavisi od toga da li ću se ja prihvati vaših principa ili vaše ljubavnice."

Prihvati život jednostavno. Budi staložen i kreni sa snagom i dostojanstvom u nepoznato, u mrak, sa veseljem i razigrano. Ti ništa ne možeš izgubiti već samo dobiti.

BOLJE POŽURI ILI ĆE ZEMLJA NESTATI

*Voljeni Osho,
koja je razlika između buntovnika i revolucionara?*

Ne samo da postoji razlika već postoji veoma bitna razlika između buntovnika i revolucionara. Revolucionar je dio političkog svijeta. Njegov pristup je politički, njegovo shvaćanje je takvo da ako želiš promijeniti društvenu strukturu dovoljno je promijeniti čovjeka na vlasti.

Buntovnik je duhovni pojam. Njegov pristup je sasvim individualan. Njegova vizija je bazirana na tome da se mora promijeniti individua iznutra ako želiš promijeniti društvo.

Društvo kao takvo ne postoji, to je samo riječ, isto kao i riječ "masa". Ako pokušaš to negdje pronaći nećeš uspjeti jer se sa masom ne možeš sresti već samo sa individuom. Društvo je samo ime za kolektiv - samo ime, a ne stvarnost - ime bez sadržaja. Individua ima dušu, ima mogućnost evoluiranja, mijenjanja, transformacije; dakle, razlika je ogromna.

Buntovnik je stvarna esenca religije. On je donio na svijet promjenu svijesti. Ako se svijest promijeni tada i struktura društva to mora da slijedi. Obratno nije moguće - to je pokušavano od strane svih revolucionara ali se nije uspjelo, svi su u tome grijehili. Još nijedna revolucija nije uspjela da promijeni čovjeka - dokaz leži u činjenici njegove svijesti. On i dalje nastavlja da razmišlja o revoluciji. Oni su pogriješili sasvim jer je čovjek ostao isti.

Gautama Buddha, Zaratustra, Isus - svi su oni bili buntovnici. Njihova vjera leži u individui. Oni nisu još uspjeli u svom nastojanju ali je taj njihov neuspjeh znatno drugačiji od neuspjeha revolucionara. Revolucionari su do sada puno puta pokušavali i to u mnogim zemljama - ali nisu uspjeli. Ali, Gautama Buddha nije uspio jer nije ni pokušao. Isus nije uspio jer su ga Židovi razapeli a kršćani sahranili. On nije ni pokušao, njemu nije ni šansa bila dana. Buntovnik je jedna još neeksperimentirana dimenzija.

Moji sanijasini trebaju biti buntovnici, a ne revolucionari. Revolucionari pripadaju veoma svjetovnoj sferi. Buntovnici i takvo njihovo buntovništvo je sveto. Revolucionari ne mogu biti sami. Oni trebaju masu, političku partiju, vladu. Oni trebaju moć, a moć korumpira. Najveća moć korumpira najviše. Svi revolucionari koji su uspjeli koristeći moć bili su upravo od moći iskvareni. Oni nisu mogli izmijeniti moć i njenu instituciju. Moć je promijenila njih i njihov razum. Moć ih je izopačila. Samo se ime moći mijenjalo, a društvo je ostajalo isto.

Čovjekova svijest se nije razvijala vjekovima. Samo ponekad bi poneki pojedinac dospio do svijesti ali to nije bilo pravilo već sušta iznimka. A pošto je bio usamljen masa ga nije podnosila. On je bivao meta ponižavanja. Njegovo prisustvo je izazivalo uvredu jer ti je on otvarao oči, činio te svjesnim tvojih mogućnosti i tvoje budućnosti. To vrijeđa tvoj ego, kao da nisi ništa učinio za svoj razvoj: da budeš svjesniji, da više voliš, da budeš ekstatičniji, kreativniji, da budeš smireniji, i da ostvariš ljepši svijet oko sebe. Ti nisi ništa doprinio ovom svijetu. Tvoje bitisanje nije bilo blaženstvo već prokletstvo. Ti si unosio tvoj bijes, tvoje nasilje, ljubomoru, tvoja rivalstva, tvoju težnju za moći. Ti si od svijeta načinio ratno polje: ti si žedan krvi, a i druge učiš biti takvi. Ti si odbio čovječanstvo od humanosti: pomogao si čovjeku da zaostane za humanosti, omogućio si mu da ponekad Buddhe i gori od životinje.

Gautam Buddha, Kabir, Chuang Tzu su te vrijeđali jer su se razvili, a ti si ostao na istom nivou... Proljeća dođu i odu, a u tebi se ništa ne rascvjetava; ptice ne dolaze da načine gnijezdo u tebi i da te zanose njihovom pjesmom. Bolje je da se Isus razapne i otruje Sokrat samo da ih se oslobođimo kako ne bi stvarali

u nama osjećaj duhovne inferiornosti.

Svijet je poznavao tek nekoliko pravih buntovnika, no sada je upravo vrijeme za to. Ako se čovječanstvo ogluši o mogućnosti da stvori veći broj buntovnika duhovnih buntovnika - tad je naše vrijeme na ovoj planeti ograničeno, tako da još ovaj vijek može biti naš grob. Mi smo došli veoma blizu te točke. Mi moramo mijenjati našu svijest, da stvaramo više meditativne energije u svijetu, da stvaramo više ljubavi. Mi trebamo poništiti djelovanje starog čovjeka i njegovu ružnoću, njegove utemeljene teologije, njegove glupe diskriminacije i idiotska praznovjerja, a da stvorimo novog čovjeka sa bistrim očima, sa novim vrijednostima - razlaz sa prošlošću. To je značenje buntovnosti.

Reforma znači modifikacija. Staro ostaje, ti samo daješ novu formu tome, novi izgled, neku vrstu renoviranja starog zdanja. Njegova stvarna struktura i dalje ostaje - ti samo to prefarbaš, očistiš, otvorиш par vrata, prozora.

Revolucija ide dalje od reforme. Staro i dalje ostaje ali se nekoliko promjena više dogodi, čak i na samu bazičnu strukturu - ne samo da se izvana stvari obnove: boja, prozori, vrata,... već i da se stvori nova priča, da se stvar izdigne na viši nivo. Ali staro još nije poništeno ono ostaje sakriveno iza novog. Zapravo, ono ostaje u temelju novog. Revolucija je kontinuitet sa stariom.

Buntovništvo je raskid. To nije reforma, nije ni revolucija. To je jednostavno tvoj raskid sa svim starijem. Stare religije, stare političke ideologije, bivši čovjek, sve što je staro - ti to odvajaš od sebe. Ti osjećen započinješ život, krećeš sa polazne točke. I dok mi ne spremimo čovječanstvo da počne život iznova - da uskrsne, smrt starog i rođenje novog,... Veoma je bitno da napomenem da je danom rođenja Gautam Buddhe njegova majka umrla. Kako se on rađao njegova majka je umirala. Možda je to i povijesna činjenica jer je on uistinu bio podignut od strane majčine sestre - nije nikada video svoju majku. To je potom postala tradicionalna ideja u budizmu da kada se neki Buddha rodi majka umire istovremeno, ona ne može opstati. Ja sam to primio simbolično i kao veoma indikativnu činjenicu: rođenje buntovnika znači i umiranje starog.

Revolucionari su pokušali da promijene staro. Buntovnik je jednostavno napustio staro, kao kada zmija mijenja svoju staru košulju nikada ne gledajući za sobom. Dok god mi ne stvorimo tako buntovan narod na zemlji čovječanstvo nema budućnosti. Stari čovjek je doveo čovječanstvo do samrtničke postelje. Bivši čovjek sa stariom razumom, stariom ideologijama, stariom religijama - sve je to bilo iskombinirano kako bi dovelo do ovakve situacije globalnog samoubistva. Samo novi čovjek može spasiti čovječanstvo, ovu planetu i predivni život na ovoj planeti. Ja upućujem na buntovništvo, a ne revoluciju. Po meni je buntovnost esencijalni kvalitet religioznog čovjeka. To je spiritualnost u njegovoj potpunoj čistoći.

Dani revolucija su skončani. Francuska revolucija je propala, ruska revolucija je propala, također kineska revolucija... a vidjeli smo i svojim očima kako je Gandijeva revolucija izgubila - to se dogodilo i pred njegovim očima. Gandhi je propovijedao nenasilje tokom čitavog svog života da bi se pred njegovim očima zemlja izdijelila: milijuni ljudi su bili ubijeni, živi spaljeni, milijuni žena su bile silovane, a i sam Gandhi je bio ubijen. To je bio čudan kraj sveca nenasilja.

No, on je i sam bio zaboravio na svoje učenje. Prije no što je trebalo da pobijedi njegova revolucija bio je upitan od strane jednog američkog mislioca Luisa Fišera: "Što namjeravate da učinite sa oružjem i vojskom kada se rat završi, kada Indija postane nezavisna država?"

Gandi mu je rekao: "Svo oružje ću baciti u ocean, a vojsku ću poslati u polja da obrađuju zemlju." Na to ga je Fišer upitao:

"Ali možda zaboravljate? Netko može osvojiti vašu zemlju."

Gandi reče: "Mi ćemo ga dočekati sa dobrodošlicom. Ako nas netko napadne mi ćemo ga dočekati kao gosta i reći mu da može živjeti sa nama na način na koji mi živimo. Nema potrebe za borbom."

No on je brzo zaboravio na svu svoju filozofiju. Zbog toga je revolucija propala. Veoma se fino može govoriti o tim stvarima, ali kada se moć nađe u vašim rukama... Kao prvo, Mahatma Gandhi nije prihvatio ni jedno mjesto u vlasti. To je bilo upravo iz straha jer je bilo teško suočiti se sa cijelim svijetom. Što se dogodilo sa bacanjem oružja u ocean? A što sa slanjem vojnika u polja? On je izbjegao odgovornost za koju se borio čitav svoj život jer je video da mu to može stvoriti velike nevolje. On je proturječio čitavoj svojoj filozofiji. Ipak, vlasta je bila sačinjena od njegovih učenika odabranih od njegove strane. On nije tražio od njih da isključe oružje, naprotiv... Kada je Pakistan napao Indiju on nije otišao pred vladu i rekao da odu na granicu i zaželete dobrodošlicu osvajaču. Naprotiv, on je dao blagoslov da tri aviona odu i bombardiraju Pakistan. Sa svim njegovim blagoslovom... Ta tri aviona su preletjela iznad njegove vile u Nju Delhiju i on ih je blagoslovio. Sa njegovim blagoslovom oni su otišli uništiti naš narod koji je do jučer bio bratski. Bez ikakvog stida ne vidjeći u tome nikakvu proturječnost...

Ruska revolucija je propadala pred očima Lenjina. On je obećavao da će, po Marksovom učenju, pošto revolucija prođe nestati braka kao institucije jer je brak neka vrsta privatnog vlasništva, a kako će privatno vlasništvo nestati tako će nestati i braka. - Ljudi će se voljeti i živjeti zajedno, djeca će biti briga društva. Ali kada je revolucija pobijedila on je uočio enormne probleme. Brinuti se o toliko puno djece - tko će se brinuti o toj djeci? Da se isključi brak... Po prvi put je video da zapravo društvo počiva na porodici. Porodica je osnovna jedinica društva i bez nje bi se raspalo tvoje društvo... bilo bi opasno stvoriti diktaturu proletarijata jer bi tako ljudi bili nezavisni bez odgovornosti prema svojoj porodici.

Pogledaj tu logiku: ako čovjek ima odgovornost prema ženi, prema starom ocu, majci, djeci, - on je toliko opterećen da ne može biti duhovni buntovnik. Tako on ne može ići protiv vlade - on ima previše odgovornosti. Ali ako ljudi ne bi imali previše odgovornosti, ako bi stare osobe bila briga države... Ako bi ljudi živjeli zajedno onoliko koliko se vole, oni ne bi trebali dozvolu za brak jer ne bi ni trebali razvode. To je

njihova privatna stvar, njihova osobna veza i stoga država nema pravo da se u to miješa.

Kada je bilo izvjesnu da će vlast ostati u rukama komunističke partije i da će Lenjin biti vođa - stvar se sasvim izmjenila. Kada jednom moć dođe u njihove ruke tada ljudi počinju drugačije razmišljati. Tada se počelo razmišljati tako da ako bi se dopustilo da ljudi budu nezavisni bilo bi previše opasno. Postali bi previše individualni. Zato je dobro da se ljudi opterete porodicom. Oni će tako biti obrobljeni samo zbog svoje stare mati, zbog starog oca, bolesne žene, zbog djece, i njihovog obrazovanja - a tada neće biti ni vremena, ni hrabrosti da se bore protiv vlasti ni po kojem pitanju.

Porodica je jedna od najvećih zapreka koju je društvo koristilo milenijima da čovjeka drži u ropstvu. Lenjin je zaboravio sve o tome da isključi porodicu... Veoma je čudno kako su revolucije propadale. One su propadale još dok su bile u rukama revolucionara jer kada jednom vlast i moć dođu u njihove ruke oni počinju misliti drugačije. Tada oni bivaju veoma zaneseni vlašću i njihov čitav napor tada ostaje u tome kako zadržati tu vlast u svojim rukama i kako ljudi sasvim obrobiti.

Budućnost više ne treba revolucije.

Budućnost treba novi eksperiment koji još nije oproban - hiljadugodišnja prošlost je pokazala da je bilo buntovnika koji su i dalje ostali individualni. Možda i vrijeme nije bilo dovoljno zrelo za njih. Sada, ne samo da je vrijeme za to... ako ti ne bi žurio vrijeme bi brzo vidjelo svoj kraj.

Krajem ovog vijeka, ili će čovjek izumrijeti ili će novi čovjek sa novom vizijom pristupiti ovoj planeti.

On će biti buntovnik.

NASILJE JE SKRNAVЉENJE

*Voljeni Osho,
mažeš li nam nešto reći o nasilju kao izrazu buntovništva?*

Nasilje nikada ne može biti dio buntovnog duha iz prostog razloga jer je nasilje u korijenu čitave prošlosti čovječanstva a buntovnik želi da se odvoji od prošlosti. Nasilje je bilo način života milenijumima. Posredno ili neposredno, mi smo živjeli pod nasiljem. Naše vojske, naše policije, zatvori, sudovi, naši ratovi, naše takozvane velike religije, sve je to živjelo u nasilju. A nasilje, ako se pogleda u njegovu suštinu je bez poštovanja prema životu

Po meni je religiozni čovjek, religiozna svijest, samo duboki stav poštovanja prema životu jer ne postoji bog izvan života, nema raja izvan svijesti. Nasilje je skrnavljenje i života i svijesti. Ono je destruktivno.

Buntovnik je stvaralac, njegova sva filozofija je sazdana od stvaralaštva. Mi smo živjeli u destrukciji veoma dugo, i što smo postigli? Zbog toga ja činim jasnu razliku između buntovnika i reakcionara. Ja činim razliku između buntovnika i revolucionara.

Reakcionar je niža kategorija. On nikada sebe neće odvojiti od prošlosti. Prošlost je njegova orientacija, on reagira protiv toga. No, bio ti protiv toga ili za to, to ostaje tvoj odnos, tvoj sadržaj.

Revolucionar je nešto iznad reakcionara. On nije samo reakcija, on ima i svoj san za budućnost, ima svoju utopiju. Ali, dok god je nasilje uključeno revolucionari su kroz vjekove u cilju prave stvari uvijek završavali u lošim okolnostima. Ja opovrgavam takvu prepirku. Pravi kraj je jedino moguć kroz pravu stvar. Kroz nasilje ti nikako ne možeš dospijeti do mira, tišine, čovječanstva u ljubavi. Nasilje će biti u temelju svega, to će trovati čitavu tvoju nadgradnju.

Buntovnik će biti nenasilan, uvijek izvan proste nužnosti, iznad namjene. Sve dok on ne Buddhe nenasilan, on ne može biti nosilac blagostanja, mira, razoružanja, besklasnog čovječanstva. Ako posiješ sjeme nasilja, ti ne možeš ni očekivati i nadati se da to cvijeće neće biti afektirano nasiljem. To cvijeće cvjeta iz sjemena koje ti posiješ. Zato je svaka nasilnička revolucija proizvela nasilje u tom društvu, nasilničku kulturu.

Jadno je vidjeti da mi još trebamo vojske, da mi trebamo nuklearno naoružanje. Nedostojanstveno je da mi trebamo policiju, sud i zatvore. Malo bolje čovječanstvo, svjesniji čovjek bi se odupro svim tim besmislicama koje nas okružuju i trju naše biće.

Buntovnik neće biti malodušan. On neće biti u nedoumici, on neće praviti kompromis sa prošlošću. Prošlost kao takva mora biti sasvim odbačena. Samo se tako možemo zaštитiti od varvarskog u čovječanstvu, krutosti, nasilja i duboko ukorijenjenog stava nepoštovanja prema životu i egzistenciji.

Buntovnik će biti spremjan da umre ali neće biti spremjan da ubija. Ponasno je kada čovjek može umrijeti za svoju stvar. Životinjski je ubiti za svoju stvar ma koliko ona značajna bila. Ubijajući ti sasvim kvarиш to. I praktično gledano, buntovnik je jedna individua protiv čitavog svijeta; čak i ako bi izabrao nasilnički put on bi bio skršen. Neprijatelj - prošlost - ima itekako više nasilničke moći u svojim rukama.

Buntovnik treba vjerovati u ljubav, vjerovati u meditativnost, treba biti svjestan svoje besmrtnosti – i ako slome njegovo tijelo on ostaje netaknut. Ovdje ja ne govorim samo o političkom buntovništvu. Ja govorim o individualnom buntu, spiritualnom fenomenu, ne o političkom biću. A nijedna spiritualnost neće prihvati nasilje kao metod dolaska do kraja. Nasilje je svakako van diskusije sve dok e u pitanju moj buntovnik, ovakvo buntovništvo. On ne može uništavati – dovoljno je do sada uništavano. Vrijeme je da se prestane sa ovakvim idiotskim načinom života. Mi treba da izidemo iz ovog mraka na svjetlost. Čak i ako će vas to koštati života to je sasvim u redu... jer će moj buntovnik biti u osnovi meditant.

Ja ne zamišjam mog buntovnika bez meditacije; to je esencijalno iskustvo. I kada jednom shvatiš da

si besmrtn, tko bi se brinuo o smrti? I ako bi milijuni meditanata bili spremni da se isprse ispred cijevi pušaka stare i ukorijenjene prošlosti, postojala bi i mogućnost: možda bi to promjenilo srca u tim ljudima koji drže puške u svojim rukama.

Buntovništvo nije bilo oprobano na širokoj skali mogućnosti. Samo sa zalaganjem milijuna ljudi koji meditiraju, koji vole tišinu i mir, koji uništavaju svaku vrstu diskriminacije koja izaziva nasilje - možemo ostvariti prostor, prodor u zaustavljanju kontinuiteta nasilja i spasiti ovog čovjeka na ovoj planeti.

DRUŠTVENA PRAVDA JE DRUŠTVENA OSVETA

Voljeni Osho,

Što je pravda za buntovnog čovjeka?

Ovo je jedno od značajnijih pitanja iz prostog razloga što do sada čovjek nije ni pokušao da pokrene pitanja pravde. Naprotiv, uobičajeno je bilo da se u ime pravde vrši osveta nad individuum koja se ne bi pokorila društvenim zahtjevima, vlasti, uloženim interesima. Oni bi bili proganjani kao kriminalci, kažnjavani a govoreno je da je pravda uspostavljena. Ustvari, ti ljudi koji su kažnjavani su bili žrtve. Pravda nije zadovljena. Zapravo, ljudi koji su bazični uzrok nepravde u svijetu sprovode još svoje osvete. Njihove osvete su ispunjene te su tako zaplašili i ostali svijet da se ne protive društvu.

Veoma je čudno da se u dugoj povijesti... i nitko nije ni pokušao da sagleda zašto se nepravda događa. Mi smo samo proganjani individualno, ali oni nisu uzrok već samo simptomi. Na primjer, siromašni čovjek se prisiljava da se kreće u određeni radijus ponašanja. Ako ti stvarno želiš da pravda Buddhe zadovljena onda ćeš ga morati oslobođiti siromaštva. Ali ne, ti to ne radiš već tog siromaha strpaš u zatvor na nekoliko godina i tako pričiniš još više nepravde u društvu - jer tada njegova djeca postaju prosjaci ili džeparoši, a njegova žena se tako prisiljava da se prostituiru. A čovjeku kojeg si zatvorio na par godina oduzeo si dostojanstvo, ponos, njegovo samopoštovanje. Ti si toliko toga čovjeku izolirao da povratkom u društvo on sebe samo vidi kao stranca kojem nitko ne vjeruje, koji ne može naći posao, koga svako izbjegava. Nitko ne želi prijateljstvo sa takvim čovjekom. On je ponovo prisiljen krasti.

Poznata je činjenica da kada jednom čovjek Buddhe kažnjen zatvorom on se uvijek ponovo potom vraća u zatvor. Tako zatvor postaje njegov dom, on postaje zatvorski abonent. Vanjski svijet je samo praznični dopust za njega. Tek ponekad je on vani - ali svijet nije spreman da prihvati čovjeka, nije spreman da ga tretira na isti način kao i druga ljudska bića. Uvrijeđen, on također postaje osvetoljubiv.

Osveta ne stvara ništa drugo do osvetu. Mržnja izaziva još više mržnje, osveta još više osvete. U zatvoru on postaje samo ekspert za kriminal. On više nije amater - u početku je bio tek samo naivni prijestupnik. U zatvoru, za koje se govori da su svojevrsni univerziteti za kriminal, ustanove za obuku kriminalaca, polje na kome cvjeta kriminal... u zatvoru on nauči da nije kriminal to zbog čega je kažnjen, već da je kažnjen samo zbog toga jer je uhvaćen. Ne dopusti da te uhvate i nećeš počiniti prijestup. Postoje viši eksperti u zatvorima. Oni uče nove, oni upućuju u tajne kriminala. Svaki put kada izidu iz zatvora oni su spremniji kada je u pitanju kriminal. Ali, možda dosadašnje čovječanstvo i nije zainteresirano ukloniti kriminal. Cilj svemu tome je izgleda da se samo kažnjavaju neposlušni, neprikladni - oni koji žele da idu svojim putem, oni koji ne žele biti zubac na zupčaniku, oni koji mogu imati određenu individualnost. Nema druge ceste za njih osim prijestupa. Kriminal je njihova vrsta buntovništva.

Buntovni čovjek i njegov svijet je zagledan u uzrok takvog ponašanja. Nitko nije rođen kao kriminalac; svako biće je rođeno čisto, bezazleno. To je stvar odgoja, društva, razvoja, da se čovjek sveđe na kriminal. Društvo buntovnih ljudi će pokrenuti taj slučaj i razotkriti uzroke. Primjera radi, siromaštvo se neće dopustiti na zemlji. A kada se jednom siromaštvo iskorijeni tada će automatski pedeset procenata postojećeg kriminala nestati. Isto toliko će nestati sudac, sudova, zatvora, zakona isforsiranih autoriteta - i to samo uklanjanjem siromaštva.

Zatim, tu su sigurne tvrdnje naučnika da postoji kriminal koji je naslijedni. Ti samo bespotrebno kažnjavaš takvu osobu - on treba simpatiju, a ne kaznu. Primjer za to su siledžije... u muhamedanskim zemljama ovakav prijestup je toliko ozbiljan da se isključivo smrću kažnjava. Ali silovanja se mogu iskorijeniti sasvim. U aboridžinskim društvima silovanja nema jer se djeci, kada sazru seksualno ne dopušta biti u domovima svojih roditelja. Oni imaju prostoriju u selu: svi mladi žive tu zajedno. Oni se međusobno poznaju. Njima je dopuštena potpuna seksualna sloboda sa samo jednim uvjetom - koji je veoma značajan - da li možeš biti sa jednom istom osobom samo tri dana, onda moraš promijeniti partnera. To pruža mogućnosti svima da se upoznaju pojedinačno. To također pruža pravu priliku da se ljubomora sasvim iskorijeni. U tom slučaju je sasvim nemoguće da budeš ljubomoran jer svog partnera ne možeš zadržati duže. To nisu stalni odnosi - samo tri dana - i ti moraš promijeniti.

Kada dođe vrijeme za brak ti mladi ljudi su sasvim sigurni tko će im biti partner ubuduće jer su promijenili sve i upoznali svakog naosob. Samo tako mogu odabratи osobu sa kojom imaju najharmoničnije međusobne odnose. Sasvim je čudno, ali u tim razvratnim društvima nema silovanja - nikada nije zabilježena takva pojava - čak ni razvoda braka nije nikada bilo. Oni su našli pravu osobu za sebe jer su imali takvu priliku. Tako njihova ljubav raste i harmonija se medu njima obogaćuje.

Kod Aboridžina razvod je nepoznata stvar, preljuba također - ne zato što oni imaju takvo naređenje već što se veoma dobro poznaju između sebe: i tako mogu izabrati pravog partnera. Roditelji ne ugavaraju

brakove već to mladi između sebe dogovore.

U buntovnom društvu će biti isti slučaj. A posebno od uvođenja pilule protiv začeća, sasvim je apsurdno da čovjek oženi ženu koju nije intimno dobro upoznao ili da žena uzme čovjeka kojeg ne poznaje. Pilula će biti velika revolucionarna stvar. Ali, sve religije zabranjuju takvu revoluciju. Oni misle da je pilula otkriće satanskih sila i kao takva ne smije biti korištena.

Stara vrsta pilule je bila sigurna tek 99% jer je moguće da osoba ponekad zaboravi da je uzme. No, sada postoje dvije nove vrste pilule. Jedna, koju žena može uzeti poslije seksualnog odnosa te ne postoji bojazan od začeća; druga, koju može i muškarac uzimati tako da nema potrebe da je žena uzima. Sa mogućnošću korištenja ovih pilula muškarac i žena mogu eksperimentirati sve dok ne dođu do osobe sa kojom stvarno žele živjeti stalno. A oni ne moraju žuriti da podu u crkvu - mogu sačekati. Za godinu ili dvije oni mogu vidjeti kuda ide njihova intimnost, biva li dublja i bogatija ili, kako vrijeme prolazi, to biva hladna veza. Prije nego se odrediš za životnog partnera logično je da moraš iskusiti više osoba. Preljuba će tako nestati. Silovanja neće biti.

A nauka će otkriti - što je već učinjeno - da postoje prijestupi koji su počinjeni pod utjecajem bioloških zakona - bio je prisiljen da to počini zbog nasljednih osobina. Takva osoba treba lječenje, lječničku brigu; ili, ako nešto nije u redu sa njegovim umom tada on treba psihijatrijsko lječenje. Ali tu ne može biti govora o tome da se takva osoba proglaši kriminalcem i da mu se odredi kazna. Sve kazne su prijestupi.

Samo zbog toga što nismo sposobni da otkrijemo uzrok... ili što nismo htjeli to otkriti jer bi tako prouzrokovali mijenjanje čitave društvene strukture, mi nismo spremni za veliku revoluciju.

Buntovni čovjek je spreman za svaku revoluciju u svakom aspektu života. Nepravda nestaje... i tako nema riječi ni o pravdi. Veoma je teško zamisliti čovjeka bez ljubomore, bez ljutnje, bez rivalstva, bez težnje za moći, ali ipak je sve to moguće. Mi samo o tome nismo razmišljali: kako da otklonimo uzrok.

Zašto ljudi žele moć? Jer sve što oni rade nije poštovano. Obućar nije poštovan koliko i predsjednik vlade. Ustvari, on može biti bolji obućar nego što je taj predsjednik. Kvaliteta bi bila cijena – ako je on bolji obućar tada ne bi trebalo da Buddhe zainteresiran da Buddhe predsjednik. Njegova osobna umjetnost, njegovo stvaralaštvo će mu donijeti ugled i dostojanstvo narodu.

To se i dogodilo jer je Linkolnov otac bio obućar, a Linkoln je postao predsjednik. Sva američka aristokracija je bila šokirana što će živjeti pod predsjedništvom obućarevog sina. U Senatu su bili svi aristokrati - veoma bogat svijet. Prvi govor koji je Linkoln održao bio je prekinut upravo sa riječima arogancije i egocentričnosti: "Gospodine Linkoln, vi ste slučajno postali predsjednik ali nikada nemojte zaboraviti da je vaš otac obućar. Zapravo, vaš otac je dolazio da pravi cipele mojoj porodici. Cipele koje ti upravo pokazujem su djelo tvog oca".

Čitav Senat se smijao; oni su mislili da su ponizili Linkolna. Ali nije bilo lako uniziti čovjeka nalik Linkolnu. Vidjeli su se suze u njegovim očima, i on im reče: "Ja sam vam neizmjerno zahvalan što ste me podsjetili na mog oca. On je bio izvrstan obućar. Ja znam da neću moći bili tako dobar predsjednik kakav je on bio obućar. Ne mogu ga nadmašiti. Ali ču pokušati što budem mogao bolje da se približim njegovoj veličini. Kao što je vama radio cipele, ja mogu obavijestiti cijenjeni Senat da je on radio kod još mnogo aristokratskih porodica. Nešto malo od obućarske vještine on je prenio i na mene. Ako njegove cipele ne slute dobro, ako vas žuljavu ili su previše komotne - uvijek ih ja mogu podesiti. Ja sam ponosni sin. Nikada se nemojte osjećati nezgodno - samo mi recite. Ja ču doći i učinili najbolje što mogu. Naravno, neće to biti isto kao što bi uradio moj otac, ali tu se ništa ne može jer je on već umro."

Zavladala je velika tišina... senatori to nisu mogli vjerovati - od kakve je građe sazdan ovaj čovjek Linkoln? Ne možeš ga nikako povrijediti. On je sposoban da tvoju uvredu okrene u poštovanje. A on je lako skroman, kako ga možeš vrijedati? Samo arogantna osoba može biti ponižena.

Komuna u kojoj žive buntovni ljudi će biti lišena rivalstva, ona će pružiti podjednake mogućnosti svakom da Buddhe svoj. Biće prihvaćen svako onakav kakav jeste. A svi su podjednako potrebni - obućari, čistači, predsjednici - svi su nam potrebni. Zapravo, doći će vrijeme kada nam neće trebati predsjednici, vladini ministri, vlada - ali nikada neće doći vrijeme kada nam neće trebati obućari, čistači. Oni su daleko potrebniji, oni služe društvu u osnovnim potrebama. Svo poštovanje je na njihovojoj strani. Kada svi budu poštovani onakvi kakvi jesu, kada njihove profesije budu poštovane ma koje da su, ti ćeš tada odsjeći stvarni korijen kriminala, nepravde. A kada nestane novca kao sredstvo plaćanja tada neće biti ni bogatih ni siromašnih. Magija novca je u tome što se može akumulirati. Ti ne možeš sakupljati pšenicu. Koliko toga možeš akumulirati? To je podložno truljenju. Ti ne možeš skladištiti cvijeće, mlijecne proizvode. Koliko dugo to možeš čuvati? Ti treba da to dijeliš i da budeš brz u tome - jer što je to svježije utoliko je bolje. Novčane jedinice nikada ne stare, one ne mogu truliti. Ti to možeš čuvati. Razdor u klasama na bogate i siromašne je upravo zbog novčanih vrijednosti. Buntovnik će iskorijeniti sva sredstva plaćanja, novac.

Svako će moći ispuniti svoje potrebe. Komuna će o tome brinuti. Komuna će učiniti svaki napor da Buddhe bogatija, da Buddhe što zdravija, da živi ugodnije, luksuznije. Ali za to ne trebaš veliki bankovni račun, ne treba podrediti tisuće ljudi gladovanju. Buntovnik će stoga svakom životnom problemu pristupati temeljito. On neće tretirati simptome već će se okomititi na uzročnike. I ako se svi uzročnici nepravde razore tada će pravda pobijediti. Sada mi svi živimo pod nepravdom, multidimenzionalnom nepravdom. I da bi tu nepravdu zaštitili oni koriste vojsku, policiju, nacionalne garde, sudove, suce. Sve te profesije su sasvim nekorisne. Sve te ljudе bi trebalo naučiti dobrim zanatima: obućarskim, krojačkim, stolarskim. Ako to ne bi mogli raditi vično mogu biti obični radnici - mogu nositi cigle, učestvovati u izgradnji kuća, ulica. Sigurno bi svi vaši pravnici, suci mogli biti vrtlari. Ali čitava služba pravde zdušno štiti nepravdu na svakom koraku, a ljudi

na vlasti žele da tako i ostane.

Svijet moje vizije - svijet novog čovjeka - će iskorijeniti sve uzroke. Mnogo kriminala - ubice, siledžije, lopovi - je naslijedno. Ti treba promijeniti svoju unutarnju kemiju, tvoji hormoni trebaju promjenu. Neki prijestupi su proistekli iz tvoje loše psihologije; ti trebaš pročišćavanje uma, trebaš jasniju viziju. I tada se sve to neće smatrati kao kazna. Ako netko pati od tuberkuloze ti ga šalješ u bolnicu, ne u zatvor, a biti u bolnici ne predstavlja kriminal. I kada se vratiš iz bolnice zdrav tvoje dostojanstvo nije povrijeđeno.

Postoje mnogi problemi koji nisu bili uočeni od strane čovjeka prošlosti. Oni su te probleme izbjegavali, odlagali. Njihov najviši strah je bio u tome da su moći ljudi jedan od uzroka kriminala, da su bogati ljudi uzrok kriminala, da su svećenici uzrok seksualnih prijestupa, seksualne perverzije, homoseksualnosti, lezbijskoga... Oni nikada nisu te uzroke osvijetlili.

Sada su se sve zemlje u svijetu zainteresirale za AIDS a mnoge zemlje su proglašile homoseksualizam kriminalom, kažnjavajući ga čak sa po pet godina zatvora. To je stvarno veoma glupo, ne može se zamisliti koliko se čovječanstvo ponaša neinteligentno - pa, svi zatvori su samo pravo mjesto za razvijanje homoseksualizma. U američkim zatvorima su izvršiti optini pregled i 30% ispitanika izjavilo da upražnjava homoseksualnost. A ako se 30% izjasnilo, tada je postotak homoseksualnosti sigurno još i veći. Sada će homoseksualnost biti anatemisana i zabranjivana ali će ona zato i cvjetati u podzemlju. Upravo sada oni imaju svoje klubove, restorane, disco klubove, muške barove. Oni će postati podzemlje i tako će biti znatno opasnije jer neće prihvati da su homoseksualci. Skoro je nemoguće testirati pet milijuna ljudi da bi otkrili tko je bolestan od AIDS-a. Baš i u Teksasu, gdje su uveli zakon da je homoseksualizam kriminal i da se treba kažnjavati do pet godina zatvora, tisuće homoseksualaca je protestiralo ispred zgrade vlade. Nitko nije mogao ni pomisliti da Teksas, inače veoma zabačena država u Americi, u pustinji, ima toliko mnogo homoseksualaca... a mora da ih ima i više jer su to bili samo protestanti, a mnogo je i onih koji se zbog straha nisu ni pojavljivali u javnosti jer bi tako potvrdili da su homoseksualci.

Ako je takva situacija u Teksasu, kako je onda u Kaliforniji? Jer je u Kaliforniji veoma teško naći nekog da nije homoseksualce. Tamo nema potrebe biti zatvarani. Dovoljno je samo da podignu visoki zid oko čitave Kalifornije. Zašto slati pojedince u zatvor? A ima i na milijune lezbijski u čitavom svijetu.

Pravi krivac za to je religija koja je ljudi prisiljavala na celibat. Homoseksualnost je proizvod celibata. Celibat treba proglašiti kriminalom, kažnjavati. No, iza toga stoje ljudi koji su na vlasti - svećenice, popovi, šankarčije, pape, džainčarije, predsjednici nalik R. Reganu. Svi su oni fanatično religiozni. A uočiti da je celibat uzrok toga potrebno je malo više inteligencije. Bilo koji idiot može biti fanatik, zapravo, samo su idioci fanatici. Jedan intelligentan čovjek ne može biti fanatik, nema potrebe za to. On ima argumente, evidenciju, razloge za ono što radi; štогод da je njegov način života to je bazirano na eksperimentu i iskustvu, a ne fanatičnom sljedbeništvu.

Budući čovjek će uništiti svaki uzrok nepravde. A ako nešto čovjek i naslijedi sasvim je sada jednostavno da se liječnički promijene hormoni, promijeni svoja unutrašnja kemija, fiziologija. Ako je nešto loše u tvom umu i to se može operirati. Biti ćeš iznenaden saznanjem da tvoj um ima sedam stotina centara, a ti centri kontroliraju sve u tvojem životu: ljutinu, žudnju, senzualnost, seksualnost - sve. Ako je nešto loše u tim centrima, ako oni slabo funkcionišu to se može ispraviti. Sada je suvremena operacija u poziciji da sazna koji centar kontrolira koju radnju. Uz suradnju nauke, psihologije, psihanalize, psihijatrije - buntovnik će bili u prilici da iskorijeni sve nepravde, i to veliko pitanje će ostati irelevantno.

Ti pitaš: "Što je pravda za buntovnog čovjeka?" Da uništi sve uzroke nepravde... da pomogne ljudima biti zdraviji, mudriji, uništiti svoj bijes i nasilje kroz promjenu unutrašnje kemije; da pruže svima isto poštovanje. Jer svi podjednako pomažu da društvo Buddhe ljepeš i bogatije, da život Buddhe osmišljen i značajan i da svi budu podjednako nagrađeni poštovanjem. Tada bi automatski nestalo politike, nestalo bi tako žudnje za moći. Ako ne bi bilo novaca za krađu tada ne bi bilo ni kradljivaca. Ako su svačije potrebe ispunjene tada ljudi ne bi bili toliko ludi da idu u krađu osim ako nisu kleptomani.

Imao sam jednog profesora koji mi je rekao: "Treba nešto uraditi za mog sina!"

Upitao sam ga: "O čemu je riječ?"

On reče: "Sve je u redu, osim što je on kleptoman. On ima potrebu da krađe tuđe stvari. On to ne treba, pa to nije pitanje potrebe. On krađe nepotrebitne stvari kao na primjer, jednu cipelu. A što bi ti radio sa jednom cipelom? I on to sve čuva u ormaru: složeno, sa datumima, od koga je,..."

Ja sam se sprijateljio sa tim mladićem. Bilo mu je samo četrnaest godina: a to je ranjivo vrijeme jer se tada postaje seksualno zreo. A njegov otac je bio veoma religiozan tip čovjeka; nije dopuštao da njegov sin ima prijateljstva sa djevojkama. Ja sam ukopčao svu situaciju.

Rekao sam: "Želim da vidim tvoju kolekciju".

"Stvarno?" - iznenadio se on. "Svi su zabranjivali da pravim ovu kolekciju. Ti si to pravilno nazvao: kolekcija. Oni su govorili da je to krađa."

Ja mu rekoh: "Ne, zašto bi to bilo krađa? Ti ne trebaš ništa; ti imaš sve što ti je potrebno. To je divna kolekcija, to ukazuje na tvoju inteligenciju - koliko si ljudi prevario?"

On tada reče: "Ti si moj čovjek."

Samo me ti odvedi do tvoje kolekcije." On je potom otvorio vrata. Tu je bilo svakakvog smeća. On je bio odnio nečije sjedalo od bicikla - a on to nije trebao što će sa sjedalom od bicikla? A kada sam ugledao samo jednu cipelu, upitah ga: Gdje je druga?" Odgovorio je: "Ostavio sam je tamo. Ja ne trebam te cipele. Ionako nisu bile moj broj."

"Ali, zašto si uezao i ovu?"

On mi reče: "Profesor misli da je veliki genije. Ti znaš profesora botanike tako arogantan tip - on je kupio nove cipele upravo toga dana. Trebalо mi je nekoliko sati da se vrtim oko njegove kuće i da čekam da bi on izašao... u trenutku kada je on izašao ja sam mu uzeo jednu cipelу i otada stalno traži tu cipelu. Ja nisam dopuštao nikome da vidi tu kolekciju. Ti si prvi."

Ja sam rekao: "To je povijesna kolekcija." Vidio sam i par dugmadi, pola naliv-pera, nečiji šešir: on ga je skinuo i primakao - vidjeli se ime onoga kojem je pripadalo, datum kada je uzeto.

Razgovarao sam potom sa njegovim ocem. Rekao sam: "On nije lopov. U čitavoj njegovoј kolekciji nema stvari koja nešto vrijedi. On je samo želio da nešto uradi. On ima previše energije a ti mu nisi dopuštao da se ispolji."

On me upita: "Što pod tim mislite?"

Rekoh mu: "Samo mu dopustite da nađe djevojku."

On reče: "Vi ćete ga pokvariti."

Rekoh mu: "Ja samo želim da ga popravim. Vi ste ga pokvarili. Samo mu dajte priliku; inače on će se pretvoriti u velikog lopova, ubrzo će zaboraviti motive koji su ga podstakli da ovo započne."

Kada je jednom našao djevojku, on je prestao da prisvaja tuđe stvari. Jednog dana me je upitao: "Što mislite, mogao bih da vratim vlasnicima ovu kolekciju. Nije mi više potrebna."

Rekoh mu: "Bilo bi to veliko veselje. Oni bi isto tako uživali. Samo pođi i razdijeli stvari odakle si ih uzeo."

On reče: "Imam sve zabilježeno."

Mi treba da gledamo na uzrok toga zašto je nešto učinjeno - zašto je čovjek ubio, zašto je čovjek izvršio samoubistvo, zašto je bio lopov, zašto je učinio sve te prijestupe. Mora da postoji neki uzrok koji bi se mogao otkloniti.

Kada jednom društvo ne Buddhe pod utjecajem moći - političke, svećeničke, kapitalističke - svi uzroci bi se mogli ukloniti. Ljudi bi sasvim zaboravili na riječ "pravda" jer u egzistenciji nema ni pravde ni nepravde.

Bilo je jedno pleme u Burmi, veoma malo pleme, čija čitava povijest ukazuje na ono o čemu ja govorim. Tamo nije bilo počinjeno nijedno ubistvo, nijedno samoubistvo, silovanje, nikada nije došlo do tuče. Razlog leži u tome što su oni prakticirali vjekovima nešto nalik dubokoj psihoanalizi o kojoj Sigmund Freud nije ni mogao znati. Svako bi jutro ispričao svoj san. Većina tih ljudi nije ni sanjala jer nisu imali represivan život; bez represija snovi ne mogu ni postojati. Ali ponekad netko usnije da je udario nekoga - to je malo pleme i svi se poznaju - tada bi taj otisao toj osobi sa darovima i cvijećem i tražio oproštaj: "Oprosti mi, ja sam te udario u snu."

To izgleda luckasto, ali udario ti nekog u snu ili na javi, da li u tvojoj akciji ima kakve razlike? To je ista akcija. Možda si li i htio da sa udariš i na javi ali je nešto tu tvoju namjeru potisnuto: možda je on bio jači od tebe - zbog toga je san. No, sad ti treba da odeš do njega i da mu poneseš voće i cvijeće, da mu zatražiš oproštaj. I sve dok ti on ne oprosti ti nećeš napustiti njegov dom.

To društvo je živjelo u takvom miru vjekovima. Ako se to moglo dogoditi u jednom plemenu, tada se može dogoditi u čitavom svijetu. Čovjek je svugdje isti. Pravda će biti samo jedna prirodna stvar. Ponekad bi se i dogodilo da ode krivim putem ali to ne bi trebalо kaznu; to treba pomoći, treba ljubav, treba samilost. Porijeklo toga se mora otkriti - zbog čega se to dogodilo? Taj čovjek bi se morao dati na psihijatrijsko posmatranje. O njemu se treba brinuti sa velikim poštovanjem. A kada se vrati sa liječenjem, on je dobrodošao - on je izlijеčen.

Svi prijestupi su bolesti, slabosti. To ne treba kaznu. To treba razumijevanje, i treba tretman.

MIR JE U TVOM DOMU: UĐI I POGLEDAJ

*Voljeni Osho,
Što je mir za buntovnog čovjeka?*

Mir je za buntovnog čovjeka njegova svjetlost. To je njegova prava aroma, njegov miomiris, harmonije njegovog srca, njegovo jedinstvo sa egzistencijom. Svi konflikti sa umom su samo zbog sjećanja iz prošlosti. Kod njega um nije više razjedinjen, izdijeljen, šizofreničan. Um je postao jedno organsko jedinstvo.

Običan čovjek, koji još nije okusio buntovništvo ili religiju - što je jedno te isto – je jedan dom izdijeljen u više dijelova. Tu je stalna borba i netrpeljivost. On je u borbi za novac, moć, prestiž, za ugled. Njegov vanjski život nije ništa drugo do moć politike. To je samo stalni nespokoj koji ne prestaje dok on diše. Unutarnja scena nije puno drugačija jer i nema puno razlike između vanjskog i unutrašnjeg. Iznutra se on bori protiv svoje prirode, protiv svog instinkta koji je neki "mudrac" anatemisao. On samo slijepo slijedi njegove zapovijesti bez ikakvog razumijevanja. Boreći se sa vlastitom prirodom on biva osakaćen.

Čovjek koji se bori protiv svog nagona, instinkta - a to je njegovo tijelo - se bori protiv svoje inteligencije, a to je njegova prava duša. Čovjek koji ne može naći mira u svojem tijelu ne može naći mira ni u svojoj duši. Lakše je naći mira u tijelu, dok je naći mira u duši znatno neizvjesnije, suptilnije.

Čovjek se sa svom snagom bori protiv svake sklonosti koju mu je egzistencija podarila - protiv svoje ljubavi, protiv svoje težnje za istinom - jer ga tradicionalisti uče da ne treba tražiti istinu. Uvjeravaju da je već nađena, zato samo trebaš vjerovati u to. Samo ti vjeruj! Svako traganje sa tvoje strane karakterizira se kao revolt. Ti jednostavno imaš vjeru, vjeru u Isusa Krista, vjeru u Mahavira, u Gautam Budu,... ali nikada vjeru u

samog sebe.

Sve religije se slažu u jednoj stvari: da ti ne treba vjerovati u sebe. Trebaš neprestano biti okrenut protiv sebe. Oni su učili da budeš svoj neprijatelj; tako da svakog trenutka neki skriveni unutarnji nemir i konflikt biva u tebi. Nema mira ni iznutra ni izvana. Da, ponekad i kažeš: "Živim dosta mirno." Ponekad pak kažeš: "Veoma sam uzbudjen." Ali, razlika između tvog mira i tvoje uzbudjenosti nije kvalitativno već samo kvantitativno, u postocima. Ono što ti nazivaš mirom je samo hladan rat. Ti si iscrpljen, umoran: postoje granice za svakoga. Ti trebaš malo odmora kako bi se pripremio za početak stare igre. Tako ponekad ti bivaš u stanju hladnog tata izvana i iznutra. No, taj rat se nastavlja bio on hladan ili vruć, to ne čini razliku.

Ti nisi nikada u miru, ne možeš ni biti. Ti još nisi pripremio teren za cvijeće mira koje treba da cvjeta. Ti nisi dostojan toga. Mada ti imaš potencijala, mada možeš biti zagrijan, ti još nisi - tako zapamti, razlika postoji u tome. To je u tvojim rukama, to je u tvojem bogatstvu, ali ti to još nisi uočio. Ti si okretao leđa tome, samo si se osvrtao na ono što te uznemirava.

Diogen, jedan od najmirnijih ljudi koje je svijet poznavao, upitao je Aleksandra Velikog koji je došao da ga vidi: "Gdje ti ideš? Mjesecima gledam kako vojska ovuda prolazi i pitam se u čudu što je svrha svemu tome? A Aleksandar mu reče: "Ja želim osvojiti svijet."

Diogen reče: "Slažem se, ti ćeš osvojiti svijet, prihvaćam - a što poslije?" Aleksandar je bio malo zatečen. Nitko ga nije to pitao, i još na taj način. Ali on ipak odgovori suzdržano: "Onda ću se opustiti."

Diogen se potom poče kako smijati. Čitava dolina je odzvanjala njegovim smijehom u rano jutro. On pogleda svog psa. Imao je samo jednog druga, svog psa; oni su živjeli zajedno, živjeli su zajedno čitavog života. On pogleda psa i reče: "Jesi li čuo ovo? Jesi li razumio?" Aleksandar nije mogao vjerovati svojim očima da je pas klimnuo glavom u znak odobravanja.

Aleksandar reče: "Ja sam iznenaden. Što on misli kada klimajući glavom potvrđuje da razumije?"

Diogen reče: "Čitava egzistencija shvaća da ako ti stvarno želiš da se opustiš, tko te u tome sprječava? Čemu gubljenje vremena u osvajanju svijeta? Ti si rekao ako bi želio da se opustiš, da budeš u miru, da budeš meditativan, da budeš u tišini, da užиваš u jutarnjem suncu i syježem zraku - pro trebaš osvojiti svijet. No, tada će mir biti veoma teško ostvariv. Što je sa nama siromašnim koji ne mogu osvojiti ni najmanju stvar, koji ne mogu imati ništa?

Ali, ja sam već opušten, ja sam u miru, ja uživam potpuno u ovom trenutku. A mi imamo sasvim dovoljno prostora za to." – Tu je bila široka obala uz rijeku.

On reče zatim: "Možeš uzeti bilo koje mjesto ovdje, samo izaberi. Ovdje nije u pitanju osvajanje i predavanje. Ako želiš ovo mjesto gdje ja sjedim, samo reci, ja se mogu malo pomaći - možeš to uzeti. Ako želiš mjesto mog psa, on će se pomjeriti, on je razuman, on nije samo običan pas. To je pas koji je iskusio mir. To je naša vjera, naše prijateljstvo, naša ljubav, naše bratstvo. Ja ne želim biti sa masom naroda jer oni ne razumiju stvari. Ja volim mog psa, on je tako razuman." I pas se zaista pomjeri u stranu klimajući glavom kao da želi dobrodošlicu: "Možeš zauzeti ovo mjesto."

Aleksandar nikada prije nije bio u tako teškoj situaciji. Kako da izide iz toga? Diogenova logika je bila sasvim jasna. Ako želiš mir, opuštanje, onda počni odmah! Osvojiti čitav svijet i nije potrebno da bi... nije čak neophodan bilo koji uvjet za to.

Mi radimo sve samo da uznemirimo sebe sa svojom pohlepom i lakoumnošću, našom težnjom, našom žudnjom za imati više, našom neprekidnom ambicijom da smo u vrhu. A što ćete potom raditi kada dođete do vrha?

Što je uradio Edmond Hilari kada je stigao na Everest? Izgledao je glupo, prazno i iscrpljeno stojeći sam na vrhu bez ikakvog razloga. Rizikovao je svoj život za to, znajući da je stotine ljudi ostavilo tu život, znajući i to da se tamo nema što naći - samo je bio beskrajni snijeg.

Čudni su putovi čovjeka, čudno je njegovo ludilo. Samo osmotri svoje težnje, svoje želje, svoje ambicije i biti ćeš tako u prilici uočiti tko stvara smetnje; inače, mir je u tvojoj prirodi... za devet mjeseci si bio u majčinoj utrobi u stanju beskrajnog mira. Mir je stvar koju je čitava egzistencija proizvela. Samo je glupost čovjekova uništavala sve oko sebe, sve u njemu. A sada on traga za mirom.

Ti me pitaš: "Što je mir za buntovnog čovjeka?"

Mir ima samo jedan okus, veoma slastan - krajnji okus egzistencije. Ti samo trebaš odbaciti sve što te uznemirava, sve što stvara smetnje, sve što stvara smetnik, jad i bijedu; ti ne treba da dosegneš, da se borиш za mir - zapamti to. Mir je već tu, duboko u tebi. Mir je ono od čega si sazdan. To je tvoja prava svijest, tvoje stvarno biće. Ali tako je duboko ludilo kod čovjeka da je čak i od mira stvarao ambiciju, oni su počeli težiti za miron. A to je najveća dilema na koju čovjek nailazi tragajući za sobom. On mora da shvati tu kontradikciju.

Ti ne možeš žudit za miron jer je ta sama žudnja remećenje. Nije bitno za čime ti žudiš; može to biti mir ili moć. Ti možeš žudit za novcem, za meditacijom, nema razlike - jer je priroda žudnje uvijek ista. To je tenzija, njen cilj je u budućnosti a mir može biti samo u sadašnjosti. Mir nije tenzija, napetost. Mir je nenapetost, stanje opuštenosti. Tu ne postoji ni ambicija za miron. Nema žudnje, nema ambicije jer se mora razumjeti jednostavna aritmetika da svaka čežnja stvara konflikt, svaka ambicija udaljava od sebe.

Trenutkom odbacivanja svih svojih težnji, ambicija, ti iznenada uviđaš da sjediš u miru unutar hrama svog bića.

Da bi ti opisao naš položaj ispričati ću ti par priča.

Bez obzira koju djevojku da je doveo kući Tom bi naišao na neslaganje od strane svoje majke. Pitao je svoje prijatelje za savjet. "Nađi djevojku nalik tvojoj majci i ona će biti suglasna - savjetovali su ga prijatelji. I poslije dugog traganja on je našao takvu djevojku. "Kao što ste rekli - saopćio je svojim prijateljima ona isto

govori, oblači se, pa čak i izgleda kao moja majka. I baš kao što ste vi rekli moja majka je sada zadovoljna."

"Pa, upitaše prijatelji, što se sada dogodilo?"

"Ništa, reče Tom, moj je otac mrzi."

Kako da nađeš mir? Ako nađeš ženu sličnu tvojoj majci sasvim je izvjesno da će je tvoj otac mrziti i da će zabraniti tvoje vjenčanje.

"Hoće li mom suprugu biti dopušteno da Buddhe prisutan za vrijeme mog porođaja? - upitala je Meri liječnika tokom njene trudnoće.

"O, da, odgovori liječnik, i ja se također nadam da će otac djeteta biti prisutan na njegovom rođenju."

"Ja mislim da to nije dobra ideja, reče Meri on i moj suprug nisu u najboljim odnosima."

Život je smiješna drama. Bilo bi čudno ako bi mogao naći bilo gdje nešto slično makar i dalekom ehu mira.

Nekoliko članova kluba Zlatno doba su bili upitani: "Zašto mislite da vam je Bog dopustio da doživite tako duboku starost od devedeset i pet godina?"

Bez okljevanja jedna vremešna dobro stoeća dama reče: "Da bih testirala izdržljivost mojih rođaka."

Sve stare osobe to isto rade u svim porodicama, testiraju mir svojih ukućana.

Njumi Goldberg je izgledao vrlo tužno. Njegova žena je bila bolesna i on je pozvao doktora. Poslije pregleda gospođe Goldberg doktor reče Njumiju. "Bojim se da je ovo loša vijest. Vaša supruga ima tek nekoliko sati života. Nadam se da ćete razumjeti da se ništa ne može učiniti. Nemojte patiti!"

"U redu, doktore, reče Goldberg ja sam patio četrdeset godina, mogu patiti još tih nekoliko sati. To nije veliki problem."

Ljudi koji žive zajedno i pate zajedno. Ljudi su ili u ljubavi ili u mržnji. Otkrića psihologa su takva da bračni parovi u najboljem broju slučajeva nisu ništa drugo do intimni neprijatelji. Oboje nastoje da uznemiravaju jedno drugo, da podmeću nogu ne dopuštajući ni jedan trenutak mira. Oni stvaraju hiljadu i jedno pitanje, a svako pitanje je samo razlog za borbu.

Žene imaju sasvim različitu vrstu argumenata. One ne slijede Aristotela; i nitko ne zna koga one slijede, koju vrstu logike one imaju, na koji će problem one iznenada početi plakati, ridati. Muškarac pomisli: "Moj Bože, pomislio sam da sam dao racionalan i običan odgovor, a što sada da radim?"

On je čitao knjige i tražio konsultacije o tome kako da ima dobar bračni život i spozna sve argumente. Ali nitko ne može znati koju vrstu logike ta žena slijedi. Iznenada ona počne vikati, bacati stvari okolo - što nije uopće logično. Nijedna knjiga logike ne nalaže da ti treba da razbijes tanjur, baciš šolju. No logično ili ne, ali čitava kuća je u neredu kao da se zemljotres dogodio, stoga je bolje prihvati poraz.

Tu nije u pitanju logična pobjeda. Pobjeđuje uvijek na strani žene. Ti možeš imati logiku, ali ona ima pobjedu. To je obični razdor.

Zato jadni suprug ima logiku. Svako jutro sa svojom lambrelom odlazi u ured noseći svoju logiku, odlazi u ured.. siguran da su samo pjesnici u pravu - nitko ne razumije prirodu žene. Zapravo, tu i nema što da se razumije. To je sasvim jednostavno: on ne poznaje logiku - ništa drugo! Zato ona i čini ludosti. Ako ne možeš dati neki senzibilan argument onda je najbolje da počneš vikati i činiti ludosti - najviše što možeš.

Jedan moj profesor, bio je profesor prava, i to dobar i poznat profesor... ja nisam imao ništa sa njegovim predmetom ali je on jednom došao kod mene. On je volio diskutirati pa bi mu ja rekao: "Čuj, ja ne poznajem pravo, ali ja mogu argumentirati jer poznajem logiku, ali moja logika neće biti u legalnom žargonu. Ja ne poznajem uobičajeni žargon."

On mi reče: "Ipak ti dođi. Bez tebe ne mogu uživati." Jednom nedjeljno bi držao sat diskusije, toga dana je rekao: "Reći ću vam tajnu velikog poznatog eksperta iz ove oblasti. Ako imaš zakon na svojoj strani tada budi učiv prema suncu, samo stavi svoj slučaj u običnu legalnu formu. Zakon je na tvojoj strani - nije potrebno da radiš ništa drugo. Ali, ako si sumnjičav, ako nisi siguran da li je zakon na tvojoj strani, u tvoju korist - a kameleon može sjediti na bilo kojoj strani - tada nemoj ići sam. Daj tvojoj sekretarici i tvom pomoćniku da nose veliku knjigu zakona - što je moguće veću. Načini veliki istup u sudu nalik: "Sada dolazi veliki ekspert", i počni izlagati svoj predmet toliko brzo da te ni sudac ne može razumjeti. Govori brzo i ne pružaj nikakve prilike nikome da te prekine, da nešto pita... i ne budi u brizi da li navodiš citate iz prave ili iz pogrešne knjige, da li govorиш upravo sa strane koju si slučajno upravo otvorio. Nema veze? Samo ti govorim impresijom velikog eksperta punog znanja. Ti čak i ne treba da pogledaš u knjigu i da nađeš tu stranu. Odredi paragraf, navedi neku stranicu i samo reci: "u sedamnaestom redu, na devedeset sedmoj stranici", ali ne daj nikome mogućnost da to provjeri - samo idi naprijed. Prije nego li oni i pokušaju da pronađu tu sekvencu, ti odmah potom navedi neku novu. Stvorи takav ciklon od riječi da je sudac preplavljen i tako zaboravi što je predmet rasprave.

A ako si sasvim siguran da ćeš izgubiti, da je zakon sasvim protiv tebe, nemoj ni tada brinuti. Kreni dostojanstveno i počni vikati što jače možeš. Dok budeš vikao tako snažno da odjekuje čitava sudnica počni lupati rukom po stolu, bacati knjige. Ti ćeš biti pobijeden svakako, zato nastoji da stvorиш što je više moguće buke i besmislice jer smisao nije u tvojoj koristi - samo besmislice ti mogu pomoći.

Nastoji da zaplašiš suca; bacaj knjige oko tako da pokoja poleti i prema njemu. Nemoj brinuti o povredi suda, ne slušaj to. Pobjeda će biti tvoja - pobjeda po svaku cijenu. Samo promatraj situaciju. Ako je zakon u tvojoj koristi - budi logičan. Ako su snage podjednake tada stvorи što više žargona, školskih fraza. A ako je zakon sasvim protiv tebe tada nemaš što izgubiti, opet je sve na tvojoj strani - zato počni skakati i vikati kao da si izludio. Učini tako da sudac poželi da se taj slučaj okonča što prije. To će dokazati suncu da nisi čovjek koji može da gubi.

Pjesnik koji je tvrdio da nitko ne može razumjeti prirodu žene je samo idiot, ništa drugo. Žena ne poznaje logiku, ali ona zna nešto drugo, da esencija stvari nije logični, bitna stvar je pobijediti.

Zato muškarac nastoji insistirati na logičnim argumentima, a žena nastoji da pobijedi. Ona ne haje za tvojim logičnim argumentima. No, muškarac koji i nastoji da Buddhe logičan i senzibilan treba da Buddhe uplašen mnogih stvari: što će susjedi reći, što ako se djeca probude? Zašto on pokušava da umiri ženu, ona će biti umirena samo ako pobijedi, inače ona će staviti sve na kocku. No, muškarac ima da brine o svom ugledu u susjedstvu, o svojem poslu.

(Jedna žena koja je bila prisutna na predavanju poče se smijati burnim smijehom.)

Čuj samo tu ženu... Zašto se ona smije? Mora da se sjetila nekog sličnog slučaja. Svaka žena to zna manje ili više, ali možda je ona i vidjela veću dramu! Buntovni čovjek prvo pokušava da shvati uzroke koji ne dopuštaju da se odvija njegov prirodni proces.

Veoma bitne i temeljne stvari se moramo sjetiti: mir nije cilj, mir je tvoja iskonska priroda. Zato bilo što da sprečava tvoj prirodni razvoj to se mora odbaciti. Ako je to ljutnja, ljubomora, srdžba; ambicioznost, žudnja tada to nije od koristi. Ti se lako samo lišavaš prednosti da otkriješ najveći trezor blaženstva u interesu tako glupih tričarija koje i nemaju nikakvog značaja. Odbaci sve to! To nije odricanje, to je samo pravo razumijevanje. To nije postajanje monaha ili askete. To je samo nastajanje svjesnog čovjeka.

Što si više svjesniji, to će više mira izlaziti iz tvoga bića, iz tvoga srca. To je uvijek bilo tu, samo nije bilo mosta između tebe i toga. A ti žuriš svugdje oko po svijetu tražeći samo to - to svugdje tražiš samo ne u vlastitom domu.

ŽIVOT JE JEDINI HRAM

*Voljeni Osho,
da li je napuštanje društva svojstveno buntovnom duhu?*

Čitava prošlost je ispunjena takvim ljudima koji su se odricali svijeta i društva. Odricanje je skoro postalo neodoljivi dio svake religije, temeljni princip.

Buntovnik se odrekao samo prošlosti. On neće ponavljati prošlost. On će donijeti nešto novo svijetu. Oni što su napuštali društvo i svijet jesu bjegunci. Oni tako samo odriču odgovornost; bez razumijevanja da se tako i odriču mogućnosti za slobodom. To su kompleksnosti života: sloboda i odgovornost idu zajedno, ili ostaju zajedno. Što si više zaljubljen u slobodu to ćeš više biti spremjan da prihvatiš odgovornost. Ali izvan života, izvan društva i nema neke mogućnosti za odgovornošću i treba se prisjetiti da sve što smo naučili mi smo naučili kroz odgovornost.

Prošlost je uništila ljepotu riječi odgovornost. Oni su od toga načinili nešto nalik dužnosti, a ona to nije. Dužnost je nešto što je nametnuto kao izraz tvojeg duhovnog ropstva. Dužnost prema starijim, dužnost prema supruzi, dužnost prema djeci - svi oni nisu odgovorni. Veoma je značajno razumjeti riječ odgovornost. Ti treba da tu riječ razdvojiš na dva dijela: odgovor i nosivost. Ti se možeš ponašati dvojako: jedno je reakcija, a drugo je odgovor. Reakcija dolazi iz tvoje uslovljene prošlosti ona je mehanička. Odgovor dolazi od tvog prisustva, svjesnosti, budnosti: on nije mehanički.

Nosivost odgovora, odgovornost je jedan od najvećih principa razvoja. Tu ti ne slijediš ničiji nalog, zapovijest, ti samo slijediš svoju svijest. Ti djeluješ nalik ogledalu, održavaš situaciju i odgovaraš na nju - ne iz sjećanja na prošlost i neke slične prilike, ne ponavljaš svoje reakcije već djeluješ sveže, nanovo, u pravom trenutku, neposredno. Niti je situacija stara niti tvoj odgovor - oboje je novo. Ova nosivost, sposobnost je kvaliteta buntovnika.

Odbiti svijet, pobjeći u šume, u planine, ti jednostavno bježiš od uočavanja situacije. U pećinama Himalaja ti ne trebaš neku odgovornost. Ali zapamti, bez odgovornosti ne možeš se ni razvijati, rasti, tvoja će svijest ostati zaostala. Za rast je potrebno da se suočiš, susretneš, da prihvatiš izazove odgovornosti.

Bjegunci su kukavice, oni nisu buntovnici - sve što je do sada bilo rečeno o njima je da su buntovni duhovi. Oni to uopće nisu, oni su samo kukavice. Oni se ne mogu odnositi prema životu. Oni su svjesni svojih slabosti i krvakosti i misle da je bolje pobjeći jer se tako nikada neće susresti sa svojim slabostima, neotpornostima; tako nećeš saznati za izazove. A bez izazova, kako misliš da se razvijaš, rasteš?

Ne, buntovnik ne može napustiti svijet i društvo, ali zapravo on se odriče od mnogih drugih stvari. On odbija takozvanu moralnost koja mu je nametnuta od društva; on odbija niz vrijednosti koje su bile nametnute od drugih; on odbija znanje koje je proizvod takvog društva. On ne odbacuje i bježi od društva kao takvog, ali odbija sve ono što mu je društvo nametnulo. To je stvarno odricanje.

Buntovnik živi u društvu, bori se, suprotstavlja se. Ostati u masi, a ne biti općinjen masom već biti općinjen svojom svješću je velika prilika za razvoj. To uslovjava da se ispolji ono najbolje kod tebe; to ti daje dostojanstvo.

Buntovnik je borac, ratnik - a kako ti možeš biti borac u pećinama Himalaja? Sa kim ćeš se boriti? Buntovnik ostaje u društvu, ali on više nije dio tog društva. On nije tvrdoglav, nepopustljiv, on nije egoista; on nije slijepi borac. Ako nešto pak pronađe da je nešto u redu on to prihvata, ali on samo prihvata ono što on osjeća da je dobro a ne ono što mu se naređuje. Ako vidi da to nije dobro, on to odbija bilo po koju cijenu. On će prihvatiti i raspećati ali neće prihvatiti bilo kakvo duhovno obrobljavanje. Situacija u kojoj se buntovnik nalazi je razdražljiva. Svakog je trenutka suočen sa problemima jer je društvo unaprijed određeno,

modelirano: određeno je ponašanje, određeni su ideali, a buntovnik ne može živjeti sa takvim unaprijed određenim idealima - on samo može da prati onaj svoj unutarnji glas. Ako bi njegovo srce reklo "ne", nema te sile, načina, da bi on rekao "da". Ti ga možeš ubiti ali on ne može uništiti njegov buntovni duh.

Njegovo odricanje je znatno veće od odricanja Gautam Buddhe, Mahavire ili milijun drugih. Oni lako odbacuju društvo, odlaze u šume, planine. To je mnogo lakši put, ali vrlo opasan jer to ide protiv tvog rasta. Pravi buntovnik odbacuje društvo i dalje ostaje u njemu, boreći se iz trenutka u trenutak. Na ovaj način on ne samo da raste već i omogućava društvu da nauči da postoji mnogo stvari koje nisu u redu a i prezentiraju se kao ispravne: Postoji mnogo stvari koje su nemoralne a nameću se kao moral. Postoji mnogo stvari koje se smatraju mudrim a zapravo su suprotnost tome.

Na primjer, društveni sistemi u svijetu cijene nevinost kod žena. To je općeprihvaćena ideja da žena mora biti nevina prije ulaska u brak. U srednjem vijeku... Ponekad je bila neka mala tanka opna u vagini kod žena koja bi sprečavala da sperma prodre prilikom seksualnog odnosa. Prva stvar na koju se muškarac interesirao kada je u pitanju žena je taj mali tanki zastor - da li je dotaknut ili ne? Ako ta opna nije dotaknuta pri odnosu tada ta djevojka nije nevina. Ponekad za vrijeme jahanja, pentranja po drveću ili nekom nezgodom došlo bi do pucanja te opne, do dobivanja pukotine na njoj. Inače, ta djevojka bi bila čedna. U srednjem vijeku bilo je nemoguće naći muža za takvu djevojku. Zato su postojali vidari koji bi pravili površinsku opnu kako bi žena izgledala nevina iako to možda ona nije bila. Glupost nema granica. Zapravo, nevinost neće biti predmet zanimanja stvarno razumnog društva. Nevinost znači da žena nije svjesna onog što je čeka po vjenčanju. Malo više samilosnije društvo će dopuštati da mladići i djevojke okušaju seks prije braka i da tako znaju što ih čeka i da li su za to. A ženi bi bilo dopušteno da upozna više muškaraca prije nego se odluči za pravog, a to isto važi i za muškarca - jer, prije no se odlučiš za pravu partnericu moraš oprobati različitu vrstu osoba. No, nekada je bila neukost propagirana u interesu nevinosti, u ime moralnosti. Neukost ne može biti podrška ničemu. Ako su oženjeni ljudi tako jadni, jedan od glavnih razloga za to je što im nije bilo dopušteno da upoznaju više osoba jer bi tako mogli odabratи pravu osobu sa kojom bi mogli biti u skladu.

Astrolozi su bili konsultirani - kao da zvijezde brinu sa kime ćeš se ti vjenčati, kao da su zvijezde uopće zainteresirane za tebe. Gledalo se u dlanove kao da na njima piše koja je prava osoba za tebe. Mape rođenja su konsultirane... sve te stvari su irrelevantne. Kada se osobe rode one nemaju nikakvog odnosa ni predznanja kako će živjeti. Ali to su bile racionalizacije. Čovjek je pokušavao da se tješi tako je koristio svaki mogući način da odabere pravog partnera.

Postoji samo jedan način da se izabere pravi partner a to je da dopustite mladićima i djevojkama da oprobaju više partnera tako da mogu uočiti razliku između osoba i tako vide sa kime mogu a sa kime ne mogu duže živjeti, sa kime su odnosi mlaki a sa kime su strasti u harmoniji. Osim na taj način, veoma je teško naći pravog partnera za život.

Čovjek buntovnog duha će biti svjestan svakog idealja, bilo koliko da je drevan i odgovarati će na njega u skladu sa svojom svijeću i razumijevanjem - a ne u skladu sa društvenim uvjetima. To je stvarno odricanje.

Lao Tzu, jedan autentičan buntovnik, autentičniji od Gautam Buddhe i Mahavire - jer je on ostao u svjetovnim okvirima i borio se - živio je prema unutarnjem svjetlu, boreći se a ne bježeći. On je postao toliko mudar da ga je kralj pozvao da mu Buddhe prvi ministar. Lao Tzu je lako odbio. Rekao mu je: "To neće funkcionirati jer je nemoguće da nas dvojica dođemo do istih zaključaka. Ti živiš u skladu sa idealima koje si naslijedio od svog oca a ja živim prema vlastitoj svijesti." No, kralj je i dalje insistirao jer nije video da tu može biti nekog problema.

Još prvog dana za njegove vlade bio je uhvaćen jedan lopov. On je nešto uzeo od jednog bogatog čovjeka koji je izjavio da je ovaj lopov. Lao Tzu je kaznio po šest mjeseci zatvora obojicu. Bogataš je rekao: "Što? Ja sam pokraden, ja sam žrtva, a ti mene kažnjavaš. Jesi li lud? Nije bilo primjera u povijesti da je pokradeni kažnjava a ne lopov."

Lao Tzu je odgovorio na to: "Zapravo, tebe bi trebalo kazniti više godina, više nego lopova - ja sam bio previše milostiv jer si ti prigrabio sav novac grada. Misliš li da novac pada sa neba? Tko je načinio ove ljude tako siromašnim da moraju pribjegavati krađi? Ti si za to odgovoran. Ovo bi bio moj sud u svakom slučaju krađe. Obije osobe bi isle u zatvor. Tvoj prijestup je znatno dublji - njegov prijestup je neznatan. On je siromašan a ti si odgovoran za to. Zato, ako on krade nešto novca iz tvog trezora to nije neki veliki prijestup. Taj novac pripada mnogim siromašnim ljudima od kojih si ga oteo. Ti si bivao sve bogatiji i bogatiji dok su ljudi oko tebe bili sve siromašniji i siromašniji.

Bogataš je mislio: "Ovaj čovjek mora da je lud, sasvim lud." I reče mu: "Želim da dobijem priliku da vidim kralja." Bio je veoma bogat tako da je i kralj posuđivao novac od njega. On je rekao kralju što se dogodilo. Rekao mu je: "Ako ne ukloniš ovog čovjeka iz suda biti ćeš iza rešetaka kao i ja - jer ti znaš odakle ti tvoje bogatstvo. Ako sam ja kriminalac, ti si još viši."

Kralj je sagledao situaciju, uočio je logiku te situacije. On je potom rekao Lao Tzuu: "Možda si bio u pravu kada si rekao da će biti teško da nas dvoje dođemo do zajedničkog zaključka. Smijenjen si sa svojeg položaja."

Taj čovjek Lao Tzu je bio buntovnik; on je živio u društvu borio se u tom društvu. Buntovni um može samo misliti na način na koji je on mislio. On nije reakcionaran; inače bi tu bili prioriteti i knjige zakona. On nije gledao u pravilnike i prednost, on je samo gledao unutar sebe, u svoju savjest i uočavao prilike – zašto je toliko puno ljudi siromašno? Koje odgovoran za to? Zapravo, oni što su postali previše bogati su pravi

kriminalci.

Buntovnik će odbaciti ideale, morale, religije, filozofije, rituale, običaje i društvena praznovjerja - ali ne i društvo. On nije kukavica, on je ratnik. On će se boriti na svoj način; trasirati stazu za druge koji će ga pratiti. A dok je svijet u pitanju... nisu iste stvari svijet i društvo.

U prošlosti su takozvane religiozne osobe napuštale svijet i društvo. Buntovnik će se boriti protiv društva, odbacivat će društvene ideale i voljeti će svijet jer je svijet, egzistencija, naš stalni izvor života. Odbaciti to je isto što i biti protiv života. Sve religije su bile protiv života, negirale su život.

Buntovnik će afirmirati život. On će sakupiti sve one vrijednosti koje čine život ljepšim, svijet ljepšim, boljim, voljenim: što svijet čini bogatijim. To je naš svijet, mi smo dio njega, on je dio nas - kako se onda možemo odreći njega? Gdje da idemo kada ga se odrekнемo? Svijet koji je u Himalajima je isti kao i svijet ovđe na tržnici.

Svijet se mora uzgajivati jer i on tebe užgaja. Svijet se treba poštovati jer je on tvoj pravi izvor života. Svi sokovi života koji su u tebi, sva radost i slavlje koje ti se događa dolazi od same egzistencije. Umjesto da bježiš od toga bolje je da uđeš u to, da dublje uđeš u to. Tako ćeš pružiti svoje korijenje duboko u život, ljubav i smijeh. Moći ćeš plesati i slaviti. To slavlje će te približiti egzistenciji jer je egzistencija u stalnom slavlju. Tvoja radost, tvoje blaženstvo, tvoja tišina će ti donijeti mir zvijezda i neba. Tvoj mir sa egzistencijom će donijeti otvaranje vrata svih misterija koje postoje. Nema drugog načina da se postane prosvijetljen.

Svijet se ne može osuđivati, on se treba poštovati. Buntovnik će poštovati egzistenciju, on će imati neizmerno razumijevanje i poštovanje života u bilo kojoj formi da se on ispoljava: za muškarca, ženu, drveće, planine, za zvijezde. U bilo kojoj formi da se život ispoljava, buntovnik će imati poštovanje prema njemu. To će biti njegova zahvalnost, to će biti njegova molitva, biće to njegova religija.

Biti buntovnik je početak sasvim novog načina života, novog stila življena. To je začetak novog čovječanstva, novog čovjeka. Ja želim da cijeli svijet Buddhe buntovan, jer samo u toj buntovnosti mi možemo razviti sve naše mogućnosti, možemo rascvjetati naše potencijale, možemo osloboditi nove miomirise. Mi nećemo potiskivati individualnost, što je čovjek činio vjekovima,... bio je najpotiskivanija životinja. Čak su i ptice slobodnije, prirodniјe i više u skladu sa prirodom.

Kada sunce izađe ono ne zakuca na svako drvo i kaže: "Ustanite, noć je prošla." Ono ne zalazi u svako gnijezdo i opominje: "Počnite da pjevate, vrijeme je za to." Ne, samo što sunce izađe cvjetovi se počnu otvarati po vlastitom instinktu... ne po nečijem nalogu, već po unutrašnjoj neminovnosti ptica sa radošću počne pjevati, sa blaženstvom.

Jednom sam bio profesor na Sanskrt koledžu. Kako nije bilo određenog prostora za smještaj profesora morao sam stanovati u jednom hotelu sa studentima. To je bio koledž vođen po tradicionalnom i starom načinu rada: svakog bi jutra svaki student morao da ustane u četiri sata, da se istušira hladnom vodom i stane u red za molitvu.

Ja sam običavao da ustajem sam godinama, i u tom mraku ranog jutra.. a oni nisu znali da sam profesor jer još nisam počeo predavati. Bila je to greška od strane uprave školstva što sam ja upućen u taj koledž jer ja nisam imao kvalifikacije za sanskrt. To je potrajalo šest mjeseci dok je uprava ispravila tu grešku. Birokracija se kreće sporo, kao što se i svjetlost kreće brzo. To su dvije suprotne krajnosti svjetlosti i birokracija. Tako ja tamo nisam imao posla te studenti i nisu znali da sam ja profesor... i umjesto da se mole oni su psovali boga, psovali su te principe, rituale -zimi tuširati se hladnom vodom bilo je sasvim prisilno.

Ja sam rekao: "To je čudno... umjesto biti u molitvi, oni su radili nešto suprotno tome. Možda je tih šest godina u koledžu bilo previše za njih; oni se više nikada neće moliti, oni nikada više neće ustajati rano ujutro, nikada više. Tih šest godina torture su bili dovoljni za jedno iskustvo."

Iznio sam princip: "Nije u redu da obavljate molitvu prisilno. Molitva se ne može prakticirati prisilno, ljubav se ne može voditi na silu."

On reče: "Ne, nije riječ o prisili. čak i ako ukinem naredbu o molitvi, oni će se i dalje moliti."

Rekoh mu: "Samo vi pokušajte."

On je ukinuo naredbu o molitvi. Izuzev mene, nitko nije ustao u četiri sata narednog jutra. Ja sam tada otisao i zakucao na vrata upravnika sobe. On je naravno spavao - on je inače uvijek spavao, nikada nije prisustvovao molitvama. Rekoh mu: "Sada ustanite i dođite da se uvjerite. Nijedan student nije ustao i došao na molitvu."

Ptice ne pjevaju sa prisilom. Kukavica ne pjeva zbog neke predsjedničke naredbe, zbog nužde - ona jednostavno uživa u krošnji drveta na suncu.

Bitisanje je stalno slavlje.

Cvjetovi ne otvaraju svoje latice po nečijoj naredbi, to nije neka dužnost, obaveza – to je odgovor, to je odgovor suncu, poštovanje, molitva, zahvalnost.

Buntovnik živi prirodno, reagira prirodno, ponaša se opušteno i intimno sa egzistencijom. On je egzistencijalno biće. To je pravilna definicija buntovnika - on je biće egzistencije. Egzistencija je njegov hram, njegova sveta knjiga; egzistencija je čitava njegova filozofija. On nije egzistencijalist, on je egzistencijalan - to je njegovo iskustvo. On je u skladu sa drvećem, sa rijekom, sa planinom. On se ne odriče ničeg, on nema zabrana. On samo ima veliko poštovanje u svom srcu i veliku zahvalnost. Po meni, ta zahvalnost je jedina molitva.

BUNTOVNIK JE SLOBODA UNUTAR SEBE

*Voljeni Osho,
koja je razlika između starog mudraca i novog buntovnika?*

Mudrac starog tipa je poštovan, cijenjen i uvažavan od strane društva u kojem je rođen. On je pratilo pravila koja su regulirali narodi; on je prošao kroz sve uvjete koji zahtijevaju da budeš mudar. On je dio društvene strukture - a u to je sazданo mnoštvo praznovjerja, ružnih institucija, eksploracije, filozofija koje su izmišljene da potiskuju siromašne a drugima omoguće nadmoć. On nikada nije bio protiv bilo koje institucije društva koja se održavala vjekovima. On je samo bio sljedbenik starog, sljedbenik drevnog. Na neki način on je bio jednostavan čovjek ali je duboko u sebi osjećao potisnutost jer su sve društvene strukture represivne. On nije bio individualac po svom vlastitom pravu, on je bio samo dio jednog određenog društvenog sistema ili kulture; taj sistem ili kultura je poštovala njega samo iz razloga što je on ostvarivao njihove ideje, ideale, njihove neostvarene ciljeve. On je bio samo njihov predstavnik.

Na primjer, nijedan Hindus mudrac neće odbaciti ili osuditi ružnu instituciju kastinskog sistema. Nemoguće je i zamisliti da jedan mudri i prosvjetljeni čovjek ne vidi da je taj kastinski sistem samo specijalni način eksploriranja siromašnih i potisnutih. Čovjek se ophodio tako nehumano sa tim siromašnima i potisnutim; to se nije tako još nigdje dogodilo, a dogodilo se baš u ovoj zemlji koja je rodila veliki niz mudrih ljudi.

Oni su tako divno govorili o Bogu, oni su pjevali divne pjesme o drugim svjetovima; oni su živjeli život na račun društva, ponašali se sasvim po njihovim pravilima. Društvo je bilo sretno što su oni tako poslušni, a ovi drugi su bili također sretni jer je društvo tako ispunjavalo njihove suptilne egove - oni su vjerovali da su inkarnacija božanstva. Tako se odvijala tajna suradnja između takozvanih svetaca i društvenih struktura u kojima su rođeni.

Najstariji spis Hindusa Vede opisuje rituale u kojima se ne žrtvuju samo životinje da bi zadovoljili bogove već se nalaže da se i ljudska bića trebaju žrtvovati kako bi se zadovoljili bogovi koji i ne postoje, koje još nitko nije video. Ali, još ni do danas se nije čuo glas tih svetaca i mudraca da kažu da je to sasvim smiješno, krajnje nereligijsko i nespiritualno. Svi oni su samu išli ruku pod ruku sa društвom, podržavajući sve ono u što društvo vjeruje. Njihovo jedino zadovoljstvo je bilo u tome biti obožavani - a biti obožavan je i najbolja podrška tvom egu. Ako bi društvo željelo da on živi nag, on bi živio tako; ako bi društvo tražilo da živi u krajnjem siromaštvu, on bi živio tako. Jednostavno rečeno, Stari mudraci su upravo suprotnost novim buntovnicima. Stari mudraci su ponizni, ispunjeni egoizmom, potiskivana su bića. Po mom gledanju oni su bolesni - oni su bili spiritualno bolesni.

Novi buntovnik neće ići da se udvara vladu i njenim interesima. On je sasvim nezainteresiran za njihovo postojanje, reputaciju, ugled, obožavanje - on ne treba ništa od toga. Samo ljudi koji su unutra prazni trebaju takvu dekoraciju.

Novi buntovnik je prosvjetljeno biće - on je ispunjen i duboko sadržajan. On bitiše nezavisan, sam sa jasnoćom o svemu oko sebe. On će to i reći bilo da je to protivno društву, naslijedu, drevnoj tradiciji, spisima - on o tome ne mari. Za novog buntovnika istina je jedina religija. Za istinu on je voljan biti razapet.

Novi buntovnik je individualan, sasvim lišen lanaca i uzda svjetine - makar biti ti lanci od zlata. On je slobodan kao ptica u letu. On neće prihvatići nijednu krletku ma koliko ona bila vrijedna. Istina je njegova religija, sloboda je njegov put. A biti svoj, sasvim svoj - to je njegov cilj.

Stari mudrac je sve odobravao. Novi buntovnik je borac - borac protiv svega što je loše, što je nehumano; on je borac protiv svega što je glupo i nenaučno. A toliko ima gluposti koje su proklamirali proroci, sveci, mudraci... Toliko mnogo predrasuda i praznovjerja je ugrađeno u svaku religiju, svaku tradiciju, u svako društvo tako da se novi buntovnik mora izboriti na svoj način protiv svih tih zapleta.

Njegovo oslobođenje od starog i utemeljenog, iracionalnosti i praznovjerja je jedna sasvim izražena nužnost na putu ostvarenja više svijesti. Što se više bori protiv lošeg u društву, to sam biva sve bolji. Što je bolji, to je i smireniji više je u svom domu.

Stari mudraci su se pretvarali, bili su hipokriti. Novi buntovnik je jedno autentično humano biće. On nikada nije izražavao neku svoju nadmoć. On nikada nije izjavio: "Ja sam jedini božji sin". Nije nikada izjavljivao: "Ja sam jedini božji izaslanik". On nije objavljivao da je on jedina inkarnacija boga. On je samo izjavio i to sa ponosom i dostojanstvom - da je humano biće.

Jedan od najvećih mistika Čandidas ima jednu divnu pjesmu. Ja još nisam došao do ijednog značajnijeg stava: Sabar upar manus satya tahar upar nahin - "Istina o čovjeku je iznad svega i od toga nema ničeg višeg".

Novi buntovnik je objavio ponos čovjeka i smrt boga i isto tako smrt svih spasilaca i proroka jer su oni nastojali da se izdignu iznad ljudskog bića. Novi buntovnik je deklaracija da nismo ništa posebno osim obično ljudsko biće - jednostavno, pošteno i probuđeno ljudsko biće koje ima svijest. Ljudsko biće koje poznaće sebe i koje zna da je svako drugi božanstvo za sebe. Novi buntovnik je deklaracija spiritualnog komunizma.

Svi su ti stari mudraci bili "superiorna bića" koja su osuđivala čovječanstvo. Oni su proklinjali ljudsku prirodu, ljudski instinkt. Po njima je biti ljudsko isto što i biti grješnik. Za novog buntovnika, biti ljudsko je biti sasvim prirodan i opušten u svojim instinktim; sa svojom inteligencijom, sa svojom intuicijom, biti ljudsko je

jedina moguća spiritualnost. Nema ničeg uzvišenijeg od toga.

Stari mudrac je unišio ponos kod čovjeka. On je tako unišio ljudsko dostojanstvo, a uzdigao lažnog boga na nepojmljive visine. Bog je uistinu bio lažan, ali je to bila njihova strategija jer su jedino tako mogli objavljivati da su bliski bogu, a daleko od ljudskog bića; oni su shodno tome tvrdili da imaju direktni kontakt sa bogom kao jedini sinovi božji: kao jedini njegovi izaslanici, kao njegova inkarnacija na zemlji. Hipoteza o Bogu je bila veoma korisna jer je pomagala mudracima, takozvanim svećima, da izdignu sebe i svoj ego na najvišu moguću razinu.

Novi buntovnik nema izmišljenog boga. On ima stvarno ljudsko biće. Njegov trud je u tome da razbistri, da rastereti ljudsko biće, da izdigne svijest na najviši nivo. Stari mudraci su imali Boga, unaprijed spremlijenog Boga. Novi buntovnik je veoma kreativan. On je izazov svijetu: treba da stvorиш vlastitog boga u svome biću, treba da budeš bog. I taj bog neće biti protiv čovjeka; naprotiv, to će biti sasvim ispunjenje, rascvjetavanje, zrijevanje, stasavanje.

Čovjek je previše patio, bio je vrijedan previše. On je od sebe stvorio najružnije biće na zemlji. On je prihvatio ideologije koje su ga proklamirale kao grješnika, a hiljadugodišnje nastojanje u tom pravcu su stvorila osjećaj duboke krivice u njegovom srcu... krivicu koja mu nikada nije dozvoljavala da živi potpuno, koja mu nije dopuštala da voli intezivno, da pleše, da pleše strastveno, koja ga je sprečavala i ograničavala u svakom mogućem smislu.

Stari mudraci su bili agenti vlade, crkve, svećenstva, kraljeva i svih onih koji su imali moć i nastojali da zadrže tu moć - moć eksploatairanja, obrobljavanja. A ti mudraci su obavljali svoj posao veoma dobro. Njihova nagrada za to je bila samo njihov nahranjeni ego.

Novi buntovnik neće prihvati nikakvu krivnju, jer sve ono što je prirodno je u redu. To treba da se pročisti, da se odživi - ne da se potiskuje, ne da se zameće u nesvjesno već da se dovede pred svijest. Sve što je dano čovjeku treba da Buddhe iskorišteno na taj način kako bi život postao orkestar. Ništa nije loše, samo stvari nisu stavljene na pravo mjesto. A to je sve zbog poslova koje su vjekovima vodili mudraci, sveci i proroci - sve je to zbog tih ljudi. Zbog ispunjenja njihovih ega oni su igrali tu ulogu koja je zapravo jedan od najrainijih pojmovima u povijesti čovječanstva.

Novi buntovnik je stvarni mudrac. On živi u potpunosti: intenzivno, koherentno, harmonično - tako da mudrost dolazi kao rezultat toga. Njegovo prosvjetljenje nije dar nekog boga. Njegovo prosvjetljenje je nagrada za njegov trud. To je vlastiti skriveni trezor koji je otkrio.

Što više biva u harmoniji... Njegova religija će biti harmoničnija: prirodna, opuštena; sa svjesnim naporom da stvori muziku od svog života, da stvori ples i slavlje. Stari mudraci su bili sasvim nekreativni - oni nisu stvorili ništa čime bi se ti morao ponositi. Novi buntovnik će biti stvaralac; stvarat će poeziju, muziku, stvorit će skulpture, stvorit će pjesme. On će postaviti trajne temelje svijetom životu ovdje na ovoj planeti, ali ne poslije smrti već sada. Takvo buntovništvo je bilo potrebno tisućama godina unazad. Sada je vrijeme za to: oni koji imaju hrabrosti za to mogu izaći iz svojih robijašnica i objaviti smrt bogu i rođenje novog čovjeka. A razlike nema između onih starih mudraca i ovih starih mudraca, između one kulture i ove kulture, jedne religije ili druge religije - razlika je tek površna...

Majka je dala svojoj mladoj kćerki novac da ide u kino gdje ona nije nikada bila ranije. Kada se vratila kući njena majka je pitala: „Kako si prošla, kćeri?“

„Pa, mama, to je nešto nalik nedjeljnoj crkvenoj školi. U crkvi pjevamo: “Ustanite, ustanite za Isusa”. A u kinu oni viču: “Za ime Krista, sjedi dolje”.

Nema velike razlike...! Kršćanski mudraci, Hindus mudraci, džainski mudraci - nema velike razlike. Njihove riječi mogu biti nešto drugačije, njihove metode mogu biti drugačije - netko sjedi, a netko stoji - ali njihov temeljni pristup je u tome da podrže ropstvo, da osude ljudskost i da proklamiraju Boga koji je zapravo najveća laž koju smo vjekovima tolerirali.

Bio je jednom jedan mladi svećenik koji je pošao u svoju prvu parohiju. Stari svećenik je tokom službe stajao po strani i motrio da li mladi svećenik radi dobro. Mladi svećenik se veoma trudio i potom upita: „Ne radim to ipak jako dobro, zar ne, Oče“.

„Pa, reče stari svećenik, nije tako loše za prvi put. Ali, sljedeći put ćemo imati manje „Oh!..., ah...!“, uh...!“, a mnogo više „Trr! Mrr! Brr!“

Mladi svećenik je okupljenoj masi nudio: „Uh!... Oh!...“.

Sve što je bilo zadovoljstvo za čovjeka bilo mu je zabranjivano. Bol, samoodrivanje, mučenje je samo bilo podržavano. Bijeda i siromaštvo je bilo uzdizano na duhovni nivo i prikazivano kao duhovna vrlina - „Blagoslovjeni su siromasi, njihovo je božje carstvo“. Veoma je čudno da ljudi kojima je dano carstvo nebesko gladuju i umiru u Etiopiji, Indiji, a ljudi koji treba da završe u paklu upravo uživaju u svim blagodatima i zadovoljstvima koja može svijet da pruži. To je veoma čudna kombinacija!

Ako je svijet škola, tada se siromašnim moraju dati sva zadovoljstva kako bi oni bili spremniji, inače, čak i u raju će osjećati previše krivnje ako budu puno uživali. Oni će i tamo sa sobom odnijeti prethodna uslovljavanja. Ali društvo će biti zadovoljno što će se siromašnima reći da će dospjeti do carstva nebeskog, jer će tamo biti lišeni ikakve želje za revolucijom, neće se buniti protiv struktura koje su ih načinili siromašnim.

Stati mudraci su bili antirevolucionarni. Oni su bili na strani onih koji su obrobljavali i izrabljivali siromašne. Novi buntovnik neće nikada biti agent krvopija, parazita. On neće reći: „Siromašni su blagoslovjeni“. On neće reći: „Ispaštaj svoj grijeh i bijedu ponizno jer poslije smrti ćeš dospjeti u carstvo božje“.

Ne postoji carstva božjeg - zbog toga se bogati ne zanimaju za takve stvari, čak i ne postavljaju takva pitanja. Oni su pozvali svećenike da kažu siromašnim da će dospjeti do carstva božjeg te tako svećenici intimno znaju da nema božjeg ishodišta i da nema ni Boga. To isto znaju i bogati. To je obična izmišljotina kako bi se siromašni zadržali u siromaštvu, kako bi se robovi zadržali u ropstvu, kako bi se otklonila revolucija bilo koje vrste.

Mlada djevojka je bila usamljena jedne večeri u svom domu zato je pozvala mladića. Uvela ga u primacu sobu, uključila električnu grijalicu, prigušila svijetlo, dala mu piće i posadila ga na kauč. On je počeo mrsiti njenu kosu, ljubiti vrat i obraze. Privukao je ka sebi, pritisnuo uza se, položio na pod i legao na nju, a onda je zastao.

"Hajde, naprijed, naprijed" - prošapta ona.

"Ali, draga, ne znam što sada da uradim. Film se uvijek prekida na ovom mjestu".

Svako treba iskustvo. Prazni, ponizni, siromašni, potiskivani - oni će dospjeti do carstva nebeskog, a nemaju nikakvog iskustva o životnim radostima: veselju, pjesmama, plesu. Oni će samo stajati skamenjeni i začuđeni jer ne znaju ništa.

No, bogati čovjek je kroz povijest postavljao pitanja: "Mi smo napravili sve hramove, crkve; plaćali smo svećenike kojih ima na milijune u svijetu, štampali smo sve svete knjige i dijelili ih besplatno, poklanjali vrijedne stvar - i nismo zaslužili carstvo božje? Kakve besmislice ti govoriš? Ti si naš sluga, mi te plaćamo".

Nikada se nitko nije suprostavljao. Sto je mogao biti razlog za to? Razlog leži u tome što svećenici i bogataši znaju sasvim dobro da je sve to samo prevara - ne postoji bog, ni carstva božjeg. To je samo izmišljotina. To je izmišljotina sa kojom se siromašni narod drži utješen.

Novi buntovnik će donijeti buntovnost u svim dimenzijama života. On će pretvoriti ovu zemlju u raj. On će stvoriti Boga od svih ljudskih bića. Svako ljudsko biće ima mogućnost da Buddhe Bog jer može biti prosvijetljeno, može postati čista svijest.

To treba biti značenje Boga u budućnosti. U prošlosti bog je bio stvaralac. U budućnosti će on biti stvaralac ljudske svijesti. To će biti najviši vrh ljudskog slavlja, ljudske prosvijetljenosti, ljudske svjetlosti.

Novi buntovnik je prvi čovjek koji je imao priliku da Buddhe rođenje novog čovječanstva, koji je imao priliku da dovede novo, veliko čovječanstvo na zemlju, da sve izmišljotine izbaci iz upotrebe. To je bila smetnja čovječanstvu, zapreka. To je donijelo velike nevolje čovjeku. To je čovjeka ostavilo u ranama. Novi čovjek će propovijedati zdravje i cjelebitost. Život će postati naš jedini hram. Poštovanje života će biti naša jedina religija.

AMBICIJA I KONKURENCIJA: NOSILAC DRUŠTVA

Voljeni Osho,

ti si govorio o svojoj viziji buntovnika dok ja i dalje osjećam u našoj komuni atmosferu koja je mekana, ljubavna i harmonična.

Meni to liči na dio tvoje magije - da nam ukazuješ na egzistencijalan način da buntovnik ne treba da se radi iz

miljea nasilništva i nezadovoljstva već iz atmosfere ljubavi i ekstaze.

Buntovnici koji su rođeni iz nasilja, na kraju završavaju kao antibuntovnici. Trenutkom bivanja u moći njihovo buntovništvo nastaje. Oni bivaju isto toliko ružni kao i njihovi prethodnici jer kroz nasilje ti ne možeš ostvariti cvijeće ljubavi. Sijući otrovno sjeme ti ne možeš ništa drugo očekivati do da iznikne otrovno cvijeće.

U prošlosti je dominiralo bijedno mišljenje da oni koji su smireni, ljubavni, utišani i ekstatični nisu buntovnici. Oni nisu mogli zamisliti da se buntovništvo može roditi iz ljubavi, milosrđa, ekstatičnosti. Njihova perspektiva nije bila sasvim jasna o mogućnostima u budućnosti. Zato su ljudi koji su bili smireni, puni ljubavi, ljudi koji su bili religiozni, koji su bili ispunjeni molitvom, umjesto da su postajali buntovnici bivali su bjegunci: to je bila njihova zamjena za buntovništvo. Oni su bježali u planine, u šume samo da bi mogli da žive u tišini, miru, u blaženom stanju života.

Na neki način oni su bili sebični. Oni nikada nisu razmišljali o onima koje su napustili; njihova milost, njihov mir nisu bili dovoljno jaki - oni su se plašili uznemirivanja. Njihova ljubav nije bila dovoljno velika - bilo je bojazni od izgaranja u vatri buntovništva. A na drugu stranu, bilo je buntovnika ali oni nisu bili smireni i tihi, oni nisu bili svjesni ekstatičnosti. Oni nikada nisu saznali za meditaciju. Nisu imali kontakta sa srcem. Njihova buntovnost je bila samo reakcija uma. Oni su bili ljudi i bijesni zbog eksploracije, potiskivanja, zbog svih nehumanih postupaka koje su vlade u svijetu preduzimale prema drugim ljudima. Njihov bunt je proisticao iz tog njihovog bijesa, žestine, iz gnjeva. Stoga se događalo da su se bunili oni koji nisu imali buntovništva, a oni koji su bili pravi buntovnici su bježali u osamu.

Oni ljudi koji su bili puni nasilništva i gnjeva su uspjevali. Ali što su više išli kroz buntovništvo sve su više bivali nasilnici. Kada je moć stigla u njihove ruke bila je to moć nasilništva, bile su to ruke nasilnika. I prirodno, oni su iskoristili tu svoju moć, kako bi sproveli više nasilja. Tada su imali veliku priliku uništiti što je moguće više ljudi. Ponekad je njihova destruktivnost išla dotle da je bivala besmislena. U Sovjetskom Savezu je Staljin ubio najmanje milijun ljudi - a ti ljudi nisu bili bogataši protiv kojih se on bunio, protiv kojih je svo buntovništvo usmjereno. To su bili samo siromašni ljudi za koje je buntovništvo bilo obećanje i nada za

bolju budućnost. I zbog čega su oni bili ubijeni? Razlog je bio sasvim idiotski.

Komunizam vjeruje da neće biti nikakvog privatnog vlasništva i da su ljudi sasvim slijepi za ljudsku stvarnost kada se domognu vlasti. Na primjer, istina je da se privatno vlasništvo ne može samo akumulirati u par ruku, tako je neminovno da će se načiniti siromašnim hiljade drugih ljudi. Po tom pitanju komunizam je sasvim u pravu. No, i sasvim odbaciti privatno vlasništvo je potpuno anti – psihološki, to je ne-prirodna ideja.

To se mora shvatiti... tvoje privatno vlasništvo ti na neki način omogućava razvijanje individualnosti, identiteta, slobode. Ako bi ti bila oduzeta sva tvoja imovina i ako bi ostao sasvim lišen svog vlasništva bio bi iznenađen kako bi tada sva tvoja sloboda nestala, sva tvoja individualnost nestala, sve tvoje mogućnosti da budeš buntovnik bi tako nestale. Na neki način bi bio ubijen. Ne samo da bi ti tako oduzeli tvoje privatno vlasništvo već bi tako bilo gotovo sa tobom.

Marks nije imao psihološki uvid; on je sasvim slijep kad je u pitanju psihološki i spiritualni aspekt kod čovjeka. Njegov ukupni pristup je bio samo ekonomski ali čovjek nije novac. Čovjek je nešto više od toga. Čovjek nije samo ono što posjeduje, on je još nešto više. Ali ono što on posjeduje ima određenu vrijednost kada je u pitanju njegova individualnost.

Po meni, pravi komunizam bi bio taj koji bi zaustavio mogućnost da privatno vlasništvo ide samo u par ruku, tako bi svi mogli imati privatno vlasništvo. Nitko tada ne bi bio prebogat ni presiromašan. I bogataši i siromašni bi tako nestali. Srednja klasa bi lako mogla doći do izražaja i svi bi ljudi imali skoro jednaka privatna vlasništva. Ja kažem skoro jednaka jer čovjek ne može biti tretiran na matematički način. Tu će i biti nekih manjih gubitaka. Netko će i imati nešto više, netko manje; to neće biti značajno, to neće uzurpirati. Netko i treba... liječnik treba privatni automobil, to je dio njegove profesije. Oduzeti automobil liječniku je isto što i oduzeti nešto bitno njegovoj profesiji.

Ima na milijune siromašnih ljudi koji nemaju mnogo - neki imaju tek nekoliko kakošaka, neki jednu kravu, neki konja, neki parče obradive zemlje... Ali zasljepljeni matematički i ekonomski um komunista, koji je postao još zasljepljeniji kada su dobili vlast, počeli su oduzimati i to malo dobara od naroda. A to je bilo čak i njihovo nasljeđe, njihova djedovina. Bez toga oni su se našli u veoma teškoj situaciji, isto kao da si im skinuo svu odjeću sa njih. Oni nisu imali mnogo, nisu njihovi konji bili dobri, njihove kuće nisu bile palače; oni su živjeli u uskim prostorima sa domaćim životinjama - ali i to im je oduziman. Sve je bilo vlasništvo države. A ti siromašni ljudi, u ime kojih je izvedena revolucija, nisu to mogli razumjeti - kakva je to revolucija? Oni su mislili da će potom biti bogatiji, da će njihovo siromaštvo iščeznuti. Ali desilo se suprotno - sve što su imali oduzeto im je. Tada su postali obični prosjaci.

Komunizam se koncentrirao u rukama države tako da su ljudi koji su bili na vlasti imali po prvi put duplu vlast - moć političara i moć ekonomiste. Ranije je to bilo razdvojeno: ekonomski moć je bila u rukama bogatih ljudi, a politička moć u rukama političara - u tome je bila mala razlika, Sada je moć postala sasvim totalizirana. Sva vlast je došla u ruke ljudi koji su vodili državu.

Siromašni ljudi koji su bili neobrazovani, nisu to mogli razumjeti - kakva je to vrsta ravnopravnosti, jednakosti? Jesu li oni možda stvorili jednakost siromašnih? Da li je to jednakost za koju je pokrenuta revolucija? A pošto su oni ipak opstali iako im je oduzeto sve: njihove kokoši, njihovi mali posjedi zemlje, njihove male kućice, njihovi konji, krave,... pošto su i tako opstali oni su bili ubijani, masakrirani.

Iz nasilja se može samo još više nasilja roditi. Taj milijun ljudi je bio najniži pred zakonom. Revolucija je ubijala siromašne ljude. To je bila slijepa revolucija, to je moralno tako i biti jer ti buntovnici nisu imali osjećanja za milost, nije bilo ljubavi prema čovječanstvu, nije bilo spiritualnog iskustva. Oni nisu proistekli iz tog divnog prostora; oni se nisu borili za bolje čovječanstvo. Oni su bili jedino zainteresirani uništitи postojeću vlast zbog svoje mržnje prema njoj.

U takvoj ljutini oni se trude biti pristrani i ljubomorni, u tome je bilo zavisti - sve samo ružne stvari.

Ja se trudim da sprovedem veliku sintezu između buntovnika i sanjasina. Sanjasin neće biti bjegunac. On će užgajati svoju ljubav, stvarati svoju sućut jačom, svoju ekstazu dubljom, centriranom i zrelom. A iz tog i takvog ljubavnog prostora iznići će buntovnik. Njegova buntovnost neće imati za primat da razara utemeljenu vlast već će mu biti osnovni interes da stvara sasvim novi svijet. Njegovo središte rada je da stvori novi svijet, novog čovjeka i novo čovječanstvo sa sasvim novim vrijednostima. Stvarajući novo on treba da razori staro - ali ne iz bijesa već iz nužnosti. I on mora da shvati da nametanje narodu određenih ideja može biti opasno. Ti mora da shvatiš psihologiju naroda i tvoje buntovništvo se treba upravljati po tome, a ne obratno - ne da se narod mora prilagođivati tvojim idejama buntovništva.

Čovjek se nikada ne smije upotrijebiti za neku ideologiju. Sve ideologije će biti korištene upravo od strane čovjeka. Promatrajući ljudsku psihologiju uočljivo je da se velika razlika među ljudima izaziva zbog ružnih društava.

Baš sam prije neki dan saznao da u Indiji ima samo petnaest izuzetno bogatih ljudi - i to u zemlji od devet stotina milijuna ljudi - samo petnaest stvarno bogatih ljudi. Tako se dogodilo da je svih devet stotina milijuna ljudi bilo eksplorativano, bilo iscrpljivano do smrti od strane samo petnaest porodica. Taj odnos je krajnje nehuman. Proizvođač je gladan a parazit se bogati na njegov račun i namiče bogatstvo koje mu nije potrebno. Ono je potrebno onima koji umiru od gladi - a oni su to bogatstvo stvorili.

Tih petnaest bogatih porodica ništa ne rade, ne proizvode, oni su samo dobro obučeni da izrabljuju. Oni šire svoje krake kao hobotnica oko milijuna ljudi i crpe im snagu, krv. Na hiljadu i jedan način oni sasvim tihu oduzimaju narodu novac i prelivaju ga u svoje kase. Bit ćete iznenađeni kada saznate da grad Bomba posjeduje jednu polovinu ukupnog novca zemlje. Čudno... rad čitave zemlje - ljudi rade na poljima, u

vrтовима, u fabrikama - ali postoji neka strategija koja sav taj novac odnosi prema Gombaju. Pola ukupnog bogatstva zemlje samo u jednom gradu! To je nepodnošljivo, ali se zbog toga ne smijemo žestiti. To je nepodnošljivo jer je nehumano i uništava ljudsku ljubav, milosrdnost, ljupkost. To izaziva sve vrste kriminala. Siromaštvo je uzročnik svih kriminala.

To je veoma čudan svijet. Prvo načiniš ljudi siromašnim i natjeraš ih u kriminal, a potom formiraš sudove i zakon koji će ih kažnjavati za prijestupe koje su nužni počiniti.

Stvarni kriminalci su ta grupa od petnaest ljudi, petnaest porodica koji su crpili sve dobro zemlje. Ali oni nikada nisu bili kažnjeni jer su mogli kupiti sve vaše suce, sve političare. Oni su već i imali sve političare u svojim rukama jer su ti političari za svoje izbore od njih dobijali milijune rupija. Oni to nisu mogli dobiti od siromašnih ljudi. A ljudi koji su spremni da daju milijune rupija, ne daju to tek bez razloga. Ako oni daju tim političarima jedan milijun oni će kasnije tražiti petnaest milijuna, sigurno ne manje. Kada takav političar dođe na vlast tada će sva korist doći u ruke čovjeka koji ga je postavio na vlast. Svi ti političari su robovi jedne kapitalističke partije ili neke druge kapitalističke familije. Oni samo obećavaju siromašnom narodu bolju budućnost iako i sami znaju da takva budućnost neće doći - oni prvo moraju da povrate novac koji je uložen u njih. Oni su tako svoji robovi.

To je ružna situacija. Strukture se svakako moraju promjeniti. Ali to se mora izmijeniti jer ti imaš samilosti i ljubavi za sva ljudska bića koja pate - ne zbog gnjeva, bijesa, ljubomore prema onima koji imaju sav novac, koji imaju sve pogodnosti. Stoga je to pitanje usmjerena: da li se ti boriš u korist siromašnog svijeta ili se pak boriš iz ljubomore prema onim petnaest bogatih porodica? Da li je to tvoj gnjev, bijes, nasilje i ljubomora što te tjera da budeš buntovnik protiv preživjelih struktura? Ako je to razlog onda ćeš ti biti još veća opasnost ako dođeš do vlasti, uložit ćeš još više snage da se istakneš i to bez predrasuda.

Ali ako je tvoja revolucija istekla iz uvida da ljudska bića pate tada ćeš ti izumiti strukture koje će dati podjednake mogućnosti svima. Ti nećeš promovirati ideju jednakosti jer jednakost ne postoji: to nije moguće ni psihološki ni egzistencijalno.

Bertrand Rasel je Benrand Rasel. i ako on ima nešto komiforniji život to je zbog toga jer to on treba: njegove potrebe su takve da se moraju ispuniti svim mogućim pogodnostima. Ajnstajn je takav da se ne može usporediti sa bilo kime, on ne može biti jednak sa drugima. Bilo bi sasvim glupo tjerati ga da Buddhe jednak sa drugima. Njegov rad je sasvim drugačiji; njegov genije je jedinstven. Zapravo, on se ne može srušiti na niži nivo - on nije predodređen da Buddhe prodavač ili radnik. On se nije smio forsirati da Buddhe običan prodavač jer bi to bila velika nepravda prema ljudskoj evoluciji. Isto tako, on se nije smio prisiljavati da Buddhe radnik jer nitko drugi ne bi mogao zamijeniti njegov genije. Nitko drugi to ne bi mogao raditi što je on radio. Tko bi mogao stvoriti teoriju relativnosti? Tko bi nam mogao dati nevjerojatnu snagu atomske energije? Nažalost, političari su to iskoristili u pogrešne svrhe, uništiti čovjeka - ali Ajnstajn nije odgovoran za to. Ta ista energija je mogla biti iskorištena da čovjeka načini bogatijim, zdravijim, da svijet učini ljepljivim.

Ljudi nisu isti – to je moj temeljni pristup. I drugo, svim ljudima treba dopustiti imati privatno vlasništvo, ali da razlike ne budu previše velike - to sve može biti u normalnim razmjerima: čitava zemlja će biti bogatija.

Ne treba da država Buddhe jedini vlasnik svega; to je najopasnija stvar koja se može desiti jednoj zemlji, jer je država i tako već moćna. Ona posjeduje vojsku, policiju, sudove, zakone; sve suce ima na svojoj strani, a želi i da sve financije budu u njenim rukama. Tako će čitava zemlja ostati gola kao i prosjak – "sada mi nemamo ništa": A i pored toga, vlast biva takav monstrum protiv koga moraš još i da se boriš:

Država je okupila u svoje ruke svu moguću vlast. U Rusiji su sva glasila štampana od strane države. Ti ne možeš objaviti nijedan članak kritike jer su sva sredstva informiranja u njihovim rukama. Ali, ako ipak i napišeš nešto tako biti ćeš sigurno isključen. To sigurno nikada neće biti objavljeno a ti ćeš biti isključen iz javnog života. Nijedna knjiga se ne može štampati jer to pravo samo ima vlast. A ti možeš vidjeti rezultate - za sedamdeset godina revolucije nije se pojavilo ni jedno ime nalik Lavu Tolstoju, Fjodoru Dostoevskom, Čehovu, Turgenjevu ili Gorkom... sva ta imena su iz predrevolucionarnog vremena. Ti ljudi su postali svjetski poznati pisci. Ako bi izabrao deset najvećih svjetskih pisaca sigurno bi od njih bilo pet iz Rusije. Tih pet bi se moralno uključiti jer su napravili najveća djela u literaturi.

Gdje su ti geniji nestali? U sedamdeset godina nije se pojavila ni jedna priča takvog kvaliteta. Nije se ni mogla pojavit iz razloga što je individualno bilo sasvim uništeno. Sada državne birokrate odlučuju koje će djelo biti štampano a koje ne, a te glupe birokrate nemaju nimalo senzibilitetu. Oni nisu pjesnici, oni nisu pisci, oni ne osjećaju suptilne porive kreativnosti. Ali sada su ipak odlučujući faktori. Stoga je bolje ne štampati ili samo štampati trećerazredna djela jer to oni samo shvaćaju.

Baš prije neki dan jedan me je prijatelj iz Delhija obavijestio: "Govorka se u nekim krugovima vlasti da će se tvoje knjige cenzurirali prije štampanja, da će se također i tvoja snimljena predavanja cenzurirati. Samo poslije toga će biti dopušteno da se pojave u narodu".

Ja sam mu odgovorio: "Neka tako odluče, a potom ćemo se sresti na Vrhovnom sudu".

Koje taj čovjek - želim da vidim to lice - tko je taj koji će odlučiti što je dobro u mojim knjigama a što ne? Ja poznajem sve te ministre, znam veći dio parlamenta. Oni nemaju taj kalibar inteligencije. Nitko od njih nije ni meditirao - kako oni mogu odlučiti da li je dobro ili loše ono što ja govorim? Sutra će oni možda reći o naučnicima: "Prije no što štampaš svoje djelo državna birokracija mora vidjeti da li je to dobro ili nije?" A državna birokracija nema nikakvog smisla za nauku, za filozofiju, poeziju, muziku. Ako bi oni imali smisla za sve to oni ne bi bili birokrati. To je najružnija stvar na svijetu. Biti državnim birokrata je i biti dio najružnije mašinerije i znači gubljenje vlastite duše. Ti ne možeš nigdje živjeti kao nezavisni mislilac.

Buntovništvo iz ljubavi, buntovništvo izniklo iz kreativnosti, meditativnosti to je moja težnja, moja nada.

A u toj nadi je i nada čitavog čovječanstva.

Mi treba da učinimo da Gautam Buddhe postanu buntovnici. Samo u njihovim rukama moć može ostati nekorumpirana, tako bi njihova snaga mogla da iščisti moć. I samo u njihovim rukama je ljudska individualnost bezbjedna jer oni razumiju i vanjsku i unutrašnju ljudsku prirodu i tako mogu pomoći čovječanstvu. Oni neće zahtijevati nikakvu jednakost već samo jednaku mogućnost za sve. Štogod pojedinac želio da Buddhe biće mu dana jednakna prilika sa drugima. A potom je do njegovih potencijala, talenta, genija... netko će postati Bertrand Rasel, netko Rabindranat Tagore, a netko Pikaso. I naravno, ljudi koji budu obogatili život i egzistenciju dobiti će i više pogodnosti srazmjerno njegovoj ulozi koja je jedinstvena. Njihova jedinstvenost mora biti poštovana.

To neće značiti da su oni nešto viši i superiorniji, a da si ti prizeman i malen. To će jednostavno značiti da smo prihvatali temeljne činjenice o čovječanstvu: svaki čovjek je upravo onakav kakav jeste, a ne nalik nekom drugome, i isto tako on treba određeno lično vlasništvo kao što treba i odjeću.

U Kini, kada je Mao bio na vlasti, on je tjerao ljudе da nose uniforme. To je bilo uništavanje ljudske individualnosti na veoma suptilan način. Tako su svi morali nositi iste uniforme bez obzira kakvим se poslom i profesijom bavili. To nije bilo uopće u redu jer čak i tvoja odjeća ukazuje na tvoju individualnost. Ti ćeš imati i slobodu u izboru vlastite odjeće, tu vlada nema što da odlučuje. Ti nisi dio nikakve vojske da bi bio u uniformi. Ti si nezavisna individua. Ako bi jednakost dospjela do svog logičnog kraja tada bi svi bili ošišani na isti način. A zamislite da neki idiot dospije do vlasti... a idioti i dospijevaju lakše do vlasti nego inteligentna bića jer intelligentne osobe ne žele da idu u narod i da se bore za vlast - to nije vrijednost te borbe. No, idioti imaju hrapavu kožu i tvrdnu glavu.

Idiot će čak pomisliti da narod mora imati i iste nosove. Neki ljudi imaju lijepo lice a neki ne. To nije bilo dobro za društva koja su propagirala komunizam i jednakost. No sada je i plastična kirurgija moguća,... zato načini model i naredi da svi prođu kroz plastičnu operaciju. Svako će dijete po rođenju operacijom dobiti određeni nos, određeno isto lice i ti ćeš naokolo uvijek vidjeti samo ista lica. Da li bi to bilo divno društvo? Da li bi bilo u redu da se remeti čovječanstvo na tako ružan način?

Ja sam protiv klase siromašnih i bogatih ljudi, ali sam sasvim za privatnu svojinu. Razlike ne smiju biti velike ali se razlike moraju dopuštati. A država ne smije biti jedini vlasnik čitave zemlje. Političari već imaju i previše vlasti i moći nego što bi smjeli da imaju. Dati još više vlasti, još više moći u njihovim rukama značilo bi samoubistvo.

Moj buntovnik je meditant. On voli mir, on voli ljudе, on voli njihov dobrostojeći položaj, i on će učiniti sve za njihov prirodni rast. On neće nametati bilo koju ideologiju, on će samo pomagati svima biti svoji. Takvo se buntovništvo još nije dogodilo. Ali sada je vrijeme, pravo vrijeme da se to dogodi. Ako se pak to ne dogodi, ti ćeš izgubiti svu nadu za bolju budućnost. Staro društvo je postalo previše utemeljeno da mu samo predstoji smrt. No, prije no što umrete dopustite nam da zasijemo sjeme novog čovjeka. Moje insistiranje na buntovništvu je upravo zbog toga da se stvori novo sjeme, jer kad staro zamre - a ono mora umrijeti, ono je i izazvalo svoju smrt - novo može zauzeti svoje mjesto. Novo sjeme će proizvesti svjesnost i budnost tako da se neće ponavljati ista stara priča. Lako je ponavljati stare običaje i navike, ali kada se jednom probudiš nećeš činiti više stare greške; samo glupani mogu ponavljati iste greške.

Sreća sam čovjeka koji se ženio osam puta i koji mi se isповjedio: "Protratio sam sav svoj život. Tragao sam za pravom osobom i nisam je mogao maći. Svaka je žena ista".

Ja mu rekoh: "Ti ćeš biti dobar primjer drugima". On me upita: "Što pod tim misliš"?

Ja mu rekoh: "Ja jednostavno mislim da si ti jedan idealni tip idiota. Jedna je žena dovoljna, najviše dvije... da ne bi napustio svu nadu, neka Buddhe i tri žene. Ali ti nisi znao stati, a svakog puta si dolazio do istog zaključka. Osam ili osamdeset to neće promijeniti ništa jer si ti ostao isti. Razlika među ljudima je sasvim površna, neznatna - to je kao i razlika između automobila. Njihove su linije drugačije, šasije drugačije, ali u osnovi tu je jedan isti mehanizam, ista mašina a ako i vozač Buddhe isti on će završavati u jarku uvijek iznova. Osam puta je ipak previše. Ti treba da prestaneš voziti jednom. Ti ne znaš kako treba voziti".

On mi odgovori: "Možda, ali mi to nitko nije rekao".

Tada mu rekoh: "Ti moraš da razumiješ sebe. Ljudi se koprcaju u istom jarku, u vlastitom jarku. Koga je briga za tebe"?

Buntovništvo koje je buntovno, koje je spiritualno, koje se nije rodilo iz vatre nasilja već iz miomirisa ljubavi i milosti, iz meditacije, iz budnosti, iz čovječnosti je jedina mogućnost za transformaciju ove divne planete u raj.

Da, upravo to što kažeš ja pokušavam da učinim. Ti kažeš: "Ti si govorio o svojoj viziji buntovnika dok ja osjećam atmosferu oko nas u komuni koja je i dalje mekana, ljubavna, harmonična.

Meni to liči na dio tvoje magije - da nam ukažeš na egzistencijalan način da buntovnik ne treba da se rodi iz miljea nasilništva i nezadovoljstva već iz atmosfere ljubavi i ekstaze".

Upravo to je ono za što ja živim. Upravo je to ono za što vas ja pripremam:

BUNTOVNICI SU POTREBNI: SAMO INDIVIDUE VRIJEDE

Voljeni Osho,

*što takvo divno i prosvjetljivo biće kao ti radi ovdje sa ovom šarenom masom ljudi kao što smo mi?
Zapravo, ja i ne želim da znam što ti radiš. Ali molim te nemoj prestati da to radiš.*

Svaka masa je šarena masa, samo individue nisu šarene. Svaka individua je autentična svijest. Trenutkom pripadanja masi ona gubi svoju svijest; tada kolektiv dominira nad njom, ona tada biva mehanički um.

Pitaš me što ja radim? Ja činim jednu običnu stvar - izbavljam individue iz šarene mase, dajem im individualnost i ponos. Ja ne želim da postoji masa u svijetu, bilo da se oni okupljaju pod imenom religije, nacionalnosti ili u ime rase - to nije bitno. Mase su kao takve ružne, mase su počinile najveće prijestupe jer one nemaju svijesti. To je samo kolektivna nesvesnesnost.

Svijest čini od pojedinca individualnost - usamljeno drvo bora koje plaše na vjetru, usamljeni osunčani vrh planine u svojoj ljepoti i slavi, usamljeni lav i njegov moćni rik koji odzvanja u daljinu.

Masa je uvijek stado ovaca, a čitava prošlost je bila samo jedan napor da se svaka individua poistovjeti sa zupcem na zupčaniku, da se poistovjeti sa mrtvim dijelom mrtve mase. Sve što je on više nesvjetan i što su mu ponašanja uzrokovana dominacijom kolektiva, on je sve više bezopasan. Zapravo, on tako postaje neškodljiv. On tako ne može uništiti ni vlastito ropstvo. Naprotiv, on počinje glorificirati vlastito ropstvo: njegovu religije, naciju, rasu, boju kože. To su njegova ropstva, ali to on počinje čak i da slavi. Kao pojedinac on pripada masi. Svako je dijete rođeno kao individua, ali vrlo rijetko čovjek umire kao individua.

Moj se rad sastoji u tome da se susretnete sa svojom smrću sa istom bezazlenošću, sa istom individualnošću i integritetom sa kojim si susreo svoje rođenje. Između tvojeg rođenja i tvoje smrti taj ples će ostati svjestan, tvoja osama će dospjeti do zvijezda... sam, beskompromisan - buntovni duh. Dok ne postigneš taj buntovni duh nećeš imati ni duha uopće. Nema druge vrste duhovnosti.

A ti budi siguran u to da ja neću prestati. To je moje jedino zadovoljstvo - da učinim što više ljudi slobodnim od njegovih ograničenja, mračnjaštva, lisičina, lanaca, a da ih dovedem na svjetlost dana kako bi vidjeli ljepotu ove planete, ljepotu ovog neba, ljepotu ovog bitisanja. Osim toga, nema drugog boga, ni božjeg hrama. Samo u slobodi ti možeš ući u taj hram.

U kolektivnosti i masi ti se uvijek vraćaš mrtviliu prošlosti. Čovjek koji živi po nalogu mase je prestao da živi. On jednostavno slijedi nekog kao robot. Možda je i robot nešto individualniji od ovog takozvanog individualca u masi... jer sada u Japanu postoji oko sto hiljada robota - mehaničkih ljudi koji rade u fabrikama. Upravo u ova dva mjeseca čudne stvari su se dogodile. Vlada se zabrinula, naučnici su se zabrinuli a nisu u mogućnosti da pruže neko pravo objašnjenje. Sve do tada roboti su radili poslušno, nitko nije ni mogao pomisliti da bi se oni ikada mogli pobuniti, ali su već deset ljudi ubijeni u zadnja dva mjeseca.

Roboti rade - oni rade po kompjuteru, oni su unaprijed programirani, oni ne mogu raditi ništa drugačije no što im je taj program naložio. Ali je stvarno čudno da su iznenada tih deset robota prestali raditi, okrenuli se ka čovjeku koji je sa njima radio i ubili ga. Broj od deset ubijenih osoba je izmišljotina vlade. Nijedna vlada ne govori istinu. Moje iskustvo je da uvijek treba udesetorostručiti broj koji vlada daje. Ako oni kažu da je deset osoba umrlo tada je sigurno to sto osoba, možda i više. Oni uvijek pokušavaju da smire mase: "Ne brinite, mi ćemo otkriti to što je loše". Ali oni nisu imali nikakvog rješenja.

Zapravo, nikakav akt koji nije zapisan u kompjuteru robot ne može da uvede. Roboti su pokazali izvjesne znake slobode, znake individualnosti, znake buntovništva. Kompjuteri ne mogu odgovoriti ni na jedno novo pitanje. Oni samo mogu odgovoriti na pitanje čiji sadržaji su već u njima zapisani. Naravno, oni nemaju inteligenciju. Oni samo imaju sistem pamćenja, ispunjeni su sa sistemom koji se nasnimava. Činjenica je da su oni savršeni u svojoj službi. Nijedan čovjek ne može tako biti savršen; jednom se ipak dogodi da se zaboraviš. I sasvim je potrebno da u životu koji se kreće ponekad nešto i zaboraviš, odbaciš nepotrebne stvari. Inače bi tvoj sistem pamćenja bio pretrpan. Ali, kompjuter je mehanizam koji ti ne možeš previše pretrpati, on nema života.

Čuo sam... čovjek je pitao kompjutera: "Možeš li mi reći gdje mi je otac"? On je upravo igrao sa naučnikom koji ga je programirao i reče: "Tvoj otac? On je otišao na pecanje prije tri sata".

Čovjek se nasmija i reče naučniku: "Ti si napravio glupi kompjuter jer je moj otac mrtav već tri godine". No, on se iznenadi kad se kompjuter počeo smijati, a za to nije bio programiran, i reče: "Ne budi lakovjeran. Nije to bio tvoj otac koji je umro prije tri godine. To je bio samo muž tvoje majke. Tvoj otac je otišao na ribarjenje prije tri sata. To možeš i provjeriti, samo idi na plažu". To je samo priča, ali gledajući na događaje u Japanu to i nije bez neke osnove.

No, čovjek se u masi uvijek ponaša slijepo. Ako istog čovjeka izdvojiš iz mase i upitaš što to radi i da li bi to radio kada bi bio sam, biti ćeš iznenađen njegovim odgovorom.

"Ja ne bih mogao uraditi tako glupu stvar, ali kada se nađem u masi neke čudne stvari se počnu događati".

Dvadeset godina sam živio u mjestima u kojem su podjednako bili zastupljeni Hindusi i muslimani. Bili su podjednako moćni i skoro se svake godine događalo da se sukobe. Poznavao sam jednog profesora na univerzitetu na kojem sam predavao. Nisam ni mogao pomisliti da bi taj čovjek podmetnuo požar u Hindus hramu. Bio je pravi džentlmen - fin, visoko obrazovan, kulturnan. Kada se jednom dogodio nemir između hinduska i muslimana ja sam to posmatrao sa strane. Muslimani su zapalili hindu hram, a potom su Hindusi zapalili đamiju.

Ugledao sam tog profesora uposlenog oko paljenja Hindus hrama. Priskočio sam i povukao ga. Upitao sam ga.

"Profesore Fari, što to radite"?

Bio je veoma iznenađen. Odgovorio mi je: "Žao mi je, izgubio sam se u ovoj masi. Pošto su svi to radili, ja sam zaboravio na svoju ličnu odgovornost, svi drugi su bili odgovorni za to. Po prvi put sam se osjetio slobodan od odgovornosti. Nitko me nije mogao ukoriti. Bila je to muslimanska svjetina, a ja sam samo bio dio njih".

Jednom drugom prilikom je muslimanska prodavaonica satova bila opljačkana. Bila je to jedna veoma skupa prodavaonica s vrijednom kolekcijom satova. I svi Hindus svećenici... ljudi koji su uzeli te satove i uništili prodavaonicu - ubili su i vlasnika - bili su Hindusi.

Jedan stari svećenik kojeg sam upravo upoznao je stajao na stepeništu i ljutito vikao na masu: "Što to radite? To je protivno našoj religiji, našem moralu, našoj kulturi. To nije u redu".

Promatrao sam svu tu scenu iz knjižare koja je bila u zgradu naspram te radnje. Veliko iznenađenje je trebalo da se dogodi. Kada su ljudi uzeli sve što je bilo vrijedno u prodavaonici ostao je samo još jedan starinski zidni sat - veoma velik, antikvarske vrijednosti. Vidjevši da ljudi odlaze, starac je uprtio taj sat na svoja leđa i odnio ga. Bilo je veoma teško za njega da to odnese jer je sat bio veliki. Nisam mogao vjerovati svojim očima. On je bio taj koji je sprečavao ljudi da pljačkaju, a on je potom odnio i posljednju stvar. Sišao sam dolje ispred knjižare i zaustavio starog svećenika. Upitao sam ga: "To je čudno, čitavo vrijeme si vikao da je to protivno vašem moralu, religiji, a sada si i ti potegao najveći sat iz radnje."

On mi odgovorio: "Ja sam vikao previše, ali me nitko nije slušao. I iznenada je u meni iznikla ideja da sam se ja nepotrebno ljutio i vikao i uludo trošio svoje vrijeme. Oni su i pored toga odnosili stvari iz radnje. Zato sam pomislio da je bolje da i ja nešto uzmem dok to nije uzeo netko drugi."

Upitao sam ga: "Ali, što se dogodilo sa tvojom religijom, moralom, kulturom"?

Odgovorio mi je sa stidom na licu: "Kada se nitko ne osvrće na religiju, kulturu i moral, zašto bih ja bio ta jedina žrtva? Ja sam također samo dio ove mase. Pokušao sam što sam najbolje mogao da ih odvratim, ali ako nitko ne želi da sljedi religiju, moral i pravi put, tada ja ne želim biti gubitnik i da suludo stojim tu. Nitko me čak nije ni saslušao, nitko nije primio nijednu moju primjedbu". Potom je u žurbi odnio onaj sat.

Vidio sam više meteža u ovom gradu i jednom sam upitao jednog učesnika u nasilju, silovanju, pljačkanju:

"Možeš li ti to učiniti sam, sam od svoje volje"? I svi su mi rekli, bez ijedne iznimke: "Mi to ne možemo uraditi sami. To mi činimo jer to čine i mnogi drugi a nikakve odgovornosti ne snose. Mi nismo odgovorni, samo je masa odgovorna za sve ovo".

Čovjek gubi i ono malo individualne svijesti veoma lako pretapajući se u ocean kolektivne nesvesnosti. U tome leži uzrok svih ratova, nemira, osvajanja, ubistava.

Individua je počinila tek par prijestupa pri usporedbi sa masom. A razlog zbog kojeg je neka individua počinila neki prijestup je sasvim drugačiji - ona posjeduje kriminalni um, ta individua je rođena sa kriminalnom kemijom u sebi, ona treba tretman. Ali čovjek koji je počinio prijestup kao dio mase ne može biti liječen. Sve što je potrebno je da se ta individua oslobođi mase. Ona će biti očišćena od svih ograničenja, obrobljavanja, svake vrste kolektivnosti. Tako će ponovo biti načinjen individualnim - upravo kao što je došao na svijet.

Svjetina mora nestati sa zemlje. Samo će individua ostati. Tada će se individue moći sastati, tada će individue moći načiniti zajedništvo, individue samo mogu stvoriti dijalog. Upravo sada, budući da su dio mase, oni nisu slobodni, nemaju čak ni svijesti da započnu neki dijalog i zajedništvo.

Moj posao se sastoji u tome da odvojam individue od mase - kršćanske, hindu, muslimanske, židovske,... bilo koje političke svjetline, rasne svjetline, nacionalističke svjetline - Hindusa, Kineza, Japanaca,... Ja sam protiv mase a sasvim sam za individue jer samo individua može spasiti ovaj svijet. Samo individua može biti buntovnik i novi čovjek, temelj budućeg čovječanstva.

Učiteljica je upitala tri dječaka u njenom razredu:

"Što je tvoja majka radila kada si se jutros vratio iz škole"?

"Prala je veš" - reče Tom.

"Čistila je spavaču sobu" - reče Dik.

"Spremala se da izađe vani i zgrabi momke", reče Hari.

"Što? O čemu ti govorиш, Hari? - upita učiteljica.

"Pa, gospodice, reče Hari, moj otac je napustio dom i ona je bacila svoje pumperice u vatru i rekla da se vraća igri".

Ljudi su imitatori. Ljudi se ne ponašaju kao da su na vlastitom tlu. Oni su reakcionarni. Muž ju je ostavio i to sada stvara reakciju u njoj, potrebu za osvetom, revanšom - ona se vraća igri. To nije neka radnja koja je oslonjena na svijest, to ne ukazuje na tu individuu.

To je dokaz kako kolektivni um djeluje uvijek u zavisnosti od nekog drugog. Da li si za ili protiv - nema značaja; da li si konformist ili nekonformist - također nema značaja. Ali, uvijek je to dirigirano, diktirano i motivirano nekim drugim. Ostavljeni, ona se osjeća izgubljenom - što da radi?

Ja učim moje ljudi biti meditanti: biti ljudi koji uživaju u samoći, biti ljudi koji mogu poštovati sebe samog bez da pripadaju bilo kakvoj masi, koji neće prodati svoju dušu bilo za kakvu nagradu, priznanje i društveni ugled. Njihova počast, poštovanje i ugled su samo u njihovom biću - njihovoj slobodi, tišini, miru, ljubavi, u njihovoj kreativnoj akciji - a ne u reakciji. Ono što drugi rade ne označava njihov život.

Njihov život cvate iz njih samih. To ima vlastite korijene u zemlji i vlastite grane ka nebnu. U tome je njihova žudnja da dospiju do zvjezda.

Samо takav čovjek ima ljepotu i ljupkost. Samо je takav čovjek ispunio težnju bitisanja. Tako je iskoristio pravilno priliku koja mu je dana. Oni koji su ostali dio svjetine propustili su taj vlak.

BUNTOVNIŠTVO: SADA ILI NIKADA

*Voljeni Osho,
još od djetinjstva nosim buntovnost u sebi ali se osjećam nemoćan tako da živim pokorni život a ne buntovni.*

Sada, slušajući tebe otkrivam da ovaj buntovnik u meni može postati novi čovjek o kojem ti govorиш ali ipak još nisam izdvojen već sam i dalje jedan od onih mnogih.

Da li je moguće da mi svi i u sebi nosimo tu snagu koja može načiniti novi svijet na koji ti ukazuješ?

Svatko je rođen bezazlen, ispunjen mirom i ljubavlju... bez znanja o uskraćivanjima koji te očekuju u svijetu, bez znanja o nuklearnom naoružanju sa čime ti ukazuju dobrodošlicu, bez znanja o prljavim politikama koje su terorizirali čovječanstvo vjekovima. Ali i pored mira, ljubavi i vjere, buntovništvo može postati vodeća vrlina, jer je sve uništeno u njemu što je bilo lijepo, a na tom mjestu se nastanilo ružno i nasilničko. Mi samo ponavljamo igru koju nas je naučio naš roditelj. Iz generacije u generaciju jedna te ista bolest se produžava. Sa svim najboljim namjerama naši roditelji, učitelji, vođe, svećenici i slični njima nam usađuju ideju konkurenkcije, rivalstva, ambicioznosti stvarajući tako od svakog djeteta biće koje se sa životom susreće u borbi mišljenja, drugim riječima, u nasilju, u agresivnosti. Oni dobro znaju da ćeš uvijek biti u pozadini dok si agresivan. Tako se ti ističeš stalno kao da si uvijek sa nekim u rivalstvu; ističeš sebe tako snažno kao da je pitanje života ili smrti. Sve to je osnova našeg obrazovnog sistema.

Uvijek sam bio najbolji u svom razredu - a nikada nisam bio studiozan, nisam nikada išao redovno na nastavu. Jednostavno sam zaključio da taj nastavni program koji izučavamo tokom čitave godine može da stane u dva mjeseca intezivnog rada, ostalo vrijeme sam koristio uživajući u stvarima koje se uopće ne tiču nastave. Profesori su bili u čudu. A kada bi dolazio kući poslije završetka školske godine i rekao ocu da sam prvi u razredu, on bi komentirao: "To znači da je tvoj razred pun budala".

Rekao bih mu: "To je čudno. Kada druga djeca dođu kući i kažu svojim roditeljima da su prvi oni su zbog toga sretni, a ti izgledaš tužan što učim sa budalama. Zbog toga sam ja bio prvi, inače ne bi bilo za mene takve šanse".

On me nije nikada pohvalio, nije me nikada nagradio. Njegovo jedino ispoljavanje je uvijek bilo: "Veoma je čudno kako li uvijek nađeš neko odjeljenje glupana, i onda je normalno kako možeš biti prvi". No, ovakav stav je bio veoma rijedak. Roditelji obično daju podstrek: "Budi prvi i dobiti ćeš nagradu". Biti prvi - to donosi ugled roditeljima, porodici.

Svi te uče da budeš ispred drugih bilo po koju cijenu. Prije ili kasnije, dijete će postati grozničavo, početi će da se utrkuje. Čak i ako će u toj trci nekog ozlijediti ono će nastojati da Buddhe prvo. Izgleda da će nasilje biti dio društva koje ispoljava rivalstvo. U takvim društвima ti ne možeš imati prijatelja. Svi se pretvaraju da su ti prijatelji, ali su zapravo samo tvoji neprijatelji, jer se svi bore da dospiju na istu ljestvicu. Svi su ti neprijatelji jer se trude da pobijede a da ti izgubiš. I ubrzo ljudi počinju da uče umjetnost kako da ti izvuku stolicu, kako da se koriste lošim značenjima, jer ta tvoja pogrešna izražavanja njih dovode brže do cilja.

Poznavao sam jednog studenta... bio sam profesor na univerzitetu. Na dan ispitivanja nije se mogao sresti nijedan profesor u učionicama gdje bi taj student trebalo da polaže jer je bio poznat kao ubica, uvijek je bio spremjan da nekog ubije. Ono što je on radio bilo je: on bi došao sa mačem u salu za ispitivanje i odmah bi svoj mač stavio na stol tako da bi ga svi mogli vidjeti. Tako mu ne bi smio prići ni jedan profesor, a on bi donio svoje pribilješke i nesmetano bi prepisivao - tako je uvijek bio prvi.

Nijedan profesor nije htio da Buddhe promatrač na ispitima kojim je prisustvovao taj student. Moj rektor me je upitao: "Možeš li ti da obaviš to ispitivanje"? Rekao sam mu da nema problema za to.

On reče: "Ali, nitko nije spremjan za to". Ja mu rekoh: "Oni to ne shvaćaju".

Zatražio sam od jednog mog prijatelja, koji je bio Sik, da mi posudi njegov kripan - to je vrsta vrlo oštrog, velikog i opasnog mača. Samo jedan potez i ode glava?"

On mi reče: "Što namjeravaš da učiniš sa mačem?" Rekoh mu: "Pokušavam da ga naučim da Buddhe Sik".

On mi odgovori: "To je dobro. VAH GURUJI KI FATAH VAH GURUJI KA KHALSA." To je bila mantra Sika. "To je način kako majstor pobjeđuje. To je način kako sljedbenici majstora pobjeđuju."

On mi je tada dao svoj kripan i ja potom odoh u učioniku. Taj dječak je sjedio za stolom na kojem je bio njegov mač. Pri usporedbi sa mojim kripanom to je bio samo mali nož. Ja pridoh njegovom stolu i zabih svoj veliki kripan pored njegovog noža.

On me začuđeno pogleda i ja mu rekoh: "Odbaci sve listice za prepisivanje koje si donio. Samo pogledaj moj kripan".

Tada mu uzeh nož, na što on reče: "Što to radiš"?

Rekoh: "Ako samo još nešto kažeš, jedan potez i tvoja će glava biti na podu".

On odgovori: "Ti izgleda nisi normalan. Ja nisam ništa loše uradio, a ti si spremjan da me ubiješ".

Rekoh mu: "Nije u pitanju loše ili dobro. U pitanju je tko ima veći mač - a ja sam taj. Ja tako imam i veću moć da te izbacim iz ove sale". Potom bacih njegov nož kroz prozor.

Rekoh mu: "Ako odmah ne odložiš sve bilješke koje si donio sa sobom tvoja će glava letjeti kroz isti prozor". On mi dade sve svoje bilješke i ja ih bacih kroz prozor.

Rektor je sve to promatrao sa strane. "Što se dogodilo? Stvari su letjele vani: prvo je nož izletio, zatim nekoliko knjiga - izgledalo je kao da je neki metež po srijedi".

Rekoh mu: "Nemoj brinuti. Samo još jedna... ako se ovaj dječak ne bi promijenio ti ćeš vidjeti kako još jedna stvar leti vani". On upita: "Što?" Ja mu odgovorih: "Njegova glava".

Tada me on izvede ispred učionice i reče: "Žao mi je što sam vas angažirao za ispitivanje. Oprostite mi, nemojte uraditi nešto tako".

Odgovorih mu: "Nije bilo drugog načina da taj idiot dobije lekciju. Jer, svi profesori koje si poslao da ga ispituju su se plašili njegovog noža - nitko više nije bio spremjan da dođe. Što je on još mogao da uradi? Jedino je mogao da vas ubije, zato sam ja i donio ovako veliki nož".

To je ono čemu vas društvo nauči: prije ili kasnije morate biti znatno agresivniji ako ne želite da izgubite. Morate da izborite svoj stav. Jer i svi drugi pokušavaju da ostvare svoju ambiciju.

Rektor mi je tada rekao: "Vi ste otpušteni. Nikada više nećete biti pozvani da vršite ispite".

Ja mu na to odgovorih: "To je stvarno veliko od vas. To sam upravo tražio. To je nepotrebno jer ja ne želim da povrijedim nikoga. Život je taj koji će ih povrjeđivati - zašto bih ja bio taj? Zašto bih im ja dodavao više nevolja? Ali, isto tako, ja ne mogu popustiti nikom da mene vrijeđa. Veoma je dobro što ste me otpustili zauvijek.

On me potom pogleda i reče: "Da, i ja mogu također doći u tvoju kancelariju sa još većim kripanom".

Rekoh mu: "Nema veze čiju će glavu kripan posjeći. On ne pravi razliku".

"Što pod time mislite reći"? - upita on.

"Ja samo kažem da taj dječak može biti najbolji svake godine upravo zbog toga što ste svi vi kokoške, nepotrebno zaplašeni. On vam samo pokaže nož i tada je sve gotovo".

Svo je društvo nasilničko i zato i ti moraš biti još više nasilan ako želiš da budeš ambiciozan. Ja želim ne - ambicioznog, ne - konkurentnog čovjeka, čovjeka koji nema žudnju. Svako dijete može biti buntovnik. Sve što on treba je da ne Buddhe odijeljen od svoje bezazlenosti.

Tvoj osjećaj da ti nosiš buntovnost u sebi je u redu. Svako ima svog buntovnika - ali je društvo previše jako. Ono te čini kukavicom, podlacem. Ono se ne trudi da načini tvoju autentičnost. Ono nikom ne dopušta da Buddhe autentičan, osoben, jer tako može postati buntovnik protiv svega.

Ali sjeti se da prije no što postaneš buntovnik moraš ispuniti nekoliko uvjeta. Ja ne želim da budeš buntovnik starog kova, treba da budeš sasvim svjež. Moj buntovnik treba da nosi nove ideje, nova ostvarenja. Dok ne budeš imao dovoljno milosti, ljubavi, tišine svog srca, dok ti duboka meditacija ne Buddhe dio tvog bića - što će donijeti više svjetlosti, svijesti - ti nećeš moći ispuniti moje uvjete. Samo pod tim uvjetima ja želim da budeš buntovnik. Tek tada ti ćeš biti sposoban da ne učiniš ništa loše. Tada će biti dobro sve što uradiš. Kada je od ljubavi onda je sve dobro. Ljubav je ta magija koja sve transformira ka boljem.

Ja želim prosvjetljenog buntovnika. To je moguće jer je i prosvjetljenost moguća. Buntovnici su i prije postojali. Sve što mi trebamo je da se sinteza toga dogodi - buntovništvo i prosvjetljenje, da se susretnu Lenjin i Gautam Buddha. To bi bio najljepši mogući fenomen.

Jedan prijatelj mi je iz Japana poslao statuu Gautam Buddhe. Bila je to rijetka statua, nikada prije nisam vidio tako nešto. Na jednoj ruci te statue je bila mala zemljana lampa sa pramičkom. Trebalо je da se stavi nešto ulja ili čistog maslaca kako bi ta lampa mogla svijetliti. Prijatelj mi je rekao: "Ovo je uvjet: mora da gori plamičak neprestano". A u drugoj ruci te statue je bio isukan mač. To je bilo moguće samo u Japanu. Samo Japan je mogao stvoriti borilačke vještine i gađanje lukom koje se bazira na meditaciji. To je bila meditativna umjetnost.

Mi u Indiji ne možemo pojmiti da Gautam Buddha ima mač. Ali ljestvica te statue je bila u tome što je polovina lica, koje je bilo obasjano svjetlošću te svijeće, održavalo mir - tako tih i smiren, a na drugoj strani je njegovo lice bilo oštro nalik maču, bilo je to lice velikog ratnika. Umjetnik koji je stvorio to djelo mora da je uradio veliki posao. Na istom licu on nam je pokazao veliku sintezu - mač u rukama mira.

Ovo je moja ideja buntovništva, buntovnika. To mora proizići iz tvoje ljubavi prema humanosti, čovjeku, a ne iz bijesa prema prošlosti, samo iz kreativne milosti prema budućnosti. Ti ne treba samo da uništavaš staro; tvoj ideal, tvoj cilj je da stvorиш novo, a pošto se novo ne može stvoriti dok se ne ukloni staro ti to trebaš poništiti. No, nema nikakvog gnjeva u tome. To je jednostavni proces. Kada rušiš neku staru građevinu tada ti nemaš ljutnje i gnjeva u sebi. Ti samo raščišćavaš to mjesto kako bi izgradio novo i ljepež zdanje.

Moji sanijasini treba biti oboje: mir, tišina, svjetlost, kvaliteta njegovog unutrašnjeg bića, a isto tako i buntovnik protiv svake nepravde, protiv svake nehumanosti. Ali u kreativne svrhe... da materijaliziraš san jedne autentično humane zajednice koja će biti u mogućnosti da pruži jednak mogućnosti za sve; slobodu za sve, obrazovanje koje nije nasilničko, koje nije samo informativno već i transformativno, obrazovanje koje će te učiniti više individualnim i omogućiti da se ispolji i procijeta najbolje u tebi.

Ti upravo sjediš sa ljudima koji imaju takav san. I ljudi izvana imaju jedan san - onaj kada su bili mala djeca - taj san je iste kvalitete ali je bio potiskivan, podcjenjivan. Njihove zabrane se mogu ukloniti.

Moji sanijasini trebaju biti goruća baklja koja se kreće svijetom kako bi dijelili svoju vatru sa svim onim

koji su za to spremni. I biti ćeš iznenađen, jer nema čovjeka koji nije sanjao lijepi san o budućnosti i koji nije bio u stanju bezazlenosti, koji makar jednom nije osjetio okus mira, ljubavi, ljepeze. Ali sve ovo je bilo uništeno, zagađeno, oprljano od ružnih društvenih sistema. Jedina snaga leži u njihovoј vremešnosti, drevnosti. No, sada je to njihova moć, ta je drevnost iskazana kao velika slabost. To sada samo treba malo gurnuti, to je izumrlo društvo. Ono kopa vlastiti grob svojim rukama i stoji na samoj ivici tog groba. Ti treba samo da ga gurneš i odmah ćeš otkriti da je u grobu čovjek nalik Ronaldu Reganu. A sa takvim ljudima odlazi čitavi svijet koji je on predstavlja.

Mi treba da počnemo iz početka, sa polazne točke. Iznova Adam i Eva, iznova rajske vrte, ... iznova pravi početak.

ZA TEBE JE TVOJE SVIJETLO JEDINO PRAVO SVIJETLO

Voljeni Osho,

da li su tvoji sanijasini buntovnici?

Da li je istina da se buntovnik rađa a ne stvara, da li smo mi rođeni buntovnici koji su ukroćeni i uslovljeni od strane našeg društva?

Onaj koji nije buntovnik neće doći k meni. Činjenica da je on došao i postao iniciran je dovoljan znak da je buntovnik.

Svi moji sanijasini su buntovnici. Onaj koji nije buntovnik je protiv mene jer sve što ja govorim je protivno prošlosti čovječanstva - tradicijama, kulturama, civilizacijama, religijama. Sve dok pojedinac ne Budhe spremam da isključi sebe iz prošlosti i sjenke smrti on ne može postati sanijasin jer moji sanijasini nemaju prošlosti. Oni samo imaju budućnost. Ne postoji povezanost sa prošlošću, to je samo odijeljenost od svega što je staro i mrтvo. Oni su samo zainteresirani za budući rast tvojeg bića, tvoje svijesti, tvoje cjelokupne individualnosti. To je upravo pravo značenje biti buntovnik: živjeti u doslihu sa vlastitim svijetom, bilo koliko da je malo, i tražiti svoj put u nepoznatu budućnost. Treba pružiti sve mogućnosti, prihvatići sve izazove nepoznatog bez straha, kao da si prvi čovjek na zemlji.

Prošlost je bremenita, i ako bi se zakočio za takvu prošlost ne bi zamakao ni koraka naprijed. Na tvojim leđima je ogromno breme prošlosti i tvoje mogućnosti se lome veoma lako. To se događalo vjekovima - ljudi su živjeli pod teretom, uslovljavano, tako da nikada nije bilo mogućnosti da žive na svoj način. Oni su uvijek bili kršćani, muhamedanci, Hindusi - ali nikada svoji.

Moji sanijasini ne pripadaju nijednoj ideologiji, filozofiji, teologiji. Oni su čisti od svega onoga što je utemeljeno u prošlosti čovječanstva, čisti su od svega što je prošlo. Njihove oči su okrenute ka budućnosti. Oni tragaju i traže svoj razvoj bez straha od mase koja ih okružuje, svjetine - koja ne posjeduje nikakvu individualnost. Svjetina je stado ovaca, oni su ovce koje se postave na mjesto ispaše.

Moj sanijasin je buntovnik. On se izdvaja iz mase, stoji usamljen kao lav, traži sebe, traži svoj put, svoje dostojarstvo, svoju slobodu.

Ti me također pitaš: "Da ti je istina da se buntovnik rađa a ne stvara, da li smo mi rođeni buntovnici koji su ukroćeni i uvjetovani od strane našeg društva?"

Buntovnik je rođen a ne stvoren. Zapravo, ništa što je značajno u čovjekovom životu nije stvoreno. Ono je unutarnje, rođeno - ti to donosiš na svijet sa svojim rođenjem. No, ti se rađaš u društvu, u svjetini, i upravo to biva prokletstvo jer ljudi od kojih si potekao i oni koji te dočekuju nemaju nimalo poštovanja prema individuama, posebno prema djeci. Oni uvjereni misle da su djeca njihovo vlasništvo, i shodno tome nastoje da ih ispune svojim neostvarenim ambicijama. Oni su frustrirani. Oni su jurili za svojom sjenkom, nisu bili sposobni da dostignu nijedno ispunjenje. Sada je njihova ambicija samo u tome da moraju njihova djeca da ostvare to što oni nisu. U tome će za njih biti nekog zadovoljstva jer su ta djeca dio njih, njihova krv. Oni će živjeti tako, kroz svoju djecu.

Ideja da se ostvaruju svoje ambicije kroz svoju djecu je veoma opasna. To znači da nećete dopuštati djeci biti svoja - oni trebaju biti ono što vi želite od njih. A ti ne možeš znati što bi on... ne postoji način da se otkrije ono što će djeca biti ako mu pružiš slobodu da odlučuje i živi po svome. Ti pomažeš djetetu ali to ipak radiš pod nekim uvjetom - izrečenim ili prešutnim - sa: "Ti treba da budeš ispunjenje naših želja, predstavnik naših težnji, ostvarenje naših ambicija".

U tome leži razlog što nitko nije onakav kakav je po prirodi: on je uvijek netko drugi. Ti ne možeš biti sretan ako si netko drugi, ali se možeš pretvarati jer tako igras ulogu koja ti je nametnuta: neću bili autentičan i originalan. Ako si katolik, misliš li da bi te ostaviti na miru da budeš svoj. Ne, ti moraš biti katolik. Inače, u protivno, bilo bi ti otvoreno čitavo nebo. Ako bi birao po svom ličnom nahođenju, po svojoj intuiciji... što je veoma snažno i naglašeno kod djece, ali postepeno, u lošim uvjetima, i to postaje slabo. Glas roditelja, učitelja, društva i svećenika postaje sve jači i jači. A ako želiš da saznaš glas o sebi ti moraš proći kroz masu glasina iznutra sebe. To je veoma lijepi eksperiment za meditante: samo da pogledaju unutar sebe - čiji je to glas. Nekada je to glas tvog oca, nekada tvoje majke, nekad djeda, nekad tvog učitelja. A ti su glasovi različiti. Samo jednu stvar nećeš tako lako otkriti a to je tvoj glas. On je uvijek bio potiskivan: uvijek ti je bilo nalagano da slušaš starije, da slušaš svećenike, učitelje. Nikada ti nije bilo rečeno da treba da slušaš svoje srce.

Ti još nosiš maleni, slabo čujni glas svog srca, a u masi tuđih glasova teško je to i čuti. Prvo se moraš oslobođiti od svih tih drugih glasova i unutarnje buke, postići određeni kvaliteta mira, tištine, lagodnosti. Samo će tada doći na vidjelo kao iznenađenje da i ti imaš svoj glas. To je uvijek bilo prisutno nalik nekoj podzemnoj struji.

Sve dok ne otkriješ svoju prirodnu sklonost, tvoj život će biti samo jedna duga tragedija od rođenja pa do smrti. Jedini ljudi koji su bili blaženi su bili oni ljudi koji su živjeli po vlastitoj intuiciji, sa buntom protiv onih koji su htjeli da mu nametnu svoje ideje. Bilo koliko da su vrijedne te ideje one su neupotrebljive jer nisu tvoje. Samo je značajna ona ideja koja se rodi u tebi, raste u tebi, cvjeta u tebi.

Svako je rođeni buntovnik jer je svatko rođen da Buddhe individualac po svom nahođenju. Svako se rodio ne zato da bi bio dio drame već da živi autentičan život; ne da Buddhe maska već da Buddhe originalno lice. Ali nijedno društvo do sada nije dopuštao osobi da Buddhe svoja. Ponekad se dogodi da neka osoba izbjegne - Gautam Buddha, Zaratustra, Chuang Tzu, Kabir. Svi ovi ljudi su patili pod pritiskom društva ali su uvijek nalazili zadovoljstvo biti svoji. Svi napadi društva su bili ništavni pred zadovoljstvom koje su našli. Oni su patili sa smijehom.

Kada je bio ubijen Al-Hilaj Mansur od strane ortodoksnih muslimana, tradicionalista jer je on govorio stvari koje su bile buntovne; sakupilo se skoro milijun ljudi da vidi jedno veoma ružno ubistvo. Raspeće Isusa Krista je izgledalo znatno kulturnije od toga jer je Al-Hilaj Mansur bio doslovce isječen na sitne komade. Bila mu je odsječena noga, ruke, bile su mu izvađene oči - komad po komad. To je bila tortura kroz koju još nitko nije prošao kao on sa smiješkom na licu. Pod svom tom nehumanošću, varvarstvom...

Jedan od ljudi koji ga je sjekao nije mogao da se odupre iskušenju a da ga ne upita: "Zašto se smiješ? Čak i ja se osjećam bijedno, tužno, sa osjećajem krivnje. No, to je moja dužnost, moj posao. Zašto se smije"? Ono što je potom rekao Mansur treba da se upamtiti. On je rekao: "Smijem se jer vi ubijate nekog drugog. Vi ne ubijate mene - to je izvan vaših mogućnosti. Ja znam sebe kojeg ni vatra ne može sagorjeti ni mač sasjeći. Vi možete posjeći tijelo... ja se upravo smijem vašoj ludosti i ludosti cara koji je naredio ovo ubistvo".

Svi su rođeni buntovnici i zbog toga je lako preobraziti nekog tko je iole živ. Samo malo razumijevanja, malo ohrabrenja i njemu se može pomoći da odbaci svu svoju prošlost i da se preporodi. Svako može postati buntovnik.

Ženka gorila je odbijala sve svoje mužjake. A zoološki vrt je trebao neku prinovu od gorile. Bili su u nedoumici što da rade.

Jedne noći se čuvar vraćao kući automobilom i pored puta je ugledao kosmatog i dlakavog Talijana koji je šetao pored ceste razgoličen do pojasa. Čuvar zoološkog se zaustavio i pozvao Talijana: "Hej, platit će ti pet stotina dolara ako dođeš u naš zoološki vrt i vodiš ljubav sa ženkicom od gorile".

"Tornjav se, gade - odgovori me uvrijeđeni Talijan, mora da si lud". Potom nestade.

Te večeri je imao sukob sa ženom koja je dizala dreku oko svega i plakala: "Majko moja, tako smo siromašni i treba novac. Sutra ti otidi praviti ljubav sa ta gorila. Ne vraćaj se kući".

Sljedećeg jutra u zoološkom vrtu Talijan se spremao da uđe u kavez kod gorile. Okrenuo se prema čuvaru i rekao:

"Čuj, vodim ljubav sa ta gorila ali imati tri uvjeta: prvi, ne može da je ljubi; drugi, to činiti samo jednom i treće, kada se djeca rodi budu katolik".

POTPUNA SLOBODA - NIŠTA MANJE !

*Voljeni Osho,
da li je put buntovnika srednji put ili je to ekstremni put? Čula sam da govorиш i za jedno i za drugo, a
isto tako i da nema puta.
Što vodi buntovniku?*

Buntovnik nema smjer koji prati; oni koji slijede neki put nisu buntovnici. Pravi duh buntovnosti ne treba vodstvo. Njega vodi samo vlastita svjetlost. Ljudi koji se ne mogu buniti trebaju vođe, žele biti sljedbenici. Njihova psihologija je ta da ako budu sljedbenici biće oslobođeni od svih odgovornosti; tada majstori, vođe, mesije postaju odgovorni za sve. Sve što je potrebno da sljedbenik uradi je vjerovati. A samo vjerovati je drugo ime od duhovnog ropstva.

Buntovnik je u stanju velike ljubavi za slobodom - potpunom slobodom, ništa manje od toga. Dok on nema spasioca, božjeg izaslanika, mesije, vođenja, on se jednostavno kreće u životu po svojoj prirodi. On ne slijedi nikog, ne oponaša nikoga. On je izabrao najopasniji put u životu: put odgovornosti, ali prepun radosti i slobode. On je padao mnogo puta, činio je greške ali se nije nikada kajao zbog toga jer on uči duboku tajnu života: čineći greške i uočavajući ih ti tako postaješ mudriji. Ne postoji drugog načina da se postane mudar.

Lutajući na svom putu postaješ svjestan onoga što je pravo, i onoga što nije dobro. Sve što ti donese patnju, bijedu, što ti zamrači život bez nade za izlaz iz tog stanja, bez nove zore to je znak da si zalutao. Nadi izlaz - budi ponovo u stanju mira, tištine, lakoće i blaženstva - tada si ponovo na pravom putu. Ne postoji drugog kriterija osim toga. Biti blažen je biti u redu. Biti jadan je biti loše.

Hodočašće buntovnika je ispunjeno iznenađenjima. On nema mapu, smjera, zato je svakog trenutka u

novom prostoru, novom iskustvu - u samo njegovom iskustvu, samo njegovoj istini, samo njegovom blaženstvu, samo njegovoj ljubavi. Oni koji slijede druge ne znaju ljepotu iskustva iz prve ruke. Oni su uvijek nešto koristili iz druge ruke, koristili su drugorazredno znanje, a pretvaraju se da su mudri. Ljudi su stvarno veoma čudni. Oni uopće ne vole da koriste, recimo, tuđe cipele, čak na svoje noge neće staviti ni korištene cipele. Ali, koje samo smeće oni nose u svojim glavama... samo korištene cipele! Sve što oni znaju je pozajmljeno, imitacija, naučeno ne po iskustvu već samo po sjećanju. Njihova se znanja sastoje od sjećanja, memoriranja. Buntovnik nema takav put. On hoda i stvara svoj put za vrijeme hoda, neposredno. Buntovnik je nalik ptici u letu na otvorenom nebu: koji put ptica slijedi? Ne postoji magistrala po nebu, nisu ostale stope nekih drevnih ptica, nekih velikih ptica, svetih ptica. Nijedna ptica ne ostavlja tragove na nebu iako je nebo uvijek otvoreno. Ti samo letiš i stvaraš svoj put.

Nađi smjer koji ti donosi radost. Kreći ka zvjezdama koje zveče praporima u tvom srcu. Ti si taj odlučujući faktor, nitko drugi! To je razlog zbog kojeg sam ja često govorio o srednjem putu kada sam pričao o ljudima koji vode ka ekstremima jer ekstrem nikada ne može biti cjelovit. To je samo jedna strana. U određenom kontekstu ja sam izražavao njihovu kontradikciju govoreći da kada samo istražuješ jednu stranu onda gubiš onu drugu, dakle, živiš sa pola mogućnosti. Uvijek će ti nedostajati nešto veoma vrijedno a da nećeš znati što ti nedostaje. U tom smislu sam govorio o srednjem putu.

Čovjek koji hoda srednjim putem, zlatnom sredinom - sasvim po sredini posjeduje obije strane, kao da ga oba krila nose ka najdaljim krajevima. On tako spaja sve krajnosti u svom biću. On tako stoji u sredini ali njegova krila dospijevaju podjednako do obije krajnosti. On živi potpuni život.

Ali u jednom drugom kontekstu ja sam govorio i protiv tog srednjeg puta jer život nije tako jednostavan da bi se mogao shvatiti lako. To je najkompleksniji fenomen u svijetu. To tako treba i da Buddhe jer je to najrazvijenije stanje svijesti u čitavoj egzistenciji. Njegova temeljna kompleksnost je u tome da se o njemu ne može govoriti u potpunosti; samo možeš govoriti o jednom aspektu. A kada govorиш samo o jednom aspektu ti automatski odbacuješ onaj drugi, ili u najboljem slučaju ti ga ignoriraš, a život je kombinacija svih proturječnosti. Zato kada govorиш o jednom aspektu, kontradiktornom aspektu - koji je također dio života koji ti ispoljavaš - treba da Buddhe potisnut, negiran. Da bi me pravilno razumjeli, treba da shvatite sve o čemu govorim samo u određenom kontekstu. Nikada to ne uzimajte van konteksta, inače ćete biti jednostavno zbumjeni, u konfuziji. Jednom sam govorio o srednjem putu, jer, kao što sam rekao, ja obuhvaćam cijeli život - njegova ljepota je u njegovoj potpunosti. Drugom prilikom sam govorio i o ekstremima jer i oni imaju svoju određenu ljepotu. Život čovjeka koji ide srednjim putem je uvijek mlak. On je previše razborit. On svaki svoj korak programira plašeći se da kojim slučajem ne zaluta u ekstrem. Čovjek koji slijedi srednji put ne može živjeti strastveno, on ne možeigrati sa svake strane podjednako. Zbog toga, osoba mora naučiti da živi ekstremne prostore. Ekstremni prostori sadrže intenzitet, ali isto tako ne poznaju cjelinu. Stoga, kada sam govorio o intenzitetu doživljavanja ja sam naglašavao ekstreme. Ali, sve je to bilo rečeno samo u određenom kontekstu.

Gоворио сам исто tako i da nema puta. Под идејом пута mi uvijek podrazumijevamo ceste, široke ceste, magistrale koje su već tu - ti samo treba da kreneš njima. Zbog toga sam ja odbijao da ima bilo kakvog puta. U stvarnom životu ti si taj koji treba da kreira. Ti treba da stvaraš svoj put upravo dok se krećeš njime. Dok hodaš svojim životnim putem ti ga i stvaraš: malo po malo, korak po korak; inače, ti ulaziš u nepoznati prostor koji nije ograničen, koji nema staza putokaza. 'Tvoj hod stvara stazu, ali naravno, ti ne možeš pratiti to, ti već hodaš tom stazom - tako ona treba i da se stvara. I zapamti, tvoj put ne možeš biti ničiji put jer ga stvara osobena individua. Ako bi ona slijedila nečiji drugi put tada bi izgubila svoju individualnost, a to je najljepše iskustvo što je egzistencija stvorila.

Gubeći sebe, što misliš da pobijaš? Samo ćeš postati obični licemjer. Zbog toga su svi takozvani religiozni ljudi hipokriti bilo da slijede Krista, Budu ili Mahavira. Ne samo da su hipokriti već su i kukavice. Oni nisu uzeli vlastiti život u svojim rukama, oni ne zasluzuju poštovanje vlastitog ponosa, oni nisu ni pokušali da se izbave, nisu ni pokušali da otkriju: tko sam ja? Oni samo nastoje da oponašaju nekog drugog. Oni mogu postati dobri glumci ali ne mogu biti svoji. A tvoja gluma - bilo koliko da je dobra, uspješna - uvijek će ostati nešto površno, nešto nalik sloju prašine po tebi. Bilo koja situacija to može stresti, a tada će se uočiti tvoja stvarnost. Ti ne možeš izgubiti svoju osobnost. To je tvoje pravo biće. A posebno buntovnik... Njegov stvarni temelj, njegova prava spiritualnost, njegovo cijelo biće je samo jedna tvrdnja njegove jedinstvenosti. To ne znači da on ojačava svoj ego jer on poštuje također i tvoju osobenost.

Ljudi nisu ni jednaki ni nejednaki. Ti filozofi su sasvim nesvesni psihologije, neobaviješteni su o naučnoj istini. Stvarna ideja jednakosti je sasvim bez osnove. Kako možeš zainteresirati osobeno ljudsko biće da Buddhe jednako sa drugima?

Da, njima će svakako biti dana jednaka mogućnost - ali za što? Za jedan veoma čudan razlog. Njima će biti dana podjednaka mogućnost za lični razvoj. Drugim riječima, njima će se dati podjednaka mogućnost da ne budu jednaki, biti jedinstveni, osobeni. A pregršt raznolikog cvijeća, različitih boja, raznolikih mirisa, čini svijet bogatijim.

Sve religije su samo pokušavale da načine svijet siromašnim. Samo pomisli, danas se naseljenost svijeta približava cifri od pet milijardi ljudi. Samo pomisli, pet milijardi ljudi šeta svijetom goli kao Mahavira. Oni čak neće moći ni naći hranu. Tko će im je dati. Gdje će otići da prose? Jer, gdje god da se okrenu naći će gole Mahavire, gladne, žedne i bolesne ljudi koji vase za hranom.

Dobro bi bilo da ljudi nisu toliko glupi da slijede takve ljudi koji ih vođe u neimaštinu. Oni bi trebali da tim ljudima kažu "zbogom" i još: "Mi ćemo vam se klanjati, graditi vam hramove, ali, oprostite nam, toliko

daleko ne možemo ići. To je samo za posebne ljude." Samo dvadeset i četiri osobe u čitavoj kreaciji, dvadeset i četiri sveca, od kojih je po nalazima povjesničara dvadeset i jedan izmišljeno, nikada se nisu pojavili. Samo trojica su povjesne ličnosti. Ali u tom vremenu ideja broja dvadeset i četiri je predstavlja neku veličinu.

Ponekad su brojevi veoma značajni. U Americi, recimo, broj 13 predstavlja opasan broj. Ipak, to je običan broj kao i svaki drugi. U drugim dijelovima svijeta o tom broju ne misle tako. Ali se u Americi zato hoteli ne izgrađuju sa trinaestim spratom, oni taj sprat ne broje. Obično biva da poslije dvanaestog dolazi četrnaesti sprat. Trinaesti jednostavno nikad ne dođe jer nitko ne želi da stanuje na tom spratu. Općinska uprava ne može upisati broj 13 ni na jednoj zgradi - taj broj jednostavno ne postoji u njihovom gradu. Poslije dvanaest dolazi četrnaest jer nitko ne želi da ima broj trinaest, to je āavolji broj.

U vrijeme Mahavire broj 24 je postao spiritualan broj. Te stvari su se događale kao moda. Ne može se dati ni jedan razuman razlog za to. Džaini su objavili da su imali dvadeset i četiri tinankare. Broj dvadeset i četiri je postao važan jer dan ima dvadeset i četiri sata a svo stvaralaštvo je u skladu sa danom - pola toga je mračna noć, a druga polovina je ispunjena sa svjetlošću dana. Po jednom prikazanju će biti dvadeset i četiri tirtankare... baš kao na starom djedovom satu koji otkucava svakog sata. Još takvih satova ima na gradskim sat-kulama i univerzitetima.

Nitko nije želio te sate u svojem domu jer nisu mogli spavati čitavu noć od zvonjave svakog sata. Sat ne zna da li si ti budan ili spavaš: on se mehanički pokreće.

Mehanizam egzistencije po džainima je takav da na svaki sat - a to znači milijuni i milijuni godina - dolazi pojedan tirtankara koji će biti potom naslijeđen drugim. To je razlog zašto ih i ima dvadeset i četiri. Samo trojica, ili možda četvorica, su malo više ubjedljivi... ali dvadeset od njih su zasigurno rezultat imaginacije za popunjene broja dvadeset i četiri.

Gautama Buddha... njegovi sljedbenici mora da su mislili: "Mi smo veoma siromašni, mi imamo samo jednog Budu, a ti ljudi imaju dvadeset i četiri tirtankare, sve prosvijetljene i probuđene osobe. Naša religija je veoma siromašna i mora se nešto uraditi." To je jasna konkurenca na tržištu! Oni nisu mogli reći da su imali dvadeset i tri Buddhe do tada, nije bilo nikakvih podataka u njihovoj povijesti do tada, nije bilo hramova posvećenih nekim drugim Buddhamu, nije bilo nikakvih spisa o nekim drugim Buddhamu. To je bilo veoma teško za njih i zato su našli novi put. Oni su stvorili priču da je Gautam Buddha bio prethodno rođen dvadeset i tri puta. Što god da je rekao prije morao je to reći sasvim prefinjeno, dobro sistematizirano jer poslije dvadeset i tri puta prethodnih života to je moralno biti definitivno. Ovo je bilo posljednje njegovo vraćanje na zemlju i zato prije toga nije bilo nekih spisa. No, oni su ipak izumili broj dvadeset i četiri.

Do tog vremena Hindusi su imali samo deset avatara, deset inkarnacija Boga. Iznenada su se prisjetili... sve do Mahavirinog vremena svi hindu spisi su opisivali samo deset inkarnacija boga. Pošto su oni iznenada uvidjeli da su izgledali siromašni na toj tržnici ideja, morali su nešto izmisli - jer ako bi ih netko pitao morali bi reći broj deset. Džaini imaju dvadeset i četiri, budisti također dvadeset i četiri. Taj broj pripada univerzalnom zakonu jer su tada postojale samo tri religije u Indiji.

Hindusi su bili u velikoj neprilici, što da se radi? Svi njihovi dotadašnji spisi navodili su da je bilo samo deset inkarnacija. Oni su bili u znatno težoj situaciji od budista. Budisti nisu imali spise tako da su oni morali izmisli divnu priču: ništa nije zabilježeno jer će Buddha u svojoj posljednjoj inkarnaciji reći najbolju verziju svog učenja. Dvadeset i tri puta on se ispravljao, dvadeset i četvrti put je donio potpunu perfekciju. Tom prilikom će biti zabilježeno, biće izrađene statue, biće podignuti hramovi. Ništa se nije suprotstavljalo njihovoj imaginaciji; oni su mogli izmišljati u međuvremenu, da bi ispunili prostor sa izmišljenim Buddhamu. No, Hindusi su bili u većoj nevolji. Svi njihovi spisi, bez ijedne iznimke, su govorili o broju deset. Ali oni su počeli pisati nove spise bez sumnje da će to izazvati velike proturječnosti. Svi spisi stvoreni od Hindusa poslije Buddhe i Mahavire su imali dvadeset četiri inkarnacije boga. Broj je morao biti isti.

Ove religije ne mogu biti učitelji istine. One samo mogu biti obrobljivači čovječanstva. Oni su se trudili da okupe što više ljudi pod svoje okrilje jer stiču veću moć. A kukavice su uvijek spremni da slijede stado, svjetinu jer se inače osjećaju usamljeni, sami, uplašeni. Ovaj prostrani univerzum, a ti si sam... nitko, čak ni suputnik - unutarnji mir neba, nikog nema da ti pokaže put, nitko da ti ukaže na smjer.

Buntovnik je stvarno spiritualno biće. On ne pripada stаду, on ne pripada nijednom sistemu, ne pripada nijednoj organizaciji, nijednoj filozofiji. jednostavno, prosto rečeno: on ne želi ništa posuđivati od drugih. On ponire duboko u sebe i otkriva vlastiti životni izvor, svoje vrelo.

Kakva je potreba za određenim putem? Ti si već tu, ti živiš, postojiš, ti si svjestan. Sve što je potrebno za temeljno traganje to je već dano rođenjem. Pogledaj samo u svoju svijest i to ćeš naći, naći ćeš ukus toga. Pogledaj u svoj život i naći ćeš bakonačnost toga. Pogledaj sebe i naći ćeš našsvetiji, najdrevniji sveti hram koji je smješten unutar tebe, unutar tvog tijela - jer on isijava božanstvom, božnjim, isijava svime što je najljepše, sve što je istinito, što ima vrijednost.

Pitao si me: "Što vodi buntovnika?" To je upravo njegova najveća ljestvica da nema potrebe za vođenjem. On ima vlastiti smjer, svoj put, on je svoja filozofija. on je svoja budućnost. To je deklaracija da: "Ja sam sve ono što želim i trebam, a egzistencija je moj dom. Ja ovdje nisam stranac."

*Voljeni Osho,
koja je razlika između buntovnika i prosvijetljenog? Da li je moguće bili stvarni buntovnik a ne biti prosvijetljen?*

Moguće je biti buntovnik a da nisi prosvijetljen. Također je moguće biti prosvijetljen a da nisi buntovnik. No, oboje bi bilo nepotpuno. Nešto bi nedostajalo, nešto što je veoma bitno. Bilo bi to nalik lešu - duša bi nedostajala.

Buntovnik koji nije prosvijetljen živi u mraku, nesvjesno, zaslijepljeno. On ne zna što je ispravno a što nije. On nema jasnou viziju. On nije u mogućnosti da otvorí srca drugih ljudi u velikom cilju rađanja novog čovječanstva, jer on još nije rođen. Njegova buntovnost je samo način mišljenja. On je revolucionarni misililac, on je filozof, ali on ne zna pouzdano kako će završiti ova noć i što će donijeti nova zora... kako sunce izlazi, kako ptice pjevaju, kako se otvaraju latice cvijeta. Ali on može sanjati, on može razmišljati. U prošlosti je bilo mnogo filozofa koji su prihvaćeni kao buntovnici, veliki buntovnici, ali od njih nećete ništa dobiti osim nekoliko divnih fragmenata uma - nepovezanih, nenaučnih, nesistematičnih, koji nisu u mogućnosti da to što znaju transformiraju u stvarnost.

Mora da si čuo definiciju filozofa: on je slijepac koji u mrkoj noći, u neosvijetljenoj kući traži crnu mačku koje nema tu. Ali nevolja tu ne prestaje - ima mnogo onih koji tvrde da su je uhvatili. Oni daju čak i opis te crne mačke, a pošto je još nitko nije vidio, ti ne možeš reći da to nije istina. Oni nemaju nikakvih činjenica, ali nemaš ih ni ti! Zato, sve što su svi zaslijepljeni filozofi isticali je prihvaćano bez opovrgavanja. To nije opovrgavano iz nekih drugih računa, jer vlada nije brinula zbog takvih buntovnika i njihovog buntovnog razmišljanja. Oni su dobro znali da su ta njihova razmišljanja samo mjeđu od sapunice; u njihovoj dubokoj uspavanosti oni su bili samo brbljavci.

- Mik i Džo su se vraćali kući sa jedne turneje po talijanskim vinogradima gdje su se propisno zabavljali i bili ugošćeni.

“Mik, jesmo li blizu grada”?

“Da, mora biti, reče Mik, uočavam više ljudi”.

“Onda sporije vozi” - reče Džo.

“Što misliš pod time: sporije vozi”, reče Mik, “ali, ti voziš”

Buntovnik koji nije prosvijetljen je slijepi buntovnik ne samo da je slijep već i opijen te je njegova buntovnost neka vrsta reakcionarnosti. To je pravo značenje riječi “buntovnik” - borba protiv nečega, uzvraćanje silom. On može vidjeti da je nešto loše, nešto treba da se uništi: njegov život nije slobodan, lanci su mu na nogama, lisice su na rukama koje moraju biti prekinute. On se mora oslobođiti, to je jedina pretpostavka.

Jedna stvar je sigurna: on poznaje bijedu, on zna što je patnja; on zna da je njegova ljudskost bila spuštena na nivo životinje, pa je njegov ponos uništen, njegovo dostojanstvo sasvim srušeno. On je sasvim svjestan što mu je bilo oduzeto i počinje se boriti protiv toga. Njegova buntovnost je reakcionarna, negativna. To je borba “protiv” nečega a ne borba “za” nešto.

Ja želim da dodam značenju riječi buntovnik još i pozitivni aspekt koji se ne može naći u rječnicima. Svi su rječnici, bez izuzetka, nepotpuni jer pružaju samo jednu značenje: uzvraćanje, borbenost. A kakva je svrha toga ako ti nemaš jasan stav o tome čemu to služi? Ako ti nemaš viziju budućnosti, bolje budućnost, sa više zadovoljstva i radost, onda nema ni svrhe boriti se. Ali, buntovnik koji nije prosvijetljen će ostati negativan u svom pristupu, ili, bolje reći, ostati polovičan.

Prosvijetljeni čovjek koji nije buntovnik je isto tako polovičan. On zna što treba da se dosegne, on je spoznao mogućnosti čovjeka, on zna koliko daleko može dospjeti slava čovječanstva. Ali on nije da se sukobi sa postojećim društvom, postojećim ropoljivom, sa svim zabludama i preprekama koje se nalaze na putu između sadašnjosti i budućnosti, između starog čovjeka i novog čovjeka. Ta vrsta prosvijetljenog čovjeka je postojala i on je bio štovan - bio je štovan od stare vrste ljudi, tradicionalne i ortodoksne, konvencionalne i utemeljene u drevno nastojiće.

Prosvijetljeni čovjek posjeduje vizije bolje budućnosti, boljeg čovjeka ali on nema snage da se bori za ostvarenje toga, da se bori protiv tradicije, protiv konvencionalne strukture društva i protiv bivšeg čovjeka, starog uma, kondicioniranog i utemeljenog jer on živi pod njihovom prismotrom, živi od njihovog poštovanja i velikodušnosti i štovanja. On nije dovoljno hrabar da odbije svu društvenu pozornost i poštovanje koje mu oni ukazuju i kojom ga obasipaju; da zaboravi da je bio svetac i mudrac a da je sada nitko - odbačen, možda i razapet, ali svakako samo borac protiv lošeg i borac za dobro koje će biti blaženstvo za sve.

Stoga oboje treba da je tu: neprosvijetljeni buntovnik i mudri čovjek, mudar i prosvijetljen ali ne buntovan. Ja želim da ti shvatiš tu stvar veoma jasno, da čovjek koji nije istovremeno i prosvijetljen i buntovan, zapravo i nije čitav. On je nepotpun, nedovršen - nešto mu nedostaje. On nije bogat, nije bogat kakav bi mogao biti da mu je pristupačno to što mu nedostaje.

Moj koncept prosvijetljenog čovjeka je taj da je on sačinjen od buntovnosti, sasvim buntovan čovjek. Po meni, prosvijetljenost i buntovnost moraju postati istovremeni fenomen, harmonično jedinstvo, organsko jedinstvo. Stoga sam ti govorio da sam doveo na svijet novog čovjeka - novog buntovnika i novo prosvijetljeno biće sazданo u jednoj osobi, sazданo u svakoj individui.

Ova sinteza će biti sasvim nužna u budućnosti.

Prošlost je vidjela Gautam Budu, krajnje prosvijetljeno ali ne i buntovno biće. U tome leži razlog zašto on nije bio razapet već štovan, čak i od strane kraljeva, careva, učenih ljudi njegovog vremena. Tada nije bilo

straha od Gautam Buddhe za tadašnje vladajuće strukture.

Ja sam vam govorio o Bakuninu, Buharinu, Kamiju. Svi oni su bili buntovni mislioci ali ne i prosvijetljeni, društvo ih nije stoga razapelo. Društvo je znalo da su njihove riječi bezopasne, da one ne mogu prouzrokovati divlju vatru u srcima drugih. Ljudi će čitati njihove knjige kao zgodno štivo. Ništa više od toga nije moguće kada su u pitanju njihove knjige: zato ih je društvo toleriralo, čak i poštovalo, nagrađivalo sa velikim nagradama.

Moj buntovnik neće biti samo filozof, on će biti i jedno iskusno, probuđeno biće. Njegovo prisustvo će izazivati sve vlade svijeta. Njegovo prisustvo će biti izazov za sve porobljene ljudе svijeta, ljudе kojima su uništili dušu. Njegovo prisustvo će biti veliki strah za sve one koji su veoma moćni, ali koji znaju da njihova moć počiva na eksploatairanosti drugih, na držanju drugih u pokornom i zakinutom stanju, uništavajući im tako inteligenciju i ne dopuštajući im da ispolje svoju pravu individualnost, svoje pravo i iskonsko lice.

Tek nekoliko buntovnih prosvijetljenih bićа na zemljи... i svi tronovi moći će se početi klimati.

Ne samo da vidim Isusa na križu već ja vidim i tisuće Isusa na križevima. No, njihova smrt će biti uskrsenje novog čovjeka, nove svijesti svugdje po svijetu. Njihov život će biti ogromni doprinos uljepšavanju ovog svijeta, a njihova smrt će također biti još viši doprinos: povratiti čovjeku njegovo dostojanstvo, njegovu humanost, njegovu duhovnost.

Mi trebamo tisuće raspećа i tisuće Isusa. Samo tada će se uspavano čovječanstvo prenuti iz letargije i samo tada će možda osjetiti da je došao čas da ustani i učine nešto.

UHVATITI PLAMEN

Voljeni Osho,

ti si stvani buntovnik, ti si novi čovjek i ti si Majstor koji pomaže da se ponovo rodimo. Dok se pravo buntovništvo ne rodi iz svjesnosti, ljubavi i meditacije, dok to ne postane alkemija, živa cjelina - kako će ovo buntovništvo zapaliti svijet kao divlja vatra?

Ovdje nije pitanje kako će ovo buntovništvo gorjeti nalik divljoj vatri, pitanje je kako ćeš ti uhvatiti taj plamen, kako ćeš ti postati buntovnik. Prestani brinuti kako će svijet uhvatiti duh buntovnosti. Ti si svijet, svaka individua je svijet.

Dogodilo se da je Agbar, jedan od velikih careva Indije, napravio predvini ribnjak. On je donio najljepše labudove iz visokih jezera Mansarovar u Himalajima gdje žive najljepši labudovi na svijetu. Napravio je tako prostrani ribnjak da su se labudovi u njemu mogli osjećati komotno. Taj ribnjak je bio skoro jezero, toliko veliko da su se labudovi osjećali sasvim slobodni. On bi stajao pored i promatrao cjelinu ribnjaka, a on je bio načinjen samo od čistog bijelog mramora.

Njegov ministar mu tada reče: "Dobili smo obavještenje da sutra stižu labudovi. Kao dobrodošlicu mi ćemo im ribnjak ispuniti ne vodom već mlijekom. Naravno, poslije ćemo napuniti vodu, ali za dobrodošlicu neka Buddhe mlijeko".

Agbar je upitao: "Dobro, ali odakle ćete nabaviti toliko mlijeka"?

Ministar reče: "To je lako. Mi samo treba da obavijestimo građane da se gradi prelijepi ribnjak i da se dovode predvini labudovi iz Himalaja te za njihovu dobrodošlicu treba da napunimo ribnjak mlijekom. Stoga, svaki treba da donese vedricu mlijeka".

Grad je bio velik i ako bi svako donio po vedricu mlijeka zasigurno bi se ribnjak napunio. A tko je taj koji se neće odazvati tom pozivu? Zapravo, to je bila i radost uveseliti cara sa dobrodošlicom labudima iz Himalaja. Bila bi to rijetka predstava.

Hindusi su uvijek vjerovali jednom predanju – iako je to možda i mit - da labud ima takva moćna svojstva da ako se pomiješaju voda i mlijeko da on može samo da piye mlijeko a da potom ostane samo voda. Ako se voda i mlijeko pomiješaju nevjerojatno je da bi netko mogao da ih odvoji potom, no pričalo se da laudovi imaju ta svojstva. To mora da je bilo mitološko predanje ali je to ipak imalo velikog značaja. Značilo bi da onaj tko može da razdvoji nestvarno od stvarnog, smrtno od besmrtnog, svjetovno od drevnog, čovjek koji može da odvoji san od budnosti... on je također bio poznat pod imenom paramhansa - "veliki labud".

Car je bio veoma sretan. Ali sutradan ih je čekalo veliko iznenađenje jer je ribnjak bio sasvim ispunjen vodom. Svi građani su ovako razmišljali: "Ako se uspe samo jedno vedro vode u ribnjaku mlijeka neće se primijetiti. Treba samo da pođem malo ranije dok je još mrak". Tako su svi došli nešto ranije dok je još bio mrak i sasuli svoju vedricu vode misleći da sipaju u mlijeko. No, nijedan građanin nije sasuo vodu u mlijeko. Bila je to samo voda.

Ti treba samo da misliš o sebi - twoja vedrica će biti puna mlijeka. Ne brini o drugima. Svako treba da misli samo o sebi. Ako on uspije da spasi svoju potpunu cjelinu, svoje jedinstvo njegovu radost bitisanja u svijetu, njegovu ekstazu svijesti, on će tako postati dio buntovništva o kojem ja govorim. Ovo buntovništvo je na putu da postane religija budućnosti. Ali svako treba da poneše dio odgovornosti na vlastitim leđima.

Samo razmišljaj o sebi – to je dovoljno.

I ako postaneš plamen, ako ljudi u tebi vide i Zorbu i Budu ti tako možeš stvoriti veliki izazov oko sebe za druge. Ako budeš mogao postići da budeš veoma bogat iznutra i izvana, toliko bogat da imaš korijene

duboko u zemlji a krila visoko u nebu, tada ćeš moći upravljati i materijom i svješću - to će onda biti i poziv i izazov i neodoljivo putovanje za sve one koji budu došli u kontakt sa tobom.

Buntovnik je uvijek izazovan, zarazan: to je divlja vatra. Ali ti moraš posjedovati plamen. Potom, bilo kuda da ideš ti pališ ljudi tom vatrom - ljudi postaju buktinja novog svjetla, nove vizije, novih ideja i nove konceptcije za čovjeka i njegovu budućnost.

Jedan se astronaut spustio na Mars i ugledao prelijepu Marsijanku kako pristavlja lonac na vatu.

„Što to radiš?”, upita on.

„Pravim bebu.”, odgovori ona.

„Mi to tako ne radimo na Zemlji”.

„A kako vi to radite tamo”, upita ona.

„Ta ču ti objasniti, ali mogu li ti pokazati, dopuštaš li?”

„Naravno”, odgovori ona i on potom započe da joj pokazuje kako oni to rade. Kada je bio gotov, ona ga upita: „A gdje su bebe”?

„Pa, one dolaze tek za devet mjeseci”.

„Tako, ona zaključi, pa zašto si prestao da skačeš po meni? Nastavi da skačeš, mi ne prestajemo dok beba ne dođe - nastavi da skačeš po meni”.

Ti me pitaš kako ova vatra može postati požar cijelim svijetom? Samo nastavi da skačeš.

NAJVIŠA AVANTURA LJUBAVI

Voljeni Osho,

Što je to staza posvećenja i ima li ona mesta u tvojoj viziji buntovnika?

Posvećenje nije staza. Ti ne treba da to prođeš. Posvećenje je način stapanja i pretapanja u egzistenciju. To nije netko hodočašće: to je jednostavno gubljenje svih granica koje te dijele od bivstovanja. To je ljubavna avantura.

Ljubav nije put. Ljubav je pretapanje sa nekom drugom osobom duboka intima dvaju srca - toliko duboka da ta dva srca počnu plesati u istoj harmoniji. Iako su to dva srca, harmonija je jedna, muzika je jedna, ples je jedan.

Ona ljubav koja je između dvije osobe je i ljubav koju buntovnik osjeća prema egzistenciji. On pleše na valu oceana, on pleše u plesu drveća na suncu, pleše sa zvijezdama. Njegovo srce odiše mirisom ruža, pjesmom ptica, smirajem noći.

Posvećenost nije put. Posvećenje je smrt ličnosti. Smrt onog što je smrtno u tebi; ti to moraš odbaciti sam jer samo besmrtno ostaje, vječno samo ostaje. I prirodno, besmrtno ne može biti odvojeno od egzistencije. Ono što je besmrtno, ono što se stalno kreće ne poznaje početak ni kraj. Posvećenje je najviša forma ljubavi.

Postoji mogućnosti da kada voliš duboko neku osobu ta ljubav malo pomalo počinje mijenjati svoj kvaliteta u posvećenost, duboku predanost. Tada ta osoba postaje samo prozor za tebe kroz koji ti možeš skočiti u egzistenciju. Upravo je to situacija sa duhovnim majstorom kada je buntovnik u pitanju. Za moje ljudi ja nisam spasitelj, nisam mesije. Ja sam upravo samo vrata, most preko kojeg ti treba da uđeš u beskonačno.

U Indiji postoji jedan vrlo čudan grad - možda nema nijedan nalik njemu u svijetu - koji se zove Fatehpur Sikri. On je namjeravao da izgradi poseban grad za njegovo sjedište. Čitav grad je trebao da Buddhe sasvim nov, raj umjetnosti, pa je stoga namjeravao da čitavo svoje sjedište prenese iz Delhija u Fatehpur Sikri. On je bio veoma istrajan čovjek i namjerio je da to ne Buddhe samo običan grad: nešto posebno, svaka kuća je trebalo biti palača. Četrdeset godina je bez prestanka trajala izgradnja - a čitav grad je okruživalo divno jezero - ali se nikada nije naselio. To je bio jedini grad na čitavom svijetu koji je imao tako lijepo palače ali nitko nije tu živio jer je Agbar umro prije no je završio taj projekt. Projekt je bio prevelik - da se izgradi jedan sasvim novi i izuzetan grad, od specijalnog kamena, sa istovjetnim ulicama, kućama i trgovima... Bili su pozvani tisuće umjetnika iz čitavog svijeta, kamenoresci, zidari, arhitekti.

Agbar je imao najveće carstvo tih vremena. Pod njegovom vlašću je Indija bila ogromna zemlja sa ogromnim bogatstvom, no to je on sve potrošio u izgradnji tog grada. On je želio da njegovo sjedište Buddhe gotovo prije njegove smrti, ali pošto je izgledalo da će to biti nemoguće, da će uzeti još najmanje četrdeset godina da bi se završilo potpuno, on je odlučio: „Makar dok sam ja živ pola grada - državne kancelarije i rezidencije odvažnih ljudi - će biti završene.”

Divan most je napravljen kako bi premostio jezero, od grada do glavne ulice; grad je bio nalik malom otoku na jezeru. Agbar je zamolio svoje mudrace da izume prelijepе stihove koji bi bili ugravirani na glavnoj kapiji kao dobrodošlica posjetiocima.

Oni su uporno tražili po svim knjigama svijeta. Čudo je to, iako su bili muhamedanci, našli su prave stihove tek u riječima Isusa koje su bile sasvim prikladne, kao da su bile posebno izrečene za takvu priliku, biti izgravirane na kapiji grada Fatehpur Sikri. Stihovi su glasili: „To je samo most. Zapamti, ne stvaraj svoj dom na njemu. To se samo mora proći.”

To je životna činjenica. Život je most. Ne stvaraj svoj dom u njemu - to samo treba da se prođe.

Agbar je volio te stihove. To je bilo ugravirano na glavnoj kapiji grada Fatehpur Sikri. No, prije no što

se bilo što započelo on je umro. Njegov sin je još od samog početka bio protiv te ideje jer je znao da će se na tome potrošiti čitavo bogatstvo a ništa se neće završiti, ništa se sa time neće postići. Biće to samo mrtvi grad - a Delhi je funkcionirao sasvim dobro. Za taj projekt nije bilo potrebe, a novca nije bilo dovoljno da se izgrađuje neprestano četrdeset godina. Tako je taj projekt i propao: nitko se nije uselio. To je postao spomenik, veliko sjećanje na jedan san velikog cara. Ali, po meni, najznačajnija stvar u svemu to je bila ta poruka u stihovima. Upravo u tome je značaj majstora za buntovnika. Upravo u tom je značaj ljubavi za buntovnika.

Za buntovnika su ljubav i majstor jedno te isto. Kada njegova ljubav postane toliko duboka prema majstoru da on više ne može misliti o sebi izdvojenom, tada će ljubav preporoditi njegovu svijest i izdići na novu razinu. Ta razina će biti posvećenje.

Posvećenje nije put. Posvećenost, predanost je samo ljubavna avantura očišćena do krajnjih granica. Tada se događa da bilo što voliš postaje vrata, prolaz, most ka univerzalnom potpunom jedinstvu, bivstovanje u pretapanju u ocean tvoje male ličnosti, baš kao kada se kap slije sa lotosove latice.

PRIHVATI ŽIVOT KAO PRELIJEPU ŠALU

Voljeni Osho,

koja je tajna stvarnog buntovnika što mu omogućava da uništi stare strukture da ustane protiv cijelog svijeta, a da i dalje ostane vedar i izmakne zamki prevelike ozbiljnosti?

Tajna leži u tome da ne budeš previše tajnovit. To je samo jedna otvorena tajna.

Pravi buntovnik nosi razumijevanje trenutačnosti života, neizbjegnosti smrti: da ništa tako ne može zaplašiti, ništa ga ne može navesti na kompromis. U takvom trenutačnom životu ti si sasvim u prilici da živiš nekompromisno, a pošto je i smrt neizbjegna tada uopće nema potrebe za nagodbama, prilagođivanjima. Pošto je život tako kratak, buntovnik čini sve što je u skladu sa njegovim mogućnostima i potrebama njegovog bića - sve u čemu uživa da stvara i isto tako sve ono što treba uništiti kako bi se omogućilo da prava kreacija izide na vidjelo. On nije destruktivan; čak iako se dogodi da nešto uništi to nije destruktivno već je u službi stvaralaštva. I on i dalje opstaje... jer nije reakcionaran, on nema ništa posebno protiv bilo koga ili čega; on ostaje razigran jer je sva njegova kreativnost igra. On nije ozbiljan pošto je i ozbiljnost dio starog, bivšeg čovjeka.

Novi čovjek, buntovnik ima izuzetni osjećaj za humor, On se može smijati pred smrću. Dok živi, dok se bori, dok stvara ili razara on nije nikada preozbiljan: on se samo smije svemu sa radošću. On nije ojađena osoba - on se upravo protiv toga bori. On želi da se sav svijet ispuni smijehom; on želi da stvori takvu religiju koja bi bila bazirana na smijehu kao na temeljnoj doktrini. I što postoji da te može sprječiti na tom putu, čak i da čitav svijet Buddhe protiv tebe? To te samo može još više ojačati, dati ti još više snage jer ti pruža zaključak da ono što upravo radiš predstavlja buntovni akt. Inače, zašto bi čitav svijet bio protiv tebe?

Stvarna ljestvica buntovništva te samo obasipa cvijećem jer bivajući buntovnik ti dospijevaš do svojih najviših razina - i do svojih neslućenih dubina bića.

Poslije niz godina jedna izuzetno ortodoknsa sekta je napravila svoj gigantski kompjuter u Tel Avivu. Bila je to era izuzetnih otkrića u oblasti mehanike i tehnike, a oni su taj kompjuter napravili sa svrhom da im da odgovor na samo jedno pitanje. I tog izuzetnog dana, sa strahom i iščekivanjem, postavljeno je pitanje mehaničkom mozgu: "Postoji li Bog?"

Kompjuter zasvjetli, okrenu svoje vrpce, zapišta i izbaci odgovor. "Postoji s a d a."

Kompjuter je objavio sebe za boga. Hoćeš li i sada uzeti to za ozbiljno?

"Goldberg, je li istina da si išao u katoličku crkvu?"

"Da, reče Goldberg, bio sam tamo prošle nedjelje."

"Ali, kako to, reče mu prijatelj, ti si uvijek bio židovski rabi!"

"Znam, reče Goldberg, ali mi je ostalo samo šest mjeseci života, a ako itko treba da izgubi svoje članove to trebaju ti sodomisti, hulje."

Prihvati život kao prelijepu šalu. Nema ništa ozbiljnog u tome.

Na početku svoje neslavne karijere Hitler je bio zabrinut nekim svojim neobičnim snovima. Poslao je po svog tumača snova koji mu je potom otkrio da mu je suđeno da će umrijeti na židovski praznik. "Ali na koji praznik? - upita zabrinuti Firer.

"Bilo kojeg dana da umreš biće to židovski praznik" - glasio je odgovor.

Samo pogledaj život oko sebe. To je tako nevjerojatno smiješno, duhovito. Samo slijepci mogu biti ozbiljni: sa bistrim očima nemoguće je biti ozbiljan.

Hari je nešto radio oko svojeg auta pored kuće. Bio je u velikom poslu, zavučene glave pod haubom kada je naišao jedan pijanac i upitao: "Što je problem, starino?"

"Otišlo je dođavola" - reče Hari.

"Ah, sažaljivo će pijanac, tako je, tako je, otišlo je dođavola sve."

Samo budi promatrač, pogledaj okolo i biti ćeš iznenaden koliko samo lijepih stvari si propustio.

"Hari, upita ga supruga, ako bi nam ostalo četiri minuta do nuklearne eksplozije, što bi uradio?"

"Vodio bih ljubav sa tobom" - odgovori Hari.

"U redu, reče mu žena, ali što bi radio onih sljedećih tri minuta?"